

Tirsdag den 1. marts 2011 (D)

1

60. møde

Tirsdag den 1. marts 2011 kl. 13.00

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 11 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren om Danmarks fremtid.

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Anmeldelse 25.11.2010. Fremme 30.11.2010. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 24.02.2011. Forslag til vedtagelse nr. V 27 af Orla Hav (S), Steen Gade (SF), Morten Østergaard (RV), Per Clausen (EL) og Christian H. Hansen (UFG). Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Peter Christensen (V), Kristian Thulesen Dahl (DF), Carina Christensen (KF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Per Ørum Jørgensen (KD)).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 21 [afstemning]:

Forespørgsel til socialministeren om balance mellem familieliv og arbejdsliv.

Af Per Ørum Jørgensen (KD).

(Anmeldelse 27.01.2011. Fremme 01.02.2011. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 24.02.2011. Forslag til vedtagelse nr. V 28 af Per Ørum Jørgensen (KD). Forslag til vedtagelse nr. V 29 af Louise Schack Elholm (V), René Christensen (DF), Vivi Kier (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 30 af Julie Skovsby (S), Eigil Andersen (SF), Anne Marie Geisler Andersen (RV), Per Clausen (EL) og Christian H. Hansen (UFG)).

3) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 17 [afstemning]:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og socialministeren om ulighed på sundhedsområdet.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 25.01.2011. Fremme 27.01.2011. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 25.02.2011. Forslag til vedtagelse nr. V 31 af Per Clausen (EL), Sophie Hæstorp Andersen (S), Anne Baastrup (SF) og Manu Sareen (RV). Forslag til vedtagelse nr. V 32 af Vivi Kier (KF), Birgitte Josefsen (V), Liselott Blixt (DF), Per Ørum Jørgensen (KD) og Pia Christmas-Møller (UFG)).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 86:

Forslag til lov om ændring af lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder og visse andre love. (Udvidelse af Institut for Menneskerettigheders kompetence til også at omfatte køn).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 30.11.2010. 1. behandling 10.12.2010. Betænkning 10.02.2011. 2. behandling 24.02.2011. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

5) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 24:

Forslag til folketingsbeslutning om en effektiv lettelse af erhvervslivets administrative byrder.

Af Colette Brix (DF) m.fl.

(Fremsættelse 18.11.2010. 1. behandling 13.01.2011. Betænkning 10.02.2011).

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, lov om en børnefamilieydelse og lov om Det Fælles Lønindeholdelsesregister. (Effektivisering af inddrivelsen af gæld til det offentlige).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 08.12.2010. 1. behandling 20.01.2011. Betænkning 23.02.2011).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om indskud på etableringskonto og iværksætterkonto, dødsboskatteloven og kursgevinstloven. (Forbedring af etablerings- og iværksætterkontoordningerne m.v.).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 26.01.2011. 1. behandling 10.02.2011. Betænkning 23.02.2011).

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om opsigelse af dobbeltbeskatningsoverenskomster mellem Danmark og henholdsvis Frankrig og Spanien. (Overgangsregler for danske tjenestemandspensionister m.fl.).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 26.01.2011. 1. behandling 01.02.2011. Betænkning 09.02.2011. Ændringsforslag nr. 1 af 25.02.2011 uden for betænkningen af skatteministeren (Troels Lund Poulsen)).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantier for indsatte i fængsler og arresthuse).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 08.12.2010. 1. behandling 11.01.2011. Betænkning 10.02.2011).

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 101:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 15.12.2010. 1. behandling 13.01.2011. Betænkning 10.02.2011).

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om investeringsforeninger m.v.
Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsættelse 23.02.2011).

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om sikkerhedsundersøgelse af ulykker til søs.
Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsættelse 23.02.2011).

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om ændring af lov om dyreforsøg og lov om kloning og genmodificering af dyr m.v. (Gennemførelse af nyt dyreforsøgsdirektiv m.v.).
Af justitsministeren (Lars Barfoed).
(Fremsættelse 09.02.2011).

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 135:

Forslag til lov om ændring af våbenloven og lov om krigsmateriel m.v. (Forenkling af fremgangsmåden for meddelelse af udførselstiladelse m.v.).
Af justitsministeren (Lars Barfoed).
(Fremsættelse 09.02.2011).

15) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler. (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert m.v.).
Af justitsministeren (Lars Barfoed).
(Fremsættelse 09.02.2011).

16) 1. behandling af lovforslag nr. L 131:

Forslag til lov om dobbeltbeskatningsaftale mellem Danmark og Cypern.
Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 09.02.2011).

17) 1. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Danmark og Kuwait.
Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 09.02.2011).

18) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronikprodukter.
Af Per Clausen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 14.12.2010).

19) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af forsigtighedsprincippet i forbindelse med anvendelse af nanosølv.
Af Per Clausen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 16.12.2010).

I dag er der følgende anmeldelser:

Per Clausen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 78 (Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af medielicensen).

Frank Aaen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 79 (Forslag til folketingsbeslutning om tildeling af officielle ordener og medaljer).

Nanna Westerby (SF), Christine Antorini (S), Marianne Jelved (RV) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Forespørgsel nr. F 28 (Hvordan hænger de aktuelle nedskæringer på professionshøjskolerne med deraf følgende færre timer til de studerende og fyring af undervisere sammen med regeringens mål om, at 50 pct. af en ungdomsårgang skal tage en videregående uddannelse af høj kvalitet?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Medlemmer af Folketinget Juliane Henningsen (IA), Mogens Jensen (S), Kristen Touborg (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Line Barfod (EL), Høgni Hoydal (TF), Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG) har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende forespørgsel til udenrigsministeren tilbage:

»Hvad kan regeringen oplyse om samarbejdet mellem Danmark og Grønland og implementeringen af selvstyret med særligt henblik på den fælles arktiske strategi og det udenrigs- og sikkerhedspolitiske samarbejde?«

(Forespørgsel nr. F 9).

Forespørgslen er hermed bortfaldet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 11 [afstemning]:**Forespørgsel til statsministeren om Danmarks fremtid.**

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Anmeldelse 25.11.2010. Fremme 30.11.2010. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 24.02.2011. Forslag til vedtagelse nr. V 27 af Orla Hav (S), Steen Gade (SF), Morten Østergaard (RV), Per Clausen (EL) og Christian H. Hansen (UFG). Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Peter Christensen (V), Kristian Thulesen Dahl (DF), Carina Christensen (KF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Per Ørum Jørgensen (KD)).

Kl. 13:01

Afstemning**Formanden :**

Forhandlingen er sluttet, og her drejer det sig om at stemme om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger to forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. 26 af Peter Christensen (V), Kristian Thulesen Dahl (DF), Carina Christensen (KF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Per Ørum Jørgensen (KD), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden**Formanden :**

Mødet er åbnet.

For stemte 60 (V, DF, KF, LA og KD), imod stemte 49 (S, SF, RV, EL og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 26 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 27 af Orla Hav (S), Steen Gade (SF), Morten Østergaard (RV), Per Clausen (EL) og Christian H. Hansen (UFG) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 21 [afstemning]:

Forespørgsel til socialministeren om balance mellem familieliv og arbejdsliv.

Af Per Ørum Jørgensen (KD).

(Anmeldelse 27.01.2011. Fremme 01.02.2011. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 24.02.2011. Forslag til vedtagelse nr. V 28 af Per Ørum Jørgensen (KD). Forslag til vedtagelse nr. V 29 af Louise Schack Elholm (V), René Christensen (DF), Vivi Kier (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 30 af Julie Skovsby (S), Eigil Andersen (SF), Anne Marie Geisler Andersen (RV), Per Clausen (EL) og Christian H. Hansen (UFG)).

Kl. 13:02

Afstemning

Formanden :

Forhandlingen er sluttet, og også her skal der stemmes om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger tre forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 29 af Louise Schack Elholm (V), René Christensen (DF), Vivi Kier (KF) og Simon Emil Ammitzbøll (LA), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 59 (V, DF, KF og LA), imod stemte 46 (S, SF, RV, EL, KD og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 29 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 28 af Per Ørum Jørgensen (KD) og forslag til vedtagelse nr. V 30 af Julie Skovsby (S), Anne Marie Geisler Andersen (RV), Per Clausen (EL) og Christian H. Hansen (UFG) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 17 [afstemning]:

Forespørgsel til beskæftigelsesministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og socialministeren om ulighed på sundhedsområdet.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 25.01.2011. Fremme 27.01.2011. Første del af forespørgslen (forhandlingen) 25.02.2011. Forslag til vedtagelse nr. V 31 af Per Clausen (EL), Sophie Hæstorp Andersen (S), Anne Bastrup (SF) og Manu Sareen (RV). Forslag til vedtagelse nr. V 32 af

Vivi Kier (KF), Birgitte Josefsen (V), Liselott Blixt (DF), Per Ørum Jørgensen (KD) og Pia Christmas-Møller (UFG)).

Kl. 13:03

Afstemning

Formanden :

Forhandlingen er sluttet, og også her går vi til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger to forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 32 af Vivi Kier (KF), Birgitte Josefsen (V), Liselott Blixt (DF), Per Ørum Jørgensen (KD) og Pia Christmas-Møller (UFG), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 60 (V, DF, KF, LA og KD), imod stemte 46 (S, SF, RV, EL og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 32 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 31 af Per Clausen (EL), Sophie Hæstorp Andersen (S), Anne Bastrup (SF) og Manu Sareen (RV) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 86:

Forslag til lov om ændring af lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder og visse andre love. (Udvidelse af Institut for Menneskerettigheders kompetence til også at omfatte køn).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 30.11.2010. 1. behandling 10.12.2010. Betænkning 10.02.2011. 2. behandling 24.02.2011. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:04

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, og så går vi til afstemning.

Kl. 13:04

Afstemning

Formanden :

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 87 (V, S, SF, KF, RV, EL og LA), imod stemte 19 (DF og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**5) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 24:
Forslag til folketingsbeslutning om en effektiv lettelse af er-**
hvervslivets administrative byrder.

Af Colette Brix (DF) m.fl.

(Fremsættelse 18.11.2010. 1. behandling 13.01.2011. Betænkning 10.02.2011).

Kl. 13:05

Forhandling

Formanden :

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, og så går vi til afstemning.

Kl. 13:05

Afstemning

Formanden :

Vi stemmer om beslutningsforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 101 (V, S, DF, SF, KF, RV, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte 2 (EL), hverken for eller imod stemte 0.

Beslutningsforslaget er vedtaget og bliver sendt til økonomi- og erhvervsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 95:

Forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v., lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, lov om en børnefamilieydelse og lov om Det Fælles Lønindeholdelsesregister. (Effektivisering af inddrivelsen af gæld til det offentlige).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 08.12.2010. 1. behandling 20.01.2011. Betænkning 23.02.2011).

Kl. 13:06

Forhandling

Formanden :

Der er ingen, der beder om ordet. Så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:06

Afstemning

Formanden :

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-3, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Enhedslisten)?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, hvis ingen gør indsigelse.

Det sker ikke.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om indskud på etableringskonto og iværksætterkonto, dødsboskatteloven og kursgevinstloven. (Forbedring af etablerings- og iværksætterkontoordningerne m.v.).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 26.01.2011. 1. behandling 10.02.2011. Betænkning 23.02.2011).

Kl. 13:06

Forhandling

Formanden :

Der er ingen, der beder om ordet. Så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:07

Afstemning

Formanden :

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-20, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Enhedslisten)?

De er vedtaget.

Jeg foreslår også her, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, hvis ingen gør indsigelse.

Det er ikke tilfældet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om opsigelse af dobbeltbeskatningsoverenskomster mellem Danmark og henholdsvis Frankrig og Spanien. (Overgangsregler for danske tjenestemandspensio-
nister m.fl.).

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).

(Fremsættelse 26.01.2011. 1. behandling 01.02.2011. Betænkning 09.02.2011. Ændringsforslag nr. 1 af 25.02.2011 uden for betænkningen af skatteministeren (Troels Lund Poulsen)).

Kl. 13:07

Forhandling

Formanden :

Der er ingen, der beder om ordet. Så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:07

Kl. 13:08

Afstemning**Formanden :**

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af skatteministeren (Troels Lund Poulsen) som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Det har Folketinget godkendt.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel, undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum og udvidelse af behandlingsgarantien for indsatte i fængsler og arresthuse).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 08.12.2010. 1. behandling 11.01.2011. Betænkning 10.02.2011).

Kl. 13:08

Forhandling**Formanden :**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, hvis ingen gør indsigelse.

Det sker ikke.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 101:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 15.12.2010. 1. behandling 13.01.2011. Betænkning 10.02.2011).

Kl. 13:08

Forhandling**Formanden :**

Der er ingen, der beder om ordet. Så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Afstemning**Formanden :**

Her stemmes om ændringsforslag nr. 2 af et mindretal (EL), tiltrådt af et andet mindretal (LA), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 3 (EL og LA), imod stemte 101 (V, S, DF, SF, KF, RV og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 1, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 3 af et mindretal (S, SF, RV og EL), tiltrådt af et mindretal (LA), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte 46 (S, SF, RV, EL og LA), imod stemte 59 (V, DF, KF og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 4 og 5, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling, hvis ingen gør indsigelse.

Det er godkendt.

(*Formanden ringer med klokken*). Jeg vil lige sige, at vi fortsætter mødet, når der er ro i salen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 146:

Forslag til lov om investeringsforeninger m.v.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 23.02.2011).

Kl. 13:11

Forhandling**Formanden :**

Forhandlingen er åben. Den første, der får ordet, er hr. Torsten Schack Pedersen som ordfører for Venstre.

Kl. 13:11

(Ordfører)

Torsten Schack Pedersen (V):

Det forslag, som vi behandler nu, implementerer et nyt EU-direktiv på investeringsforeningsområdet. Det drejer sig om det såkaldte UCITS-direktiv, og UCITS betegner investeringsinstitutter. Jeg skal indrømme, at det er et temmelig teknisk forslag, men sådan er det jo ofte, når vi har med lovgivning på det finansielle område at gøre.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at konkurrencen på markedet for investeringsforeninger styrkes. Det sker ved at skabe mulig-

hed for, at investeringsforeninger lettere kan udbyde deres produkter i andre EU-lande. Det kan styrke konkurrencen i Danmark til gavn for forbrugerne og investorerne, men vil også give danske investeringsforeninger bedre mulighed for at gøre forretninger i udlandet. Bedre konkurrence er jo noget, vi i Venstre finder helt centralt, så vi ser naturligvis meget positivt på, at vi også på dette område – som på forhåbentlig mange andre områder – kan fremme konkurrencen til gavn for danskerne, til gavn for investorerne og til gavn for forbrugerne.

Reglerne om informationer, som investorer skal have til rådighed, justeres med forslaget. Kravet om, at der skal udarbejdes et fuldt prospekt, fastholdes, mens det forenklede prospekt afskaffes, mod at der til gengæld indføres et nyt dokument med central investorinformation. Det skal være et kort og præcist dokument med centrale nøgleoplysninger, som investorerne så kan træffe deres investeringsbeslutninger på baggrund af. Ensartede regler på dette område gør det lettere som investor at sammenligne forskellige investeringsforeningers muligheder, karakteristika og profiler og gør det jo dermed også lettere at foretage sine valg på et oplyst grundlag.

Med forslaget bliver det også muligt fremover at foretage grænsoverskridende fusioner mellem investeringsforeninger og udenlandske investeringsinstitutter, som er omfattet af UCITS-direktivet.

Der lægges også op til, at der fremover kan etableres en såkaldt master-feeder-struktur. Uden at redegøre i detaljen for teknikken i det drejer det sig grundlæggende om at give mulighed for, at man kan drive de her investeringsforeninger med en større grad af stor-driftsfordele – igen jo til gavn for investorerne, fordi det betyder lavere omkostninger til at administrere ordningerne, og hvis der er færre administrationsomkostninger, ja, så er der bedre afkast.

Endelige præciseres og justeres en række tilsynsbestemmelser, ligesom der indføres et EU-pas for investeringsforvaltningsselskaber.

Som sagt er det alt i alt et ganske fornuftigt forslag om end noget teknisk. Det sikrer mere ensartede regler, et bedre sammenligningsgrundlag for investorerne og bedre mulighed for konkurrence på tværs af landegrænserne inden for EU. Det er jo grundlæggende principper, som vi i Venstre sætter meget stor pris på, og derfor kan vi naturligvis støtte forslaget.

Kl. 13:15

Formanden :

Tak til hr. Torsten Schack Pedersen. Og så er det hr. Orla Hav som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 13:15

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Indledningsvis vil jeg gerne erklære mig enig med Venstres ordfører i, at det er en stor mundfuld, og at det, der skal tages stilling til i dag, er uigennemskueligt. Det skal jeg vende tilbage til i ordførertalen.

Jeg vil sige, at den lærdom, vi som Socialdemokrater sidder tilbage med efter udbruddet af den finansielle krise, er, at vi i forhold til den finansielle verden skal gå efter at sikre, at gennemsigtighed, åbenhed og informationspligt er i højsædet. Det indebærer bl.a., at offentligheden har indblik i regnskaber og har information om eksempelvis honorarer, indtjeningsandele, skattebetaling, informationspligt om risikovurdering til indskyderne og tilsyn osv., og at der er et forstærket samarbejde på tværs af grænser, så der er mulighed for at gribe ind, hvis noget er ved at gå galt. Og hedgefonde må omfattes af samme indberetningspligt og tilsyn som banker i henhold til Basel III.

Vi skal respektere, at virksomheder er mere end et finansielt produkt, de er levende organismer og skal behandles herefter.

Det er jo sådan, at bag investeringsselskaberne står der stærke økonomiske kræfter, herunder pensionskasser, og de skal sikres mu-

lighed for at bruge deres indflydelse. Fremtidens velfærd skal sikres gennem lovgivning og etik.

Vi har som Socialdemokrater med tilfredshed noteret os, at lovforslaget her skaber et lovgrundlag, der er med til at skabe gennemsigtighed, også for samfundet og de interessenter, der er afhængige af, at tingene går rigtigt for sig. Vi noterer os, at lovforslaget er med til at sikre information til investorer, herunder at der kræves et dokument, hvori der er sikret central investorinformation. Vi anerkender også behovet for at effektivisere formueforvaltning gennem større enheder, og at samarbejdet mellem myndigheder på tværs af grænserne effektiviseres og forbedres.

Det er helt centralt i opfyldelsen af disse elementer – det står jo i lovforslaget – at det er Finanstilsynet, der skal drage omsorg herfor. Og jeg skal ikke være tilbageholdende med at sige, at vi er meget interesseret i at få at vide, om Finanstilsynet nu også får de tilstrækkelige muskler til at løse denne vigtige opgave. Det gælder ikke blot antallet af medarbejdere, som vi har set er en del af lovforslaget – der er en forøgelse af antallet af medarbejdere – det gælder også sikring af den tilstrækkelige autonomi for Finanstilsynet båret af økonomiske og faglige hensyn, der ikke blot tilsidesættes af nogle politiske hensyn.

Derudover har vi noteret os en række kritiske høringssvar, som vi gerne vil have lejlighed til at granske og udbore nærmere i det lovforberedende arbejde. Og oven i den svada vil jeg godt allerede på nuværende tidspunkt anmelde til ministeren, at vi gerne vil have en teknisk gennemgang af lovforslaget, fordi det for os at se er et ret kompliceret lovforslag, og det er vigtigt, at vi kender de forskellige årsager og virkninger, der er stillet op i lovforslaget.

Så vi vil holde fokus på, at vi får nogle tilfredsstillende og fyldestgørende svar i forbindelse med de prioriteringer, som jeg har givet udtryk for er vores, nemlig åbenhed og gennemsigtighed og muligheder for en eventuel regulering. Men vi er villige til at medvirke til lovens gennemførelse, såfremt vi får fornøden, skal vi sige sikkerhed for, at disse forhold er i orden.

Kl. 13:19

Formanden :

Tak til hr. Orla Hav. Og så er det fru Colette L. Brix som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:19

(Ordfører)

Colette L. Brix (DF):

Dette lovforslag er ikke blot tykt som flere mursten, men også meget komplekst i dybden, så man skal være uddannet bankrådgiver og investeringseksperter for at forstå det hele. Set ud fra et lovgivnings-synspunkt er det ikke rimeligt at fremsætte et teknisk tungt lovforslag på langt over 300 sider og så behandle det her i Folketingssalen, inden der er gået en uge. Vi vil gerne opfordre til, at der en anden gang afsættes lidt længere tid, så vi folketingspolitikere har bedre tid til at forberede os.

Når man læser de stakkevis af sider igennem, viser det sig, at forslaget er ganske fornuftigt. Vi får en moderniseret og internationalt tilpasset lovgivning om investeringsforeninger og investeringsforvaltningsselskaber, så det bliver langt lettere at investere på tværs af grænserne i EU og administrere foreninger på tværs af grænserne i EU. Samtidig bliver det lettere at udarbejde nøgletal for investeringer, som kan bruges på tværs af grænserne. Med den centrale investorinformation kan der udarbejdes de samlede nøgletal for investeringer i samtlige EU-lande.

Det eneste, som virker uhensigtsmæssigt, er, at der er et nyt direktiv om forvaltning af alternative investeringsfonde undervejs i EU. Det vil jo betyde, at dette lovforslag inden længe skal ændres. Hvorfor dog ikke vente med dette lovforslag, til alle relevante direktiver i EU er færdige? Hvorfor skal vi hele tiden være duksedrenge

her i landet? Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvor mange af alle de andre lande der overhovedet har løftet kuglepenen og forsøgt at få implementeret noget af det her. Vi skal altid være først. Vent dog, til vi kan få det samlet. Det er jo ikke første gang, at vi oplever det her. I slutningen af januar behandlede vi et lovforslag om ændring af søloven, som også var en implementering af lovgivning fra EU og internationale aftaler, og her skulle vi allerede efter et år ændre lovgivningen, fordi ministeriet ikke kunne vente på, at EU blev færdig.

Så vi håber, at ministeren vil arbejde for, at vi ikke altid skal være forrest med at implementere EU-lovgivning og internationale aftaler. Det giver simpelt hen for meget arbejde her i Folketinget og for meget stop and go-politik. Vent, til vi har overblikket, så vi kan behandle de forskellige lovtiltag fra EU og aftaler på en gang.

Med disse bemærkninger skal jeg meddele, at vi støtter lovforslaget.

Kl. 13:21

Formanden :

Tak til fru Colette Brix. Så er det hr. Karsten Hønge som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

Da direktivet er et minimumsharmoniseringsdirektiv har Danmark jo mulighed for på en række områder at gå videre eller medtage en anden relevant regulering. Det gør lovforslaget desværre ikke. Man gør måske nærmest tværtimod en dyd ud af alene at gennemføre de nye bestemmelser fra UCITS-direktivet uden på nogen måde at gå videre end det, direktivet direkte foreskriver. Ved behandlingen af lovforslaget er det derfor nødvendigt at opdele den politiske stillingtagen i det, som Danmark er forpligtet til i henhold til UCITS-direktivet, EU-forordninger m.v., og så det, som Danmark kan bestemme selv ved lov.

Det første, selve direktivimplementeringen, kan være mere eller mindre hensigtsmæssig og klar og mere eller mindre godt håndværk. Her har bl.a. Advokatrådet jo på en række punkter påpeget, at direktivet ikke altid er så klart og hensigtsmæssigt implementeret. De indvendinger vil SF sætte fokus på under udvalgsarbejdet.

Hvad angår den del, som ministeren kunne have valgt at lovgive om, men altså ikke har gjort, vil vi godt nævne det problem, at banker og kunderne på en række felter har modstridende interesser i forhold til rådgivning om kundens brug af investeringsforeninger. Jeg behøver vist kun at nævne Roskilde Bank og i det hele taget den voldsomme vækst i antallet af klagesager på det her område, for at alle kan forstå, at vi her har at gøre med et væsentligt problem. Lovforslaget kunne f.eks. have bestemt, at en bank altid skal oplyse kunden om det, hvis banken eller bankrådgiveren tjener provision ved at henvise en kunde til en bestemt investeringsforening eller lignende og ved samme lejlighed oplyse, hvor stor denne fortjeneste, den her såkaldte henvisningsprovision, er.

Det kan tit være sådan, at banken kan opnå en særlig henvisningsprovision ved at henvise kunden til f.eks. en investeringsforening med en risikabel investeringsprofil. Viser den risikable investering sig at give tab, er det jo kunden, der må bære smerten, mens banken alene kan glæde sig over at have tjent henvisningsprovisionen. På den måde får banken en økonomisk interesse i – lad mig sige det på den måde – en åben fortolkning af kundens meldinger om risikoprofil i investeringer og en kreativ tilgang til kunderådgivning, som kunden ville blive advaret om, hvis han eller hun på forhånd havde fået oplyst, at banken tjener så og så mange penge ved at henvise kunder til denne særlige investeringsforening. Den type forbrugerpålysning interesserer SF.

Det samme gælder, når en sag vedrørende f.eks. investeringsforeninger henvises til Finanstilsynet. For os at se vil det være naturligt,

at en privat kunde, der har penge i en investeringsforening, er part i en eventuel sag, der henvises til Finanstilsynet, men sådan er det ikke. Men det kunne det blive, hvis vi vedtog det ved lov, hvis man altså bekymrede sig lidt mere for de private investorer.

Endelig undrer det os, at private equityfonde ikke er omfattet af loven, equityfonde, der jager en hurtig profit ved risikable køb af hele eller halve virksomheder. Hvorfor er det, at de ikke skal underkastes den her regulering? Vi ser gerne loven udvidet til også at omfatte de fonde.

SF er kritisk over for ministerens udførelse af den her bundne opgave, minimumsimplementeringen af EU-reglerne. EU-reglerne er ikke gode, men de er bedre end ingenting. Men SF er kritisk over for ministerens tilsidesættelse af de private investorers interesser og fredningen af equityfondene fra en regulering. Derfor er SF afventende.

Kl. 13:25

Formanden :

Tak til hr. Karsten Hønge. Så er det hr. Tage Leegaard, Det Konservative Folkeparti, som ordfører.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Tage Leegaard (KF):

Tak. Da vores ordfører på området, fru Carina Christensen, ikke kan være her, så skal jeg læse hendes ordførertale op.

Formålet med dette lovforslag er at gennemføre UCITS-direktivet om investeringsforeninger. Der indføres nu nye regler om information til investorerne. Der kommer en ny hurtig notifikationsprocedure for investeringsforeninger, der vil markedsføre sig i en anden medlemsstat. Det vil gøre det lettere for dem at tiltrække udenlandsk kapital. Det bliver nu muligt for investeringsforeninger at indgå i grænseoverskridende fusioner med andre investeringsinstitutter, som er omfattet af direktivet, hjemmehørende i andre EU-medlemsstater. Det bliver muligt at lave master-feeder-strukturer, hvor en investeringsforening skal investere mindst 85 pct. af sine aktiver i en anden investeringsforening eller i et EU-investeringsinstitut.

Endelig indføres regler, der gør det muligt for Finanstilsynet at samarbejde tættere med kompetente myndigheder i andre lande.

Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:27

Formanden :

Tak til hr. Tage Leegaard. Så er det hr. Morten Østergaard som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

Der er og vil fortsat være behov for, at vi på en lang række områder udvider ensartetheden i den måde, vi regulerer vores finansielle sektor på på tværs af EU-landene. Vi har tidligere behandlet forslag, også på baggrund af finanskrisen, som har skabt nogle klare og mere ensartede forhold, og på den måde kan man også se det her lovforslag som en udmøntning af et direktiv, der på investeringsforeningssområdet forsøger at skabe nogle mere ensartede regler og dermed også give mulighed for, at man kan agere grænseoverskridende. Det synes vi helt grundlæggende i Det Radikale Venstre er positivt, og derfor er vi også konstruktivt indstillet over for lovforslaget.

Det, der så er afgørende for os, er, at vi rent faktisk giver vores finansielle institutioner reelle muligheder for at arbejde på tværs og være konkurrencedygtige. Det kræver altså, at de vilkår, vi byder den danske branche, ikke adskiller sig i al væsentlighed eller i hvert fald ikke stiller den ringere end andre landes finansielle brancher. Vi kan i høringsvarene se en lang række eksempler på steder, hvor

man mener, at den danske lovgivning stiller den danske finansielle sektor dårligere eller giver færre muligheder, end der er behov for, i forhold til direktivet. Det giver nogle konkurrencemæssige ulemper i forhold til bl.a. Finland og Luxembourg for nu at nævne to af de lande, der trækkes frem i høringssvarene.

Modsat og på den anden side har vi jo alle sammen et ønske om og et behov for at sikre, at forbrugerne er beskyttet, som også andre ordførere har været inde på. Vi har jo desværre haft nogle relativt grimme sager med folk, der er blevet lokket til at investere via investeringsforeninger, og som måske ikke har fået den uvildige rådgivning, som de havde haft behov for. Derfor er det jo godt, at der i det lovforslag her lægges op til et nyt dokument med central investorinformation, som man kan støtte sig til, men vi noterer også, at bl.a. Forbrugerrådet rejser diskussionen omkring, hvorvidt der kan opstå interessekonflikter, som måske burde håndteres bedre, end de gør i det foreliggende lovforslag.

Så skal jeg også sige, at vi til gengæld er meget åbne over for, at Finanstilsynet bliver bedre udrustet til at udveksle oplysninger med andre lande. Det følger af den her internationalisering, at man så også giver de danske tilsynsmyndigheder bedre muligheder for at samarbejde.

Det, jeg synes er afgørende i det videre, for at vi kan ende med at stemme for forslaget, hvad jeg da bestemt forventer at vi kan, er, at vi under den tekniske gennemgang, som hr. Orla Hav anmodede om, kommer helt til bunds i, om vi uden at gå på kompromis med forbrugersikkerheden og retssikkerheden for forbrugerne i virkeligheden har behov for at tilnærme os lidt mere den internationale lovgivning på området og samtidig se på, om der er nogle steder, hvor vi skal øge forbrugerbeskyttelsen uden at komme i konflikt med direktivet. Det vil være vores ledetråd under udvalgsbehandlingen, men som sagt håber vi og forventer vi, at det fører til, at vi sidste ende kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:30

Formanden :

Tak til hr. Morten Østergaard. Så er det økonomi- og erhvervsministeren.

Kl. 13:30

Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen):

Det her lovforslag gennemfører jo et nyt EU-direktiv på investeringsforeningsområdet. Flere af ordførerne har også været inde på kompleksiteten i det, og derfor vil jeg allerede nu tilkendegive, også foranlediget af det spørgsmål, der var fra hr. Orla Hav, at vi selvfølgelig stiller os til rådighed for en teknisk gennemgang af forslaget oven i Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Det såkaldte UCITS-direktiv er jo en fælles betegnelse for investeringsinstitutter. Lovforslaget indeholder ikke nye regler ud over dem, som gennemføres som led i implementeringen af direktivet. Direktivets bestemmelser implementeres via en nyaffattelse af lov om investeringsforeninger og specialforeninger samt andre kollektive investeringsordninger m.v. Derudover vil dele af direktivets bestemmelser implementeres i lov om finansiell virksomhed.

De regler, der videreføres fra gældende ret, er lempet, hvor det skønnes forsvarligt ud fra et investorbeskyttelseshensyn og hensynet til den danske foreningsmodel. Lempelserne sker ligeledes med fokus på, at den danske investeringsforvaltningsbranche skal have konkurrencedygtige vilkår at arbejde under.

Lovforslaget indeholder også en generel revision af lovgivningen vedrørende kollektive investeringsordninger. Den generelle revision indebærer en række ændringer og præciseringer samt kodificering af praksis og en ny struktur af selve loven.

Lovforslagets væsentligste hovedpunkter er for det første indførelse af nye regler om information til investorerne. Informationer om investeringsprodukterne skal fremover gives på en mere let og over-

skuelig måde, som skal være ens i hele EU. Det er til gavn for investorer, som kan være ganske almindelige forbrugere. Der indføres bedre mulighed for grænseoverskridende markedsføring af investeringsforeninger. Der introduceres en ny tilsynsprocedure, der vil højne kvaliteten i den anmeldelsesprocedure, der skal gennemføres forud for grænseoverskridende markedsføring og salg. Der indføres mulighed for grænseoverskridende fusioner mellem investeringsforeninger og udenlandske investeringsinstitutter omfattet af UCITS-direktivet, uanset at de ikke har samme retlige form. Det giver danske investeringsforeninger mulighed for at fusionere med forskellige typer udenlandske investeringsinstitutter, som det ikke er muligt at fusionere med i dag. Fusion af institutter giver mulighed for stordriftsfordele gennem forvaltning af en større samlet kapital. Stordriften skal gerne kunne komme investorerne til gode. Så betyder det også indførelse af regler om øget samarbejde mellem tilsynene i medlemslandene. Det er jo nødvendigt på baggrund af de øgede muligheder for grænseoverskridende aktiviteter og kan sikre et effektivt tilsyn og håndhævelse af regler.

Samlet set vil indførelsen af de nye regler give bedre muligheder for grænseoverskridende aktivitet og dermed bedre mulighed for stordrift. Begge dele skal i sidste ende komme investorerne til gode.

I lyset af de mange bemærkninger ser jeg frem til en konstruktiv udvalgsdrøftelse.

Kl. 13:34

Formanden :

Tak til økonomi- og erhvervsministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget, hvis ingen gør indsigelse.

Det er ikke noget, jeg registrerer ske.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om sikkerhedsundersøgelse af ulykker til søs.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 23.02.2011).

Kl. 13:34

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er hr. Lars Christian Lilleholt som ordfører for Venstre.

Kl. 13:34

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Med lovforslaget gennemføres et EU-direktiv om undersøgelse af ulykker på havet. Det bliver et krav, at undersøgelsesenheden er uafhængig af andre parter. I dag gennemføres undersøgelser af ulykker på havet af Søfartsstyrelsens opklaringsenhed, der jo, som navnet siger, er en del af Søfartsstyrelsen. Med forslaget her bliver Søfartsstyrelsens opklaringsenhed erstattet af Den Maritime Havarikommission, der etableres som en uafhængig enhed uden for Søfartsstyrelsen.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:35

Kl. 13:38

Formanden :

Tak til hr. Lars Christian Lilleholt. Så er det hr. Niels Sindal som ordfører for Socialdemokratiet, værsgo.

Kl. 13:35

(Ordfører)

Niels Sindal (S):

Lad mig med det samme afsløre, at dette forslag jo ikke giver anledning til valgkampstemning.

Forslaget om oprettelsen af Den Maritime Havarikommission er et godt forslag. Vi har manglet det. De har inden for luftfarten haft en egentlig havariorganisation. Jeg havde for 12-13 år siden i Europa-Parlamentet fornøjelsen at drøfte det her forslag første gang. Nu har vi et direktiv. Og lovforslaget nyder med få bemærkninger tilslutning fra alle høringsberettigede.

Vi støtter forslaget, som det foreligger. Dels får vi som nævnt en selvstændig og uafhængig enhed, dels får vi et samarbejde inden for EU og EØS, så vi sikrer en hurtig indsats og opsamling af viden. Det er som sagt et godt forslag, som vi støtter.

Kl. 13:36

Formanden :

Tak til hr. Niels Sindal. Så er det fru Colette L. Brix som ordfører.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Colette L. Brix (DF):

Dette lovforslag handler stort set om det samme, som vi lige har drøftet; et EU-direktiv erstatter og supplerer eksisterende danske regler vedrørende opklaring af ulykker til søs. I stedet for Søfartsstyrelsens Opklaringsenhed får vi nu Den Maritime Havarikommission, ligesom andre lande skal have en maritim havarikommission. Med ens regler i EU kan det blive lettere at finde årsagerne til de tragiske ulykker, som sker til søs, ikke mindst bliver der større tillid til undersøgelserne, da de i højere grad bliver holdt adskilt fra de retslige konsekvenser. Dermed kan også personer, som måske er skyldige i en ulykke, kunne afhøres om årsagen til ulykken, uden at det betyder, at oplysningerne bruges imod dem i f.eks. en retssag. I Danmark følger vi kun delvist disse principper, idet afhøringer i dag kan bruges i forbindelse med, at Søfartsstyrelsen anmelder en ulykke til politiet. Samtidig bliver der oprettet en database i EU, så ulykker registreres. På den måde kan landene udveksle erfaringer, som kan gøre det lettere at opklare ulykker. Så lovforslaget vil styrke grundlaget for at kunne opklare ulykker, der sker til søs, bedre og hurtigere.

Med disse bemærkninger skal jeg meddele, at Dansk Folkeparti støtter lovforslaget.

Kl. 13:37

Formanden :

Tak til fru Colette L. Brix. Så er det hr. Karsten Hønge som ordfører.

Kl. 13:38

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

SF mener, at det er godt med en uafhængig undersøgelseskommission. Vi har her at gøre med et erhverv, hvor fejl kan få fatale følger for dem, der arbejder i branchen. Men fejl og ulykker skal føre til, at forholdene ændres, og at de ansvarlige bliver fundet. Det giver det her lovforslag en bedre mulighed for, og derfor støtter SF lovforslaget.

Formanden :

Tak til hr. Karsten Hønge. Så er det hr. Tage Leegaard som ordfører – i dagens anledning.

Kl. 13:38

(Ordfører)

Tage Leegaard (KF):

Tak. Da vores ordfører på området, fru Carina Christensen, ikke er her, skal jeg læse følgende op: Med dette lovforslag gennemføres et nyt EU-direktiv om de grundlæggende principper for undersøgelse af ulykker til søs. Forslaget sikrer, at undersøgelse af ulykker til søs gennemføres hurtigt og korrekt efter en fælleseuropæisk standard. Med lovforslaget etableres også Den Maritime Havarikommission, som får til opgave at undersøge ulykker til søs og udarbejde anbefalinger til forbedringer af sikkerheden til søs. Havarikommissionen skal klarlægge årsager til ulykker, så risikoen for lignende fremtidige ulykker kan mindskes. Det Konservative Folkeparti støtter lovforslaget.

Kl. 13:39

Formanden :

Tak til hr. Tage Leegaard. Så er det hr. Morten Østergaard som ordfører.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

Jeg skal heller ikke trække forhandlingerne i langdrag. Vi synes, at direktivet her medvirker til en forbedring af vilkårene i forhold til havariundersøgelser med etablering af Den Maritime Havarikommission, og vi håber i sagens natur ikke, at der bliver alt for meget brug for den. Ikke desto mindre synes vi, at det er en god og nødvendig styrkelse af søfartssikkerheden. Vi konstaterer også, at det bliver en uvildig og uafhængig instans, og dermed skulle der være grundlag for, at vi på en god og ordentlig måde kan implementere EU-direktivet og samtidig styrke sikkerheden og opklaringsmulighederne i forbindelse med ulykker til søs, som vi selvfølgelig alle sammen håber der bliver så få af som overhovedet muligt. Vi støtter lovforslaget.

Kl. 13:40

Formanden :

Tak til hr. Morten Østergaard. Så er det økonomi- og erhvervsministeren.

Kl. 13:40

Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil godt takke for den positive modtagelse, som lovforslaget generelt har fået. Lovforslaget implementerer jo EU-direktivet om undersøgelse af ulykker til søs. Opklaring af søulykker er jo desværre ikke noget nyt. »Desværre« skal forstås på den måde, at søulykker jo finder sted, og vi skal så opklare, hvad der er sket, så vi kan lære af det.

Søfartsstyrelsens Opklaringsenhed har i mange år arbejdet med at klarlægge årsagerne til ulykker til søs, så lignende ulykker kan undgås fremover. Ulykker har ofte store menneskelige omkostninger eller forårsager skader på miljøet, så det er vigtigt, at vi hele tiden får et bedre kendskab til årsagerne, så de kan bruge denne viden til at mindske de forskellige risici.

Ifølge direktivet er det et krav, at undersøgelsesinstansen er uafhængig af andre parter, hvis interesser kan komme i konflikt med undersøgelsesarbejdet. Med lovforslaget bliver Søfartsstyrelsens Op-

klaringsenhed erstattet af Den Maritime Havarikommission, som etableres som en uvildig og uafhængig instans.

Lovforslaget vil i det væsentligste videreføre den nuværende ordning for sikkerhedsundersøgelser til søs. Det skaber da også som noget nyt fælles retningslinjer for undersøgelsesarbejdet inden for EU, hvilket vil medføre bedre samarbejdsmuligheder på tværs af landegrænser.

Regeringen lægger stor vægt på hele tiden at forbedre sikkerheden til søs, og jeg er også overbevist om, at det her lovforslag vil være endnu et skridt i retning af at mindske risikoen for ulykker. Så alt, hvad vi kan gøre for at forbedre situationen i forhold til ulykker, skal vi gøre.

Vi er nu blevet færdige med behandlingen af forslaget, og derfor ser jeg frem til udvalgets velvillige behandling af forslaget og glæder mig til at svare på spørgsmål under udvalgsbehandlingen.

Kl. 13:42

Formanden :

Tak til økonomi- og erhvervsministeren – selv om det var grænsende til lidt filibuster.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om ændring af lov om dyreforsøg og lov om kloning og genmodificering af dyr m.v. (Gennemførelse af nyt dyreforsøgsdirektiv m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011).

Kl. 13:43

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er hr. Karsten Nonbo som ordfører for Venstre.

Kl. 13:43

(Ordfører)

Karsten Nonbo (V):

Det lovforslag, vi skal behandle nu, gennemfører EU-Parlamentets og Rådets direktiv om dyrebeskyttelse, og samtidig implementerer det Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri beretning fra den 13. april 2009. Og så er der nogle konsekvensændringer i lov om kloning og genmodificering af dyr.

Formålet med at finde alternative måder at lave dyreforsøg på er en del af lovforslaget, også at finde alternativer til dyreforsøg med fostre, altså fostre fra dyr. Det er en betingelse for de forsøg, man skal lave fremover, at nytteværdien skal vejes op imod formålet og selvfølgelig mod dyrets smerte. Og så skal man dokumentere, at en viden ikke kan opnås på anden vis og ikke er kendt i forvejen. Forsøget skal samtidig klassificeres i forhold til den smerte og de men, som dyret måtte få i forbindelse med forsøget, og dyret skal selvfølgelig være bedøvet og efterfølgende smertebehandles. Og så må der

ikke bruges lægemidler, som egentlig kunne tilslore det udtryk for smerte, som dyret jo giver.

Det er sådan, at hvis man er en juridisk person, dvs. f.eks. en institution som Novo Nordisk, skal man kunne navngive de personer, som skal lave disse forsøg. Man skal udpege en eller flere navngivne, som har ansvaret for udførelsen af forsøget, og personalet skal være uddannet.

Lovforslaget træder i kraft pr. 1. januar 2013, og med disse ord vil jeg sige, at Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 13:45

Formanden :

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Benny Engelbrecht, værsgo.

Kl. 13:45

Benny Engelbrecht (S):

I forhold til høringssvarene har jeg noteret mig, at Dyrenes Beskyttelse har pointeret, at de mener, man kan se på de administrative omkostninger, der er forbundet med en række af de nævn og kommissioner og udvalg, som arbejder med området for forsøgsdyr, og de har så et konkret forslag, som handler om at nedlægge Rådet for Dyreforsøg.

Det er ikke, fordi jeg beder ordføreren om at tage stilling til det, men jeg vil høre, om ordføreren er interesseret i også at kigge på, om vi kan effektivisere den struktur, der er omkring de råd og nævn, som er nedsat på området, altså sådan at vi får mest muligt for pengene.

Kl. 13:46

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:46

Karsten Nonbo (V):

Jeg kan jo sige, at i den retning er jeg meget åben. Altså, kan man effektivisere osv., er det altid noget, vi er villige til at se på. Det er jo ikke ensbetydende med, at jeg giver mit tilsagn om, at det skal ske, men jeg er altid villig til at se på noget i den retning. Det lyder jo fornuftigt, hvad hr. Benny Engelbrecht siger.

Kl. 13:46

Formanden :

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:46

Benny Engelbrecht (S):

Et andet spørgsmål, som er ganske relevant, er selvfølgelig spørgsmålet om gavnskriteriet. Altså, i forbindelse med at man anvender forsøgsdyr er vi jo enige om i det her Folketing at det er en positiv ting, at det skal være til samfundsmæssig gavn. Og der kan jeg godt føle lidt, at der mangler en nærmere specifikation af gavnskriteriet i det foreliggende. Er ordføreren også interesseret i, at vi kigger nærmere på det i det forestående udvalgsarbejde?

Kl. 13:47

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:47

Karsten Nonbo (V):

Igen vil jeg sige, at jeg altid er villig til at kigge nærmere på noget. Det, vi måske lige skal have øje for, er, at mange gange kender man først gavnen, efter at forsøget er færdigt. Altså, nogle gange er man så lykkelig, at man opdager ting, man ikke havde opdaget – tilfæl-

dighedsfund ville vi kalde det inden for kriminalitetsverdenen. Men vi er villige til at se på de ting, som ordføreren nævner.

Kl. 13:47

Formanden :

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 13:47

Per Clausen (EL):

Nu har Justitsministeriet jo haft den spændende opgave at strikke et lovforslag sammen på baggrund af en beretning, som refererer til et forslag stillet af Enhedslisten, og så et EU-direktiv – uden tvivl en spændende opgave.

Men jeg vil godt spørge hr. Karsten Nonbo, om han ikke er enig med mig i, at når nu Folketinget har vedtaget en beretning i enighed, skal der sådan set være meget gode argumenter for, at man ikke bruger de formuleringer, som findes i den beretning. Ud over det med relevansen, som er formuleret anderledes i lovforslaget, er der jo også andre elementer, som man har valgt at formulere anderledes. Således mente Folketinget, at det er ansøgeren til et dyreforsøg, som skal dokumentere, at tilsvarende viden ikke kan opnås uden anvendelse af levende dyr, og at det også er ansøgeren, som skal bevise, at det ikke kan erstattes af allerede kendt viden. Det er blevet ændret til »godtgøre«.

Jeg vil bare høre, om hr. Karsten Nonbo ikke er enig i, at vi bør se på, om vi ikke kan komme tættere på de formuleringer, der ligger i beretningen, i det videre lovarbejde.

Kl. 13:48

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:48

Karsten Nonbo (V):

Altså, umiddelbart ser jeg ikke den store divergens mellem disse ordvalg. Det er da rigtigt, at vi plejer at ligge tæt op ad beretningerne, men lad os se på det, for det kan jo være, at der er en dybere baggrund for den forskel, der åbenbart er lagt op til. Det er ikke et problem, der har stødt mig under arbejdet med lovforslaget.

Kl. 13:48

Formanden :

Tak til hr. Karsten Nonbo. Så er det hr. Benny Engelbrecht som ordfører.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

I dette Folketing er der heldigvis bred enighed om at begrænse anvendelsen af dyreforsøg til situationer, hvor det har en væsentlig samfundsmæssig nytte, og hvor det sker med en så begrænset indvirkning på de anvendte forsøgsdyr som overhovedet muligt. Denne enighed blev fastslået i 2009 med deltagelse af alle partier, og alligevel ser jeg dog, at vi med dette lovforslag har visse udfordringer i forbindelse med at efterleve de principper, vi ellers er enige om.

Justitsministerens lovforslag er baseret på to EU-direktiver, der skærper kravene til forsøgsdyr. Det fremsatte lovforslag skal naturligvis leve op til kravene i disse direktiver, og forsøgsdyrsdirektivet er et totalharmoniseringsdirektiv, der dog giver mulighed for at videreføre nationale bestemmelser. Det synes dog alligevel ikke at være tilstrækkeligt.

I 2009 blev dette Folketing som nævnt enige om, at der er behov for at skabe yderligere klarhed i lov om dyreforsøg, og i den forbindelse vedtog Fødevareudvalget en beretning i fuld enighed, der pålægger regeringen at skærpe kravene til dyreforsøg. Denne beretning

er afgivet over beslutningsforslag nr. B 30 i samlingen 2008/2009 og er derfor også en del af beslutningsgrundlaget for dette lovforslag.

Jeg følger mig ikke overbevist om, at det fremsatte lovforslag til fulde lever op til de tre vigtige principper, som blev fastlagt i beretningen over B 30. Socialdemokraterne mener, at Folketinget er forpligtet af de beslutninger, vi har truffet i bred enighed, og lad mig derfor lige kort ridse de tre principper op. De er, at ansøgeren til dyreforsøg skal dokumentere, at tilsvarende viden ikke kan opnås uden anvendelse af levende dyr, at ansøgeren til et dyreforsøg skal løfte bevisbyrden for, at det foreslåede dyreforsøg ikke helt eller delvis kan erstattes af allerede kendt viden, og at der både foretages en vurdering af et dyreforsøgs betydning for et givent forsøg og af relevansen af det produkt, som skal udvikles eller forbedres ved hjælp af dette dyreforsøg, inden et dyreforsøg godkendes.

I udvalgsarbejdet vil Socialdemokraterne derfor bestræbe sig på, at forslaget til fulde og helt lever op til konsensus. Vi håber, at alle andre partier vil medvirke aktivt til dette. Det er især den måde, gavnskriteriet behandles på i lovforslaget, vi ikke finder lever op til beretningens hensigter, for det må være sådan, at væsentlig gavn skal forstås i samfundsmæssig forstand. Det virker heller ikke, som om ministeren med sit forslag har konfronteret artikel 47, der forpligter i relation til alternative testmetoder, eller artikel 39 vedrørende efterfølgende evaluering af forsøg, de såkaldte retrospective assessments, som det hedder i direktivforslaget. Disse spørgsmål vil vi derfor søge at få nærmere belyst og om nødvendigt få ændret, inden vi vil kunne tilslutte os et endeligt lovforslag.

Når vi er i gang med et grundigt udvalgsarbejde, er det imidlertid også en naturlig anledning til at få klarlagt, hvilke råd og udvalg m.v. som skal agere på forsøgsdyrsområdet, og hvilke kompetencer disse råd skal have. Det må være i alles interesse, at de forhåbentlig øgede ressourcer, som anvendes på området, også udnyttes bedst muligt.

Med det nye direktiv kommer nogle nye organer og begreber i spil. Et nationalt rådgivende udvalg jævnfør artikel 49, et dyrevelfærdsorgan i form af lokale etiske komiteer på virksomhederne jævnfør artikel 26 og et såkaldt contact point jævnfør artikel 59. Der til kommer de allerede kendte aktører, Dyrevelfærdskontoret, Justitsministeriets departement, Dyreforsøgstilsynet, Rådet for Dyreforsøg, Dacopa, ECVAM jævnfør artikel 48 i direktivet og den udpegede dyrlæge jævnfør artikel 25.

Endelig må man ikke glemme, at også vi politikere i Retsudvalget og Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bør være forpligtet til at følge området nøje. Derfor glæder det mig at læse i høringssvaret fra Dyrenes Beskyttelse, at de foreslår, at man nedlægger Rådet for Dyreforsøg. Deres begrundelse er, at det er dyrt og unødvendigt, at et 11-mand stort råd træffer administrative afgørelser, som lige så godt kunne træffes af en statslig administration. Dyrenes Beskyttelse anbefaler derfor, at Rådet for Dyreforsøg nedlægges, og at Dyreforsøgstilsynet overtager rådets opgaver.

Desværre indeholder Justitsministeriets høringsnotat til Folketinget ikke dette forslag. Jeg håber naturligvis, at det skyldes en forglemmelse og ikke et ønske om at undgå, at Folketinget tager stilling til det. I udvalgsarbejdet ønsker Socialdemokraterne derfor at få nærmere belyst, hvor mange ressourcer der anvendes til driften af Rådet for Dyreforsøg, men også hvorfor der ikke afsættes tilstrækkelige ressourcer til Dacopas drift. Vores støtte til det endelige lovforslag afhænger derfor af et tilfredsstillende udvalgsarbejde.

Kl. 13:53

Formanden :

Tak til hr. Benny Engelbrecht. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Marlene Harpsø som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:54

Kl. 13:57

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg tror ikke, at nogen her i salen kan være uenig i, at mange ting afhænger af et meget godt og grundigt udvalgsarbejde. Sådan har vi det ligesom Socialdemokraterne.

Med hensyn til lovforslaget er vi i Dansk Folkeparti modstandere af dyreforsøg. Vi interesserer os for dyrevelfærd, fordi vi mener, at vi som mennesker har et stort ansvar for, at vores dyr har det godt.

I Dansk Folkeparti arbejder vi for, at dyreforsøg gøres helt unødvendige og i stedet erstattes af computerteknologi og kunstigt væv, hvor det kan lade sig gøre at gøre det unødvendigt at bruge dyr. Det er selvfølgelig urimeligt, når dyr lider unødvendigt, og derfor må vi selvfølgelig skærpe lovgivningen, hvor vi kan, og hvor det samtidig vil have en gavnlig effekt for dyrene.

I Dansk Folkeparti ser vi det her lovforslag som en forbedring for dyrene. Det er vel at mærke også positivt, at den del af lovforslaget, som vedrører dyreforsøgsdirektivet, også skal implementeres i alle andre medlemslande i EU. I Dansk Folkeparti er vi optaget af, at dyrene har det godt, og det er ikke kun i Danmark, vi skal have nogle ordentlige forhold for dyrene og nogle ordentlige regler, der beskytter dyrene. Vi skal også sikre os, at vi rundtomkring i Europa tager de nødvendige skridt til at gøre, hvad vi kan for at forbedre dyrenes forhold.

I Dansk Folkeparti mener vi, at det som sagt ikke bør være nødvendigt at bruge dyr til industrielle eller lignende eksperimenter, og derfor arbejder vi hen imod at fremme alternativer til dyreforsøg. Skridtet hen imod det er taget. Vi har således i finansloven for 2008 sørget for, at der blev oprettet en pulje på 5 mio. kr. til forskning i alternativer til dyreforsøg, fordi dyr jo ikke skal lide unødigt, hvis forskningsresultater altså kan ændre på netop det forhold.

Der er blevet nævnt noget om beslutningsforslag nr. B 30 og den beretning, som blev vedtaget tilbage i 2009, og også den mangel på overensstemmelse, der er mellem ordlyden i beretningen og lovforslaget. I Dansk Folkeparti er vi optaget af, at der selvfølgelig er en ordentligt overensstemmelse mellem det, der står i beretningen – for det er et flertal i Folketinget, der har besluttet det – og så det lovforslag, som vi behandler her i dag. Derfor mener vi i Dansk Folkeparti, at vi skal have det her forslag igennem en grundig udvalgsbehandling, som jeg sagde tidligere.

Når det så er sagt, er det her lovforslag en forbedring af dyrenes forhold, men vi vil selvfølgelig også stille nogle spørgsmål i udvalgsarbejdet, bl.a. med hensyn til hvad der egentlig er kommet ud af den forskning, som Dansk Folkeparti har medvirket til at finde penge til, en forskning, der skal finde alternativer til dyreforsøg. Og hvad er det her med samfundsmæssig gavn, og at man skal vurdere det i Rådet for Dyreforsøg? Jeg kan forstå, at der er en lille tvist om, hvem Rådet for Dyreforsøg mener skal tage beslutningen om, hvad der er til samfundsmæssig gavn, og hvem Justitsministeriet mener skal tage beslutningen om, hvad der er til samfundsmæssig gavn. Vi vil også meget gerne stille nogle spørgsmål til sammensætningen af Rådet for Dyreforsøg. Alt i alt ser vi i hvert fald frem til en grundig udvalgsbehandling.

Dansk Folkeparti kan støtte lovforslaget, fordi det er en forbedring af dyrenes forhold, og det må være det vigtigste og springende punkt på dette område.

Kl. 13:57

Formanden :

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Benny Engelbrecht.

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest har jeg et spørgsmål om den samfundsmæssige gavn, som fru Marlene Harpsøe er inde på. Jeg skal blot have afklaret, om det, som Dansk Folkeparti er interesseret i, er at få afgjort, hvor beslutningen skal ligge, eller få lavet en klar definition af, hvad samfundsmæssig gavn er. Det er det ene.

Det andet er, at jeg i lighed med fru Marlene Harpsøe selvfølgelig også har kigget lidt på de penge, der bliver anvendt på finansloven til netop at finde alternativer til dyreforsøg. Det er jo som sådan udmærket, at der er afsat midler, men når jeg prøver at grave i det, ser det nærmest ud, som om de bare er forsvundet over i regi af Det Strategiske Forskningsråd. Er det også en bekymring, som fru Marlene Harpsøe har, altså at disse midler reelt ikke er anvendt på det, de jo var tiltænkt at blive anvendt på?

Kl. 13:58

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:58

Marlene Harpsøe (DF):

Altså, jeg håber ikke, det er sådan, det er – i hvert fald i forhold til det sidste spørgsmål, som hr. Benny Engelbrecht stiller. Vi har selvfølgelig en klar forventning om, når vi indgår en finanslovaftale, hvor vi afsætter 5 mio. kr. til forskning i alternativer til dyreforsøg, at pengene også går til det. Det er det ene.

I forhold til spørgsmålet om samfundsmæssig gavn er det, som springer os i øjnene i høringssvarene, jo bl.a., at Rådet for Dyreforsøg mener, at det er op til politikerne at tage stilling til, hvad der er samfundsmæssig gavn, hvorimod justitsministeren mener, at det er en praksis, man skal finde frem til via arbejdet i Rådet for Dyreforsøg. Og jeg mener, der er en tvist der, som vi er nødt til at have klarlagt. Vi er nødt til helt specifikt at finde ud af, hvem der egentlig bør have ret her. Er det i forhold til praksis, eller skal vi faktisk gå ind som politikere og definere, hvad det er, der er samfundsmæssig gavn? Jeg vil ikke stå her og tale for det ene eller det andet, det vigtigste for os i Dansk Folkeparti er, at der kommer en reel afklaring af det her.

Kl. 13:59

Formanden :

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:59

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan også forstå, at fru Marlene Harpsøe har en bekymring i forhold til, om principperne i beretningen over B 30 fra 2009 bliver efterlevet. Og jeg er selvfølgelig glad for, at det er et signal, der kommer fra Dansk Folkeparti, for det er også en bekymring, som Socialdemokraterne har. Når vi er blevet enige om noget, når der har været konsensus om det, skulle det også gerne videreføres. Og derfor er vi selvfølgelig glade for at høre, at fru Marlene Harpsøe lægger op til, at der bliver et udvalgsarbejde. Men samtidig kan jeg også forstå, at man allerede nu signalerer, at man vil stemme for lovforslaget i dets endelige form, og så vil jeg gerne bede fru Marlene Harpsøe tolke det, for betyder det, at man allerede nu stiller sig tilfreds med det, der ligger, altså at man har vurderet, at det lovforslag, der ligger nu, til fulde lever op til beretningen over B 30?

Kl. 14:00

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:00

Marlene Harpsøe (DF):

Nej, vi mener ikke i Dansk Folkeparti, at lovforslaget, som vi behandler her i dag, til fulde lever op til beretningen over B 30, og derfor vil vi også gerne have et grundigt udvalgsarbejde på det her område. Men når jeg siger, at vi kan støtte det her lovforslag, er det, fordi det er en forbedring for dyrene. Et eller andet sted er det jo forfærdeligt at tænke på, at der bruges dyr netop til forsøg, og det vil vi helst undgå, så vi synes, hvert et skridt, man kan tage hen imod at gøre det unødvendigt at bruge dyreforsøg, er et positivt skridt – selvfølgelig hvis det er et fornuftigt skridt – og også alle tiltag, som fremmer dyrenes forhold og levevilkår, mens de er forsøgsdyr. Det er nogle skridt, som vi i Dansk Folkeparti kan støtte, hvis de er fornuftige og til gavn for dyrene.

Kl. 14:01

Formanden :

Tak til fru Marlene Harpsøe. Så er det hr. Tage Leegaard som ordfører.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Tage Leegaard (KF):

Dette lovforslag er en implementering af et EU-direktiv og har som overordnet formål at beskytte forsøgsdyr mod unødvendig overlast. Et af de helt vigtige punkter i lovforslaget er, at man kun har lov at gennemføre forsøg med levende dyr, såfremt det ikke er muligt at tilvejebringe den ønskede viden på anden vis. Der er således opstillet klare regler for, at en tilladelse til et dyreforsøg skal indeholde en angivelse af det ubehag eller den smerte, som forsøgsdyret udsættes for, og nytteværdien af forsøget skal altid kunne retfærdiggøre forsøget.

Udgangspunktet for forsøg med dyr vil altid være, at der skal bedøves eller smertebehandles, når forsøgene udføres, og såfremt der ikke kan opnås en rimelig smertelindring efter gennemførelsen eller dyret måtte få varige men, så skal dyret aflives. Som udgangspunkt må det dog forudsættes, at aflivning af dyr bør være undtagelsen.

Der er på samme måde grund til at notere, at anvendelse af udviklede fostre er underlagt de samme betingelser som for fødte dyr, hvis det er sandsynligt, at fostrene vil lide under forsøgene.

Det hilses således velkommen, at der stilles præcise krav til håndteringen af forsøgsdyr, og Det Konservative Folkeparti støtter lovforslaget.

Kl. 14:03

Formanden :

Tak til hr. Tage Leegaard. Så er det fru Bente Dahl som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 14:03

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

I 2008 behandlede vi B 30, forslag om skærpede krav til dyreforsøg, her i Tinget om ordentlig behandling af dyr. I dag behandler vi L 138 med næsten samme indhold. I dag handler det om et EU-direktiv, og Radikale Venstre går ind for at få det implementeret. Det er et fornuftigt forslag.

Men for os at se kunne lovforslaget gerne have indeholdt flere af de elementer, som B 30 indeholdt. Hvad er grunden til, at der ikke er flere elementer med? Det vil jeg da gerne have ministeren til at svare på. Hvad er grunden til, at beretningen fra B 30 ikke kunne imødekommes fuldstændigt? Det var dog meget præcise forslag fra Enhedslisten dengang:

»... det pålægges ansøgeren om godkendelse af et dyreforsøg at dokumentere, at tilsvarende viden ikke kan opnås uden anvendelse af levende dyr,

... det pålægges ansøgeren om godkendelse af dyreforsøg at løfte bevisbyrden for, at det foreslåede dyreforsøg ikke helt eller delvis kan erstattes af allerede kendt viden,

... det pålægges ansøgeren at give en beskrivelse af det enkelte dyrs belastning ved det foreslåede dyreforsøg, ...« m.m.

Altså, ansøgeren er helt central, og dermed er der også anbragt et ansvar for, at initiativet tages. Det er en vigtig pointe.

Der foretages mange dyreforsøg, måske også for mange, men jeg må også anerkende, at vi har brug for dyreforsøgene. Vi har brug for dokumentation for, at tingene fungerer. Vi sætter f.eks. ikke en omfattende produktion af medicin i gang, før vi ved, at den vil virke på en bestemt måde mod en bestemt sygdom. Det bruger vi forsøg til at få klarhed over, og derfor må vi tillade, at dyreforsøg bruges i en vis udstrækning, samtidig med at vi skal sikre os, at dyrene ikke udsættes for lidelser, der kunne undgås.

Men dyreforsøg skal ikke være den eneste måde, nye cremer og ny medicin skal testes på. Andre og nye teknologier skal anvendes, det har andre ordførere også sagt i dag. Jeg synes, det er en ting, vi skal fokusere meget på. Vi skal have meget mere fokus på alternative testmetoder. Vi skal have meget mere fokus på den viden, der allerede er indsamlet, den skal være tilgængelig og åben.

I Radikale Venstre mener vi, at der skal strammes op, så kun yderst relevante dyreforsøg kan tillades. Der skal indsamles og gives adgang til den viden, der allerede er indvundet igennem tiden ved dyreforsøg. Der skal forskes i nye teknologier, og nye og andre teknologier skal tages i brug til alternative metoder, så dyreforsøg kan minimeres.

Når det er sagt, så er Radikale Venstre positive over for lovforslaget i dag, men vi ser også frem til i udvalgsbehandlingen at få afklaret forskellige spørgsmål, ikke mindst vedrørende beretningen fra B 30.

Kl. 14:06

Formanden :

Tak til fru Bente Dahl. Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:06

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg beklager, at jeg har givet anledning til en lidt omvendt rækkefølge her, men jeg håber, det går.

Der bruges omkring 300.000 forsøgsdyr i Danmark. Det gjorde der også i 1970, og når det ikke er noget, der er i stigning trods de mange forsøg og den hele tiden pågående forskning, og antallet ikke er blevet større, handler det bl.a. om, at udviklingen går i retning af, at man kan bruge erstatninger og f.eks. anvende celler frem for at anvende dyr. Det er jo rigtig godt. Men derfor er der stadig behov for at skabe størst mulig beskyttelse af forsøgsdyr og finde den rette balance mellem dyret og behovet for at lave forsøg.

Det her er jo et direktiv, som skal implementeres, og som vil løfte niveauet for EU, men det giver samtidig mulighed for at bevare skrappe nationale regler, og det synes vi i SF er rigtig godt. Jeg vil også give lidt credit til Enhedslisten, som jo var ophavsmanden til det beslutningsforslag, som bl.a. også tydeligt genspejles i det her lovforslag.

Der er rigtig mange høringssvar, og det har taget lidt tid at komme igennem dem, men det vidner jo også om, at der er en stor entusiasme på området og en stor velvilje til at gøre det bedste, vi kan, for at beskytte forsøgsdyr, og det synes jeg er rigtig positivt. Jeg synes også, at Justitsministeriet har været imødekommende flere steder, bl.a. når det handler om bedøvelse til dyr, som får midler, som

forhindrer dem i at udvise smerte, har man faktisk imødekommet dette med den rettelse. Det har man gjort flere steder med andre småting.

Samlet set er det her en forbedring, som mange organisationer også giver udtryk for, og det stiller vi os også meget positivt over for i SF, men vi må også indrømme, at der er rigtig mange kommentarer til lovforslaget, som jeg tror der er behov for at arbejde videre med og dykke ned i, og derfor ligger der også efterfølgende et arbejde i Retsudvalget med det her lovforslag.

Til sidst vil jeg bare nævne, at jeg synes, det er ret positivt, at 3R-princippet er blevet indarbejdet i lovforslaget. Det handler jo om at begrænse antallet af forsøgsdyr og prøve at erstatte forsøgsdyr med andre ting eller forfine metoderne, og det er jo bl.a. noget, man har gjort, når det f.eks. handler om at lave insulin, hvor man har kunnet finde ud af at gøre det i dag via celler, og det er noget, som jeg tror vi skal bruge mange flere kræfter på i fremtiden. Så det er rigtig godt, at det er her i lovforslaget. Men SF's indstilling er forsigtig, afventende og positiv, der er ting, der skal arbejdes videre med.

Kl. 14:09

Formanden :

Tak til fru Karina Lorentzen Dehnhardt. Så er det hr. Per Clausen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det her lovforslag henter jo inspiration to steder fra: dels i et EU-direktiv, dels i en beretning, som blev skrevet i 2009 på baggrund af et beslutningsforslag, som Enhedslisten fremlagde i 2008. Beretningen gengiver på lange stræk elementer i det beslutningsforslag, som Enhedslisten havde fremlagt. Det er vi selvfølgelig glade for. Vi er også glade for, at man forsøger at koble de her to ting.

Om det bagvedliggende direktiv vil jeg sige, at der jo er en ting, der taler til direktivets fordel, og det er, at der ikke er nogen som helst tvivl om, at direktivet på EU-plan fører til bedre regler end dem, man havde tidligere. På den anden side har det også den ulempe, at det går fra at være et minimumsdirektiv til at være sådan et totalharmoniseringsdirektiv, der betyder, at landene ikke fremover kan vedtage bedre regler end dem, der står i direktivet, medmindre de havde dem i forvejen. Det er så selvfølgelig der, hvor der på en række områder er mulighed for, at Danmark kan opretholde nogle regler, som er skrappe end dem, der fremgår af direktivet. Det er selvfølgelig også positivt, selv om vi i Enhedslisten grundlæggende synes, at det er en dårlig idé med direktiver, som forhindrer lande i at gå længere på dyrevelfærdsområdet.

Det, jeg vil bruge mest energi på, er så det, som også andre har været inde på, nemlig hvordan man har fået implementeret den beretning – som jo var en enig beretning fra Folketingets Fødevareudvalg – og kørt den igennem i lovforslaget. Der er nogle svagheder. Jeg vil bare sige om den beretning, vi lavede dengang, at man jo kan se, at der gik rigtig lang tid, fra beslutningsforslaget blev fremlagt og var til første behandling, og til beretningen kom. Det var faktisk, fordi der blev arbejdet grundigt og seriøst med sagerne, vil jeg sige, og fordi vi sådan set også havde møder med en lang række forskellige aktører. Så de formuleringer, der endte med at stå i beretningen, var ikke tilfældige. Der er, vil jeg godt sige, helt oplagt nogle forskelle i de formuleringer, som er valgt i lovforslaget i forhold til det, der stod i beretningen, og det er forskelle, som vi i hvert fald fra Enhedslistens side ikke synes gør forslaget bedre, tværtimod.

Det var vigtigt i den diskussion, vi havde, om der fandtes alternative testmetoder, der kunne bruges, eller om viden faktisk fandtes i forvejen. Der var en meget spændende diskussion om, hvordan man kunne sikre sig, at det blev kontrolleret effektivt. Konklusionen dengang var sådan set, at det kun kunne gøres, hvis det var sådan, at der

blev sagt, det var ansøgeren, der skulle redegøre for, at der ikke fandtes andre muligheder, at man ikke havde viden i forvejen, og at man også skulle fremføre en dokumentation for det.

Det var ikke tilfældige formuleringer; det var vigtige formuleringer, som hang meget godt sammen med det udvalgsarbejde, vi havde. Så jeg vil sige, at vi i Enhedslisten lægger meget vægt på, at vi får disse formuleringer ind i lovteksten. Det kan jo foregå ved, at vi aftaler det i udvalgsarbejdet, og så kan ministeren komme med nogle ændringsforslag til lovforslaget. Det kan også foregå ved, at nogle i Folketinget stiller ændringsforslag til loven og får disse ændringsforslag vedtaget, for det er jo en klar tilkendegivelse, der er kommet fra et flertals side allerede nu.

Der har også været diskussion om spørgsmålet om relevans, hvor det jo er rigtig, som det er sagt af flere, at det spillede en afgørende rolle i de diskussioner, vi havde dengang, at det altså også var den samfundsmæssige relevans af forsøget, som skulle inddrages. Det synes jeg måske er blevet noget utydeligt i lovteksten, så det synes jeg også der er behov for at rette op på.

Jeg håber så selvfølgelig også, at vi i udvalgsarbejdet kan få tid til at diskutere, hvordan vi kan styrke det arbejde, der handler om at udvikle alternativer til dyreforsøg, mere end det er sket indtil nu. Jeg tror, som SF's ordfører også var inde på, at man skal anerkende, at når antallet af dyreforsøg ikke er vokset i de sidste 10 år, er det udtryk for en bevidst indsats for at begrænse dyreforsøgene. Men det er klart, at når man læser lovteksten, er der nogle gange, hvor man læser nogle formuleringer, hvor man siger: Det er nu rigtig, rigtig skidt, at vi ikke kan slippe helt for de her dyreforsøg. Derfor tror jeg, at det bliver vigtigt at arbejde med, hvordan vi kommer endnu længere med at udvikle alternativer.

Jeg mener, at det var den socialdemokratiske ordfører, der var inde på, at Dyrenes Beskyttelse har nævnt nogle forslag til, hvordan man måske faktisk ved at gennemføre nogle forenklinger og afbureaukratiseringer kunne skaffe nogle midler, som så måske kunne bruges mere effektivt i forhold til at udvikle alternative metoder. Det vil vi i hvert fald i Enhedslisten meget gerne medvirke til i det videre arbejde.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at Enhedslisten grundlæggende er positiv over for det her lovforslag, for vi anerkender, at det på nogle områder intet betyder af forbedringer og på andre områder fastholder en højere standard i Danmark, end der er i andre EU-lande. Det sætter vi selvfølgelig pris på. Nu synes vi bare, vi skal sørge for at få den sidste finpudsning på plads, sådan at lovforslaget også fuldt og helt udtrykker den holdning, der var enighed om, da vi lavede beretningen over det oprindelige beslutningsforslag.

Kl. 14:14

Formanden :

Tak til hr. Per Clausen. Så er det hr. Christian H. Hansen.

Kl. 14:15

(Privatist)

Christian H. Hansen (UFG):

Tak for det, formand. Indledningsvis vil jeg sige, at partiet Fokus er modstander af dyreforsøg. Vi synes faktisk ikke, at det er acceptabelt, at man foretager sådan nogle dyreforsøg. Når det så er sagt, er der ikke flertal for det med den parlamentariske situation, vi har i øjeblikket i Folketinget. Det kunne vi også høre på de ordførere, der har været på talerstolen.

Så med det forslag, der ligger her fra ministeren, som jo også er lavet, fordi der er et rådsdirektiv, der skal gennemføres på baggrund af B 30, og den beretning, der er afgivet i den forbindelse, vil jeg ikke stå og sige, at det er godt for dyrene, at det her bliver lavet, men jeg vil sige, at det er et meget lille skridt i den rigtige retning, for forslaget indeholder trods alt en række forbedringer.

Det har været nævnt heroppefra, at der var afsat 5 mio. kr. på finansloven til alternativer til dyreforsøg. Jeg synes, at vi under udvalgsarbejdet skal få frem, hvad det er, de 5 mio. kr. er blevet brugt til. Det kunne være interessant at se, hvad det er for nogle ting, der er blevet sat i gang, og det er jo sådan noget, vi kan spørge ind til under det kommende udvalgsarbejde.

Jeg bemærker mig også af høringssvarene, at bl.a. Dyrenes Beskyttelse har sagt, at Dacopa, som er Justitsministeriets platform for alternativer til dyreforsøg, faktisk ikke har økonomiske midler til sekretariatsdrift og udvalgsarbejde. Det er også en ting, som jeg mener at vi skal drøfte under det kommende udvalgsarbejde i forbindelse med det her lovforslag, for hvis det er rigtigt, at dem, der skal sidde og rådgive i de her alternativer til dyreforsøg, ikke har midler til at udføre deres arbejde for sammenlignet med de 5 mio. kr., der er afsat, synes jeg bestemt, det er noget, man skal kigge på.

Så bliver der også fra Dyrenes Beskyttelses side foreslået, at Rådet for Dyreforsøg skal nedlægges. Det er der også andre ordførere der har været inde på, og der mener vi også, at det vil være en god idé at kigge på, om det er den retning, man skal gå i, under det kommende udvalgsarbejde.

Så er der jo det her med gavnskriteriet og den væsentlige samfundsmæssige relevans i forbindelse med de her dyreforsøg. Hvem er det, der skal træffe beslutningen? Skal det være embedsfolk, der skal sættes ind til det, eller skal det være politikere, der skal afgøre det? Det mener jeg også at vi skal kigge på under det kommende udvalgsarbejde, for der er jo en vis relevans i, at man tager stilling til, om man f.eks. i forbindelse med et rengøringsmiddel skal have lov til at udføre dyreforsøg. For når vi på markedet har en masse andre rengøringsmidler, som vi bruger til at gøre rent i vores hjem med – og hvis vi altså bruger dem, kan vi få et nogenlunde pænt hjem ud af det – er det så relevant, at man går ind og bruger dyreforsøg i forbindelse med nye rengøringsmidler? Det er sådan nogle ting, vi også skal drøfte i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Så savner jeg også, at der, hvad angår B 30, som jo var fremsat af Enhedslisten, og den beretning, som der har været afgivet på baggrund af det forslag, ikke er taget alt for meget med ind af det i det her forslag fra ministerens side. Og det er jo også noget af det, som nogle af de andre ordførere har været inde på. Der synes jeg, at der skal ske det under det kommende udvalgsarbejde, at vi også får kigget på det.

Så har dyreværnsorganisationen DOSO, som er en sammenslutning af en masse små dyreværnsorganisationer i Danmark, og som i øvrigt gør et rigtig godt stykke arbejde, i høringssvaret peget på noget omkring, at de ikke finder det acceptabelt, at veterinærmedicinske forsøg, som kræves i forbindelse med markedsføringstilladelser for et veterinært lægemiddel, nu ikke længere skal godkendes og kontrolleres af Dyreforsøgstilsynet. Det vil jeg også gerne spørge ind til hos ministeren her i dag. Er det korrekt, at det er sådan, det skal tolkes i fremtiden? Og hvis ministeren ikke kan svare på det her, er det også en af de ting, vi må tage op i det kommende udvalgsarbejde.

Som jeg sagde indledningsvis, går Fokus konstruktivt ind i det kommende udvalgsarbejde om det her lovforslag, men vi håber på, at man ved hjælp af indholdet i nogle af de for en gangs skyld fornuftige ordførertaler, der er holdt fra de andre partiers side, kan få forslaget trukket i en noget bedre retning, end det har i dag, som det foreligger. Men vi vil være konstruktive i udvalgsarbejdet, og så vil vi bidrage med en masse spørgsmål til ministeriet, så der også bliver holdt lidt gang i arbejdsgangenovre i ministeriet. Tak.

Kl. 14:19

Formanden :

Tak til hr. Christian H. Hansen. Så er det justitsministeren.

Kl. 14:20

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en positiv debat, som jeg synes der har været her i dag. Jeg vil også takke for de kritiske bemærkninger, der har været, og som jeg samtidig synes har været konstruktive, om det her forslag til lov om ændring af dyreforsøgsloven og lov om kloning og genmodificering af dyr. Vi er jo alle sammen enige om, kan jeg konstatere med tilfredshed, at det er vigtigt, at vi beskytter dyrene så godt som muligt i forbindelse med forsøg med dyr.

Dette lovforslag fra regeringens side gennemfører jo altså et nyt direktiv om beskyttelse af dyr, som anvendes til videnskabelige formål, i dansk ret. Det nye dyreforsøgsdirektiv, som erstatter et direktiv fra 1986, indeholder harmoniserede og også mere detaljerede regler om dyreforsøg, som er til gavn for både forsøgsdyrene og for forskningen.

Herudover indeholder lovforslaget de ændringer af dyreforsøgsloven, som følger af beretningen fra Fødevareudvalget over et forslag til Folketingsbeslutning om skærpede krav til dyreforsøg, som Enhedslisten fremsatte i november 2008. På den baggrund indeholder lovforslaget regler om, at personer, der ansøger om tilladelse til at udføre dyreforsøg, skal godtgøre, at en tilsvarende viden ikke kan opnås uden brug af levende dyr eller erstattes af allerede kendt viden. Endvidere bliver det præciseret, at der ved vurderingen af, om et dyreforsøg må anses for at være til væsentlig gavn, skal lægges vægt på nytteværdien af det produkt, der skal udvikles eller forbedres ved hjælp af dyreforsøg.

Jeg har naturligvis lyttet til de bemærkninger, der har været, derunder til, at flere ordførere mener, at man kunne have lagt sig tættere, i hvert fald rent sprogligt og måske også indholdsmæssigt, op ad den ordlyd, der er i beretningen fra udvalget i forbindelse med behandlingen af Enhedslistens forslag i 2008.

Jeg skal sige, at det sådan set har været tilstræbt fra Justitsministeriets side at realisere det, der ligger i beretningen. Derfor er jeg selvfølgelig også positiv over for, at vi i fællesskab under udvalgsbehandlingen får rettet det til, hvis det er således, at udvalget mener, at man bedre kan komme i overensstemmelse med udvalgets beretning med nogle andre formuleringer. Det tror jeg ikke bliver noget problem. Jeg ser derfor frem til udvalgsbehandlingen af lovforslaget, og Justitsministeriet står naturligvis til rådighed under udvalgsarbejdet, hvis det, og det tror jeg det gør, giver anledning til spørgsmål.

Kl. 14:22

Formanden :

Tak til justitsministeren. Der er ikke registreret ønske om korte bemærkninger. Så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget.

Det er godkendt.

Det næste punkt på dagsordenen er:

Kl. 14:26

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 135:

Forslag til lov om ændring af våbenloven og lov om krigsmateriel m.v. (Forenkling af fremgangsmåden for meddelelse af udførselstilladelse m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011).

Kl. 14:23

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er hr. Kim Andersen som ordfører for Venstre.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Tak for det, formand. Det forslag, vi her har til behandling fra Justitsministeriet, lovforslag nr. L 135, handler om at implementere et EU-direktiv i dansk ret. Det direktiv har til formål at reducere de hindringer, der er for handel med forsvarsmateriel og for udførsel af forsvarsmateriel fra Danmark og i det hele taget inden for det indre marked, ved at forenkle og tilnærme både betingelser og procedurer mellem landene for at opnå mulighed for at få tilladelse til at udføre forsvarsmateriel.

De hensyn, som ligger bag den nugældende kontrolordning, er ikke længere på samme måde som tidligere aktuelle for handel mellem EU-landene, og det giver derfor god mening at implementere EU-direktivet i dansk lov og få en mere nutidig, smidig og mindre bureaukratisk ordning for udførsel af forsvarsmateriel fra Danmark, men samtidig naturligvis en ordning, som indeholder den samme nødvendige sikkerhed som tidligere. Det tager lovforslaget højde for på basis af det foreliggende EU-direktiv.

Jeg skal på Venstres folketingsgruppes vegne tilkendegive, at vi kan støtte lovforslaget.

Kl. 14:25

Formanden :

Tak til hr. Kim Andersen. Så er det fru Karen Hækkerup som ordfører for Socialdemokratiet.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Karen Hækkerup (S):

Tak, hr. formand. Det var en god og grundig gennemgang af lovforslaget, vi her fik. Jeg kan på vegne af Socialdemokraterne meddele, at vi også tilslutter os forslaget. Vi synes, det er fornuftigt, at det her direktiv nu fører til, at vi sørger for, at de her regler bliver forenklet, at der ikke længere skal være transittilladelse ved transport af våben, og at vi får lavet en frivillig certificeringsordning for virksomheder, der vil indføre forsvarsrelaterede produkter.

Så jeg tror ikke, jeg kan tale i lang tid over forslaget andet end at sige, at vi bakker op om det.

Så har jeg noteret mig, at der i høringssvarene er blevet stillet nogle spørgsmål vedrørende kontrol, og at det er Statens Våbenkontrol og Justitsministeriet, der skal stå for den kontrol. Det føler jeg mig meget tryk ved, så jeg kan på vegne af partiet Socialdemokraterne meddele, at vi ser frem til, at det bliver implementeret i dansk lov. Vi synes, det er fremragende.

Formanden :

Der er ønske om en kort bemærkning. Fru Karina Lorentzen Dehnhardt. (*Karina Lorentzen Dehnhardt* (SF): Nej, jeg har ikke trykket på noget). Har fru Karina Lorentzen Dehnhardt slukket? Tak for det. Systemet registrerer nemlig ønsker om at få ordet.

Tak til fru Karen Hækkerup. Der bliver alligevel ikke nogen kort bemærkning. Det må fru Karen Hækkerup have til gode til en anden gang. Så er det fru Pia Adelsteen som ordfører, værsgo.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Det er utroligt, som teknik en gang imellem kan drille.

Lovforslaget er fremsat for at gennemføre et EU-direktiv, også kaldet forsvarsdirektivet, som har til formål at forenkle vilkårene for overførsel af forsvarsprodukter mellem EU's medlemslande. Man ønsker fra EU's side at fjerne hindringer for virksomheder, og der foreslås derfor en udvidelse af våbenlovens regler for udførsel af våben og forsvarsmateriel, så der etableres adgang til at udstede globale og generelle udførselstilladelser, når det er til et andet EU-land.

I regeringens forslag er der dog nogle strengere danske krav, der bevares, og som af Justitsministeriet vurderes til at være i overensstemmelse med direktivet. Her tænker jeg på kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben og fremføringsmidler, som er underlagt en strengere kontrolordning i Danmark, hvilket Justitsministeriet altså vurderer at kunne bevare.

Justitsministeriet vurderer endvidere, at den nuværende interne kontrolordning, der bl.a. kræver indførselstilladelse til skydevåben, ammunition, håndgranater, eksplosive stoffer m.v. efter våbenlovens § 1, stk. 1, også fremover skal gælde. Igen vurderer Justitsministeriet, at strengere danske krav vil være i overensstemmelse med direktivet.

Direktivet fra EU tilsiger, at virksomheder ikke behøver transittilladelser, når forsvarsmateriel transporteres igennem et land. Her har regeringen fastholdt, at genstande omfattet af våbenlovens § 1, fortsat skal have en transittilladelse, når de transporteres gennem Danmark, hvorimod materiel efter våbenlovens § 6, stk. 1, nr. 3-5 og delvis nr. 6, slipper for transittilladelse. Undtagelsen drejer sig om materiel til krigsførelse, militært simulations- og træningsudstyr og maskiner og instrumenter og dele, der er specielt konstrueret eller modificeret til de nævnte genstande eller med andre ord noget, der ikke er så sprængfarligt.

Fastholdelsen af transittilladelsen af genstande omfattet af våbenlovens § 1 er ganske fornuftig, da de vurderes at være af en sådan farlighed, at der af sikkerhedsmæssige og ordensmæssige grunde fortsat bør være et højt kontrolniveau. Man kan undre sig over, at EU ikke ønsker den kontrol.

Så foreslås en frivillig certificeringsordning for virksomheder, der indfører produkter omfattet af forsvarsdirektivet. Ordningen tilbydes de virksomheder, som i forvejen har en fremstillingstilladelse efter krigsmateriellovens § 2. Certificeringen kan man kalde for et bevis på, at virksomheden er pålidelig, særlig i forhold til at overholde eventuelle begrænsninger om udførsel til lande uden for EU, og der føres i forvejen tilsyn med disse virksomheder af Statens Våbenkontrol. Prisen for dette frivillige certifikat vil være 6.000 kr. og reguleres årligt.

Endvidere indeholder forslaget nogle hjemmelsbestemmelser, så forslaget kan gennemføres i dansk ret.

Dansk Folkeparti er skeptisk over for forslaget. Vi kan se, at regeringen har fjernet de værste torne fra direktivet, må jeg sige, men jeg har dog en del spørgsmål, som jeg håber kan blive afklaret under udvalgsarbejdet, hvorefter vi vil tage stilling.

Kl. 14:29

Kl. 14:32

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt som ordfører for SF.

Kl. 14:29

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det er rigtig, rigtig vigtigt, at vi har en god kontrol, når der handles med våben. Falder de i de forkerte hænder, kan det have stor betydning for krænkelse af menneskerettigheder, men det kan også være, at de af og til dukker op herhjemme som våben i bandekrigen.

Der har været redegjort rigtig godt for lovforslaget her, så det skal jeg ikke gå nærmere ind i, men bare sige, at vi selvfølgelig er meget optaget af, at det skal være administrativt let at handle med det her, at det ikke skal være en handelshindring. Samtidig må vi også sige, at vi jo selvfølgelig er meget optaget af sikkerhed og kontrol, og derfor har vi netop også spurgt ind til det og regner med at få svar på, hvilken betydning det her får for sikkerheden, for kontrollen eller for det, der handles. Når vi så har fået svar, tror jeg sådan set også, at vi fra SF's side godt kan stemme for det her lovforslag.

Kl. 14:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som konservativ ordfører.

Kl. 14:30

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Også Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget her. Nu har vi haft en gennemgang af forslaget, flere ordførere har været inde på sådan i detaljer, endda langt ned i detaljen, hvad det her teknisk går ud på, men hvis vi prøver at hæve os en lille smule over alle ordene i det her lovforslag, står der jo tilbage, at den måde, det fungerer på i dag, er, at de her virksomheder skal søge individuelle tilladelser for at eksportere våben og krigsmateriel til forskellige EU-lande. Det bliver nu lavet om, sådan at hvis man ønsker at eksportere til EU-lande, kan man få én tilladelse, i stedet for at man skal have 25 forskellige. Det er sådan set bare en forenkling af den procedure, når man eksporterer våben og krigsmateriel til andre EU-lande, der kommer til at ske, og det synes vi er ganske fornuftigt. Og derfor støtter vi lovforslaget.

Kl. 14:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Manu Sareen som radikal ordfører.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Manu Sareen (RV):

Som vi lige har hørt, har alle jo stort set været igennem det. Det handler jo om forenklinger af vilkårene for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for fællesskabet. Direktivets formål er, som vi også har hørt, at gøre det nemmere at handle med forsvarsmateriel inden for det indre marked. Der er i dag 27 mere eller mindre nationale tilladelsesordninger i EU, og de harmoneres i al sin enkelhed med det her forslag; det er det, det i bund og grund går ud på. Det Radikale Venstre støtter selvfølgelig også op omkring det.

Kl. 14:32

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak for det. Så er det hr. Per Clausen, kan jeg se, som ordfører for Enhedslisten.

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Ja, jeg vikarierer for fru Line Barfod, så jeg kan godt forstå, hvis formanden synes, der ikke helt var lighed mellem det navn, der står på talerlisten, og så mig, men man må nøjes med, hvad jeg har at sige.

Enhedslisten kan ikke støtte det her lovforslag. Vi synes sådan set ikke, der er nogen grund til at gøre det nemmere at sælge våben, heller ikke internt i EU. Vi synes sådan set ikke, der er nogen grund til at gøre det nemmere at opbygge et våbenindustrielt kompleks i EU-landene. Det er vores grundholdning. Vi ser ikke noget formål med at gennemføre den her lempelse på det her område. Vi betragter det faktisk ikke som særlig attraktivt, at et af de elementer til en strategi for, hvad Danmark skulle leve af i fremtiden, skulle være våbenproduktion.

Så vil jeg også tilføje, at selv om vi her diskuterer den interne handel med våben i EU, har vi jo i de seneste dage set våben, der stammer fra EU-lande, anvendt andre steder. Det var lidt sent, at EU fik lavet en våbenembargo over for Libyen, må man sige, for våbne har man jo leveret de sidste 6-7 år i rigelige mængder. Vi er altså lidt bekymret for, hvis man liberaliserer inden for EU-landene, åbner op for et friere flow af våben og våbensalg der, at vi så heller ikke har nogen som helst sikkerhed for, at de lande, som har en industri, som har et militær og et forsvar, der indimellem allierer sig med meget tvivlsomme regimer rundt omkring i verden, ikke også kan medvirke til, at de våben, vi producerer, ender steder, hvor vi absolut ikke synes de skulle ende.

Et eller andet sted synes vi, det er lidt underligt, at vi diskuterer en knivlov, hvor man, hvis man er spejder, skal være sikker på, at man får afleveret kniven, hvis man ikke er på vej til øvelser sammen med sine spejdervenner, for ikke at risikere at blive straffet for overtrædelse af knivloven. Det gør vi meget ud af for at bekæmpe kriminalitet og terror, og hvad ved jeg, og samtidig med det gennemfører vi altså de her lempelser af lovgivningen i forhold til virksomhedernes muligheder for at sælge og transportere våben i EU-landene. Det synes vi ikke at der er meget fornuft i. Vi vil selvfølgelig også forsøge at gå ind i en konkret diskussion af lovforslaget i udvalget, men vores udgangspunkt er altså, at vi stemmer nej.

Kl. 14:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Justitsministeren.

Kl. 14:35

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for den velvillige modtagelse af lovforslaget fra i hvert fald næsten alle. Det glæder mig, for det er et forslag, som sikrer, at Danmark kan gennemføre EU-direktivet om overførsel af forsvarsmateriel mellem EU-landene og dermed også lette handelen med forsvarsmateriel inden for det indre marked.

Lovforslaget skaber jo først og fremmest en mulighed for at forenkle procedurerne og betingelserne for meddelelse af tilladelse til at udføre forsvarsmateriel fra Danmark til andre lande i EU, som flere af ordførerne også har været inde på. De nye procedurer sikrer altså, at vi kan håndtere den udførsel af forsvarsmateriel fra Danmark til andre EU-lande på en måde, der er mindre bureaukratisk, men så man samtidig opretholder den nødvendige sikkerhed.

Så med de ord vil jeg takke ordførerne for deres konstruktive bemærkninger og ser frem til en god behandling i Retsudvalget, hvor jeg naturligvis vil besvare de spørgsmål, der måtte opstå; nogle af dem er jo allerede stillet her under debatten.

Kl. 14:36

Kl. 14:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ministeren.

Da der er ikke flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut-

Jeg foreslår, som ministeren allerede foregreb, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 1. behandling af lovforslag nr. L 137:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler. (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 09.02.2011).

Kl. 14:36

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Der står, at det er hr. Kristian Pihl Lorentzen som ordfører for Venstre. Han er vist ikke til stede, og så går vi til hr. Flemming Møller Mortensen. Vil hr. Kim Andersen være hr. Kristian Pihl Lorentzen? Ja. Hr. Kim Andersen som ordfører for Ven-

Kl. 14:37

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Da vores ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på Venstres vegne tilkendegive, at vi støtter det fremsatte lovforslag af justitsministeren. Det er et spørgsmål, der er blevet diskuteret gennem længere tid, og som vi fra Venstres side fuldt ud kan tilslutte os. Det er en modernisering af reglerne på området, og det er vi positive over for, og derfor giver vi det fuld tilslutning, også i den videre behandling i udvalget.

Kl. 14:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er foreløbig et par medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:37

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge Venstres substitut for ordføreren, hvilken holdning Rigspolitiet har til lovforslaget, som det er fremsat her, hvor man vil sænke alderen for at køre på knallert fra 16 til 15 år. Måske ordføreren også i samme svar kunne fortælle mig, hvordan Rådet for Sikker Trafik stiller sig til nøjagtig det samme, nemlig at man sænker aldersgrænsen fra 16 til 15 år for at køre på knallert.

Kl. 14:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kim Andersen (V):

Jeg synes, at spørgeren skulle tage i betragtning, at der her er tale om en samlet pakke, hvor der også gøres en række andre tiltag i forhold til at modne de unge mennesker og at uddanne dem til at komme til at færdes i trafikken.

Nu kan jeg se, at ordføreren er kommet. Jeg vil i øvrigt henstille til, at vi i forretningsordenen finder en mulighed for at give en andenrunde, eller hvad det kan blive, så ordføreren kan få lov til at holde sin tale.

Kl. 14:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:38

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil spørge Venstres retsordfører, om vi i Danmark har gjort os erfaringer tidligere, i forhold til hvilke konsekvenser det får, hvis man sænker aldersgrænsen for at køre på knallert. Jeg henviser til vores erfaringer fra 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne, hvor jeg i hvert fald er bekendt med at Rådet for Sikker Trafik har sagt at ulykkesfrekvensen på både kvæstelser og trafikdræbte var meget markant stigende. Kan eller vil Venstres retsordfører bekræfte, at det var erfaringen for få årtier siden?

Kl. 14:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 14:39

Kim Andersen (V):

Jeg er meget enig i, at sikkerheden for de unge mennesker skal have fuld fokus, også i den her sammenhæng, og derfor er det vigtigt, at spørgeren noterer sig de tiltag, der også er beskrevet i forslaget, og som vedrører en uddannelse af de unge. Man må også huske på, at de unge i forhold til tidligere, som spørgeren refererer til, er mere modne på et tidligere tidspunkt, og forud for at de i en ung alder lukkes ud i trafikken, har de nu gennemgået et skolingsforløb, som de unge ikke var igennem tidligere.

Kl. 14:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Anne Baastrup for en kort bemærkning.

Kl. 14:39

Anne Baastrup (SF):

Nu var det jo Venstres retsordfører, der selv lagde ud med at tage ordet heroppe. Det, der er vigtigt for os, er, at hele Venstres folketingsgruppe rent faktisk ved, hvad det er, der nu lægges op til. Nu er det sådan, at man i Østrig indførte den her forhøjelse for et par år siden, og her steg antallet af personskader for 15-årige fra 2008 fra ca. 200 til ca. 1.600 om året med den begrundelse, at man nedsatte aldersgrænsen fra 16 til 15 år. Har man rent faktisk i Venstres folketingsgruppe drøftet den her konklusion?

Kl. 14:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 14:40

Kim Andersen (V):

Vi har drøftet det her spørgsmål og den her problemstilling meget, meget nøje, og det er klart, at vi skal være opmærksom på, at der skal være fokus på sikkerheden. Derfor er der også i forbindelse med

den sænkede aldersgrænse lagt meget stor vægt på, at man gennemgår et uddannelsesforløb, hvilket man ikke har gjort tidligere, som skal sikre, at de unge mennesker er bedre klædt på til at komme ud og færdes i trafikken.

Men jeg synes, at vi skal indrømme og erkende, at unge mennesker i dag er tidligere modne og er mere skolede, også i forhold til at færdes i trafikken, end tidligere, og jeg synes også, at vi skal tage højde for, at det her rummer nogle fordele i forhold til at øge mobiliteten for unge mennesker i forhold til at kunne passe deres uddannelse og deres job. Det er nogle plusser, som også skal tælle med i den samlede vurdering.

Kl. 14:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Anne Baastrup.

Kl. 14:41

Anne Baastrup (SF):

Er det korrekt forstået, at den egentlige grund til, at man kommer med det her lovforslag, er, at der er sket så store besparelser og nedskæringer i den kollektive trafik, specielt i de tyndtbefolkede områder, at man simpelt hen bliver nødt til, for at de unge overhovedet kan komme i skole, at tage det her initiativ?

Kl. 14:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 14:41

Kim Andersen (V):

Det er en begrundelse, som jeg ikke er stødt på i alle de drøftelser, jeg har overværet, om det her spørgsmål. Det her er alene for at øge mobiliteten for unge mennesker, og det har naturligvis i høj grad betydning for unge i landdistrikterne, i de tyndt befolkede egne af landet, hvor der er længere til skole, længere til job og længere til sportsklubber og fritidsaktiviteter, men hvor man i øvrigt også er vant til at færdes i trafikken og omgås maskiner og derfor også har en erfaring med hestekræfter.

Kl. 14:42

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 14:42

Karen Hækkerup (S):

Jeg har som retsordfører stået over for Venstres retsordfører her i Folketingssalen rigtig mange gange, men som jeg sidder her og tænker tilbage, tror jeg ikke, jeg kan huske en eneste gang tidligere, hvor Venstre er gået ind og har villet stemme for et forslag, som Rigspolitiet har afvist. Jeg synes, det vil være spændende her at få en forklaring på, hvad det egentlig er, der gør, at Venstre, på trods af at Rigspolitiet fastholder, at aldersgrænsen for at køre knallert skal være 16 år, simpelt hen fordi det er for farligt at sætte den ned til 15 år, ignorerer, at Rigspolitiet kommer med en anbefaling, og at man fastholder, at aldersgrænsen skal sættes ned, selv om politiet siger, at det vil koste liv?

Kl. 14:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 14:43

Kim Andersen (V):

Jamen jeg vil gerne anholde, at vi skulle ignorere noget som helst, for det gør vi ikke. Alle synspunkter og vurderinger er indgået i en afvejning, og vi har naturligvis også noteret os de kritiske røster, der

har været over for forslaget. Men det skal jo ses i sammenhæng og ikke bare som en reduktion af alderen. Det at køre knallert skal jo netop, som jeg har sagt flere gange herfra i dag, også ses i sammenhæng med de krav, der er til at tage et kursus og til i det hele taget at lære at begå sig i trafikken, inden man slippes ud i den. Det er jo det, der er det afgørende, og derfor er vi overbevist om, at det her er et både forsvarligt og fornuftigt forslag, som vil være med til at øge mobiliteten og fremkommeligheden for de unge mennesker, og som samtidig vil være i pagt med tiden, fordi der er brug for en modernisering, en ajourføring – også fordi unge mennesker i dag jo er mere modne, eller i hvert fald typisk er mere modne, end man var for bare 20 og 30 år siden.

Kl. 14:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen Hækkerup.

Kl. 14:44

Karen Hækkerup (S):

Nu har Venstres ordfører sagt flere gange, at de unge mennesker er mere modne, og når der har været sådan nogle konkrete drøftelser i Venstres gruppe, synes jeg også, at Venstre må fremlægge dokumentation for, hvor det er, vi kan se, at vores unge mennesker er blevet mere modne. Hvor er det, vi kan se, at den modenhed vil føre til, at de kan finde ud af at opføre sig ordentligt, når de kommer ud i trafikken?

Når nu vi ved, at dem, der er de allermost sårbare trafikanter, er vores unge, som kører på knallert; når nu vi ved, at det er dem, der bliver slået ihjel, og når man kan se af tallene, som fru Anne Baastrup nævnte, at konsekvensen af, at de har sat aldersgrænsen ned i Schweiz, har været, at flere unge har mistet livet, hvad er det så for et videnskabeligt belæg, man har for den diskussion, når man har siddet og afvejet det og fundet ud af, at det var forsvarligt og fornuftigt? For jeg vil sige til hr. Kim Andersen, at det her hverken er forsvarligt eller fornuftigt, det her er at sætte sikkerheden over styr for de børn og unge, der kommer til at komme galt af sted i trafikken, og det er rigtig, rigtig skadeligt, at det her forslag bliver fremmet.

Kl. 14:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 14:45

Kim Andersen (V):

Nej, jeg synes bestemt ikke, der er belæg for at hævde, at det er at sætte sikkerheden over styr, når vi fremsætter det her lovforslag. Jeg synes, at spørgeren glemmer at se forslaget i en samlet helhed, også i forhold til de uddannelsesmæssige tiltag, der er i forslaget. Og så synes jeg naturligvis også, jeg bør sige, at det med modenhed er en meget generel vurdering, og det kan man jo selvfølgelig ikke foretage, det er jeg enig i; det er dybt individuelt, hvornår børn og unge bliver modne – og modne til hvad? Men jeg tror da alligevel, at fru Karen Hækkerup er enig med mig i, at generelt er unge mennesker i dag som hovedregel mere modne som 15-årige, end de var for 20-30 år siden.

Kl. 14:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Flemming Møller Mortensen som socialdemokratisk ordfører.

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Socialdemokraterne vil ikke stemme for det her lovforslag. Vi vil simpelt hen ikke være med til at stemme et lovforslag med den farlighed, der ligger i det her, igennem. Det er et farligt lovforslag, og regeringen pakker på en helt urimelig måde den reelle hensigt med lovforslaget ind i en skjulende indpakning. Det er farligt, fordi det nedsætter aldersgrænsen for at køre på knallert fra 16 år til 15 år. Regeringen argumenterer med, og jeg skal citere:

»Med forslaget ønsker regeringen at forbedre de unges mobilitet. Det gælder navnlig de 15-årige unge, som bor uden for de større byer, hvor der ofte er længere afstande mellem eksempelvis hjemmet og den unges skole eller fritidsaktiviteter, og hvor den kollektive trafik er mindre koncentreret.«

Det grænser næsten til, at lovforslaget rummer usandheder, for der står, at lovforslaget bygger på den indstilling, Rigspolitiet er kommet med i den samlede vurdering fra en tidligere nedsat arbejdsgruppe, som har kigget på en revidering af knallertloven. Men når vi kigger på, hvad det er, Rigspolitiet siger, kan vi se, at de siger, at de ikke kan finde belæg for, at der skal ændres på aldersgrænsen.

Der er et andet udtryk i lovforslaget, som får mig til at gå så langt som til at sige, at det næsten rummer usandheder; regeringen skriver, at hovedformålet er at forbedre færdselssikkerheden. Det er simpelt hen ikke sandt. Det står meget tydeligt i bemærkningerne, hvad der er det primære sigte, og det er jo, at der skal laves en tilpasning til EU's tredje kørekortdirektiv, som Danmark skal have rettet ind efter pr. januar 2013. Der gør man en hel masse godt i lovforslaget, det er helt fint beskrevet, og det har Socialdemokraterne på ingen måde besvær med at støtte, men konsekvenserne af L 137 er slet ikke tilbundsgående nok undersøgt. Det vil få fatale konsekvenser. Lyt dog til Rigspolitiet, og lyt til Rådet for Sikker Trafik. Rigspolitiet siger:

På den baggrund vurderer arbejdsgruppen, at der ikke var færdselssikkerhedsmæssigt belæg for at ændre den gældende aldersgrænse for at køre på knallert.

Jeg citerer videre fra Rigspolitiet:

Rigspolitiet kan fortsat henholde sig til arbejdsgruppens anbefaling og finder således ikke, at der er grundlag for at ændre aldersgrænsen for at føre lille eller stor knallert.

Nøjagtigt det samme har vi fra Rådet for Sikker Trafik, som siger, og jeg citerer:

Rådet vil på det kraftigste fraråde, at man ændrer aldersgrænsen, det vil føre til væsentlig flere kvæstede, hårdt kvæstede og dræbte knallertbiler.

Det vil sige, at de to væsentligste instanser på færdselssikkerhedsområdet i Danmark siger, at det her er en forkert vej at gå. Jeg synes, det var utrolig spændende, at vi fik Venstres retsordfører på talerstolen, selv om det ikke var meningen, for det her er en gennemhulning af det grundlag og den konsekvensberegning og begrundelse, man laver lovgivning ud fra fra Venstres og Konservatives side. Det er helt urimeligt.

Rådet for Sikker Trafik har i deres hørings svar også fremlagt data fra perioden 1971-1980, hvor vi her i landet rent faktisk lavede en sænkning af aldersgrænsen fra 16 år til 15 år. Der gik antallet af ulykker og kvæstede fra omkring 150 om året op til mellem 600 og 800 om året, og det var en stigning på mere end 300 pct. for de 15-årige og en stigning på mere end 150 pct. for de 14-årige. Det vil sige, at resultatet bliver flere kvæstede, det bliver flere trafikdræbte, og det er de unge, de sårbare, dem, der har svært ved at manøvrere i trafikken og forstå konsekvenserne. Det er en helt forkert medicin.

Men vi må sige, at alle andre dele af lovforslaget, alle dem, der handler om at få rettet til i forhold til EU-direktivet, i forhold til at få kigget på frakendelse af kørekort, udskydelse af mulighed for at få

Kl. 14:46

kørekort, bøder, konfiskation, kørekortundervisning – både teori- og praksisprøver – støtter vi.

Vi vil naturligvis stille et ændringsforslag, som vi håber vil blive debatteret seriøst i lovarbejdet fremover, men som det ligger her, hverken kan eller vil vi støtte forslaget. Det vil betyde flere kvæstede, flere dræbte. Det viser både danske og udenlandske undersøgelser.

Kl. 14:51

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 14:51

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak for det. Jeg må sige, at det kommer noget bag på mig, at Socialdemokraterne har så lille forståelse for de unges mobilitet specielt uden for byområderne. Nu er der så nogle, der begynder at nævne, at det har noget med busdriften at gøre. Det har det jo ikke. Om der var nok så mange busser, ville det jo aldrig kunne dække de unges transportbehov på landet. Så det undrer mig meget, at Socialdemokraterne ikke har mere forståelse for det. Det undrer mig også, at man ikke har blik for den nøje balance, der er i det her lovforslag, nemlig det, at på den ene side giver vi godt nok de unge lov til at køre knallert fra 15 år, men på den anden side er der en lang række stramninger, køreuddannelse, skærpet køreprøve, kraftige sanktioner, hvis man begår ulovligheder. Så jeg er meget forundret over den manglende forståelse for balancen i det her lovforslag.

Kl. 14:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 14:52

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg synes, at det, som Venstre og Konservative her kommer med, er en særdeles risikobetonet lovfremstilling. At man mener, at man har dækket de skader, den øgede frekvens af kvæstelser og trafikdræbte, ind under det, man har lavet i forhold til skærpe af undervisning og teori- og køreprøver, mener jeg er at gamble med danskernes liv. Det ønsker vi ikke fra Socialdemokraternes side.

Men jeg er rigtig glad for, at ordføreren er kommet til, og at ordføreren nu stiller det her spørgsmål, for jeg nåede ikke i min ordførertale at sige det her omkring mobiliteten på landet. Jeg bor selv derude og har altid boet derude, men hvad er det, der er sket de sidste år? Kommunernes økonomi er blevet forringet, busdriften er blevet meget mindre frekvent, og den er meget mindre sammenhængende. Det, som Venstre og Konservative vil her, er at råde bod på den skade, man har gjort på kommunernes økonomi og busdrift, og nu vil man sende de unge tidligere ud på knallert med risiko for, at de bliver kvæstet eller bliver trafikdræbt. Det er da ikke forbundet med fornuft, vil jeg sige til hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 14:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 14:53

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg kan så oplyse, at Venstre har arbejdet med det her forslag i næsten 2 år, så det er der ikke noget nyt i. Men jeg synes ikke, at Socialdemokraterne forholder sig til, at det faktisk er således, at 20 pct. af de 15-årige i dag kører knallert, og det er morderlig farligt, fordi de kører rundt på knallert uden nogen form for køreundervisning, uden nogen form for køreprøve. Anser Socialdemokraterne ikke det for at være et sikkerhedsmæssigt problem? Dem får vi jo nu ind i

folden under sikre forhold, ved at man skal tage en grundig køreuddannelse og en skrap køreprøve.

Desuden er det jo også fantastisk at høre på, at man drager sammenligninger tilbage til 1970'erne, hvor der var en helt anden situation, hvor der ikke var nogen som helst form for køreuddannelse og ikke nogen krav. Politiet havde ikke rullefelter, og der var ikke sket alle de opstramninger, som er sket siden den tid. Så det er jo fantastisk at høre sammenligningen med situationen tilbage i 1970'erne.

Kl. 14:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 14:54

Flemming Møller Mortensen (S):

Vi har jo allerede her under debatten fra fru Anne Baastrup fået fremlagt nyere tal, bare ikke danske tal, og de skal nok blive konfronteret flere gange senere i dag. Så det er jo ikke et spørgsmål om, at vi ikke også har nye data på det her område.

Jeg vil blot sige, at Venstre har arbejdet med det i 2 år, og jeg er i hvert fald bevidst om, at knallertbranchen har arbejdet med det nøjagtig de samme 2 år. Jeg har haft mange møder med knallertbranchen, og det skulle være mærkeligt, om ikke også andre partier har haft det herinde. Jeg vil bare sige, at realpolitisk er det her rigtig dårligt lovarbejde. Konsekvensberegningerne er elendige, og det, vi ved fra udland og indland, er, at det her får fatale konsekvenser.

Til hr. Kristian Pihl Lorentzen vil jeg blot sige: Jeg har sagt i min ordførertale, at Socialdemokraterne støtter alle andre elementer i det fremsatte lovforslag, og vi vil komme med et ændringsforslag, som rummer nøjagtig den samme tekst, men hvor vi udtager det med at sænke aldersgrænsen for knallertkørsel fra 16 til 15 år. Alt andet er i sin skønneste orden, er i overensstemmelse med direktivtilretningen, som vi skal lave. Det er en skærpelse af sikkerheden i forhold til undervisning, førstehjælp og prøver på både teori- og praksissiden. Skærpelserne i forhold til straf og konfiskation støtter vi også. Det synes vi giver rigtig god mening.

Vi har selv været med til at stemme flere lovændringer igennem, eksempelvis det om rullemåtter. Politiet har fået væsentlig bedre mulighed for at tjekke, om knallerterne er tunede og kører for stærkt. Så vi vil gerne, men vi vil ikke være med til at lempe der, hvor det kan få fatale konsekvenser.

Kl. 14:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det hr. Kim Christiansen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Kim Christiansen (DF):

Vi skal jo behandle det her lovforslag om knallerter. Det har været længe undervejs, og der har længe verseret rygter. Først kom Venstre med et udspil til en ny knallertpakke, så faldt det lidt på stenet jord i regeringssamarbejdet, og nu er der kommet det her ud af det, vi skal behandle i dag, som er noget og så alligevel ingenting.

Dansk Folkeparti synes, der er rigtig mange gode elementer i det her, og vi har talt varmt for, at man skulle øge mobiliteten for de unge mennesker, altså sætte aldersgrænsen for, hvornår man må køre på knallert 30, ned til 15 år. Det synes vi er et rigtig godt element i det her lovforslag. Især områder med dårlig kollektiv trafikbetjening vil have meget glæde af det her; de unge får bedre muligheder for at komme til uddannelsessteder, lærepladser og lignende.

Samtidig ønsker vi altså også, at de unge skal kunne køre knallert 45, det, der hedder stor knallert, som 16-årige i stedet for som i dag som 18-årige. Dette ønske har ministeren af uforståelige årsager ikke

taget med i lovforslaget, selv om det tredje kørekortsdirektiv, vi behandlede for ikke så længe siden, faktisk giver mulighed for dette. Så for en enkelt gangs skyld er regeringen tilsyneladende ikke enig med EU.

Der er heller ikke statistikker, der med sikkerhed påviser, at det ville give flere ulykker, hvis man satte knallert 45 ned til 16 år, og for den sags skyld heller ikke det, som er i lovforslaget, nemlig at sætte den lille knallert ned til 15 år. Selvfølgelig er der statistikker, der viser, at de steder, man har gjort det, er antallet af ulykker øget, men det er antallet af unge på knallert jo altså også, så det handler vel mere om at se det i forhold til, hvor mange flere der kommer ud i trafikken.

Jeg vil lige i den her forbindelse nævne, at man som 16-årig altså godt må køre rundt på veje med traktorer, der vejer adskillige ton, traktorer, der let skyder en fart af 50-60 km/t – jeg ved godt, at de ikke må, men de kan, det vil jeg lige pointere, det skyldes ikke uvidenhed – men de samme unge mennesker vil man altså ikke lade køre på en knallert, fordi den kan køre 45 km/t. Altså, enten skal man være konservativ eller også være involveret i Rådet for Sikker Trafik for at kunne forstå logikken i det her.

Jeg bemærkede, at stedfortrædende ordfører hr. Kim Andersen udtalte sig meget om ansvarsfulde, modne unge mennesker, men de er altså ikke modne nok til at kunne køre 45 km/t på en knallert som 16-årige. Så synes jeg, det er tomme ord, det må jeg indrømme.

Lovforslaget lægger op til en stramning af køreuddannelsen og en skærpelse af sanktioner. Det kan Dansk Folkeparti langt hen ad vejen sagtens støtte op om. Vi har hele tiden haft ideen med, at vi skulle skærpe køreuddannelsen, så vi fik en trappemodel: køreuddannelse fra 15 år, endnu mere som 16-årig, og som 18-årig var de unge forhåbentlig bedre rustet til at komme ud i trafikken med langt større hastigheder. Men nu ønsker man altså, at det skal gå fra 30 km/t til 130 km/t, den dag de unge fylder 18 år. Det mener vi ikke er trafikikkerhedsmæssigt i orden.

Der er en masse andre elementer, men taletiden tillader jo ikke, at vi kommer hele lovforslaget rundt, for det er faktisk meget omfattende. Det her er selvfølgelig nogle af hovedelementerne, og det er i hvert fald det, der interesserer de unge mennesker. Det, der sikkert også interesserer dem, er, at knallertbeviset vil stige fra 100 kr. til 420 kr. Derudover skal de bekoste et færdselsrelateret førstehjælpskursus; det er i øvrigt noget, Dansk Folkeparti synes er en glimrende idé, men man kunne måske bygge det ind i selve undervisningen til knallertbevis.

Som sagt er der rigtig mange gode elementer i det her, men der er også mange mangler. Derfor ser vi da frem til en spændende udvalgsbehandling, hvor vi forhåbentlig kan få det her lovforslag til at blive af en sådan karakter, at Dansk Folkeparti kan gå ind og støtte det helhjertet.

Modsat f.eks. Socialdemokratiet tror vi altså meget på de unge mennesker. Vi tror på, at vi godt kan give dem det her ansvar. Vi ved også godt, at der er nogle banditter og nogle bøller derude. Der strammer vi altså sanktionerne, og så klapper vi til dem, der ikke har forstået det her. Men det skal jo altså ikke ødelægge det for alle de mange fornuftige unge mennesker, som vi trods alt godt kan overlade et ansvar.

Kl. 15:01

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:01

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak. Jamen jeg synes, at det er dejligt, at både Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne glæder sig rigtig meget til udvalgsarbejdet. Det står jo i hvert fald bare klart, at vi vil arbejde i hver sin retning, så

det bliver meget spændende at se, hvilken vej ministeren flytter sig, hvis ministeren flytter sig under udvalgsarbejdet.

Vedrørende Rigspolitiets meget klare melding om, at de ikke kan anbefale, at man sænker aldersgrænsen fra 16 år til 15 år for de små knallerter, vil jeg gerne høre hr. Kim Christiansens modargumenter mod Rigspolitiets vurdering og den handlingsplan, der er lavet i forbindelse med arbejdsgruppens meget nøje vurdering af det her. Hvor er det, Dansk Folkeparti finder argumentet for at gå mod Rigspolitiet i denne sammenhæng?

Kl. 15:02

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:02

Kim Christiansen (DF):

Jeg vil sige, at vi i Dansk Folkeparti fører vores politik efter, hvad vi føler er det rigtige, og efter, hvad der er sund fornuft, ikke efter, hvad Rigspolitiet eller Rådet for Sikker Trafik nødvendigvis anbefaler. Vi skal bare lige regne med, at i sådan nogle processer har vi nogle mennesker, som vejleder – i det her tilfælde både Rigspolitiet og Rådet for Sikker Trafik. Så er det jo op til os som politikere at sige, om vi vil følge dem, eller om vi tror på, at det her godt kan lade sig gøre. Vi tror på, at de unge mennesker på 15 år godt kan færdes sikkert i trafikken, når vi samtidig klæder dem på med en bedre køreuddannelse. Det tror vi på i Dansk Folkeparti.

Kl. 15:02

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 15:02

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg ved jo godt, at der er rigtig mange politikere, som siger, at en af de særlige rettigheder, vi har, er, at vi godt kan tillade os bare at tro, vi må gerne føle og fornemme, hvad der er sund fornuft. Jeg synes bare, at det retssikkerhedsmæssigt er et problem, at man laver lovgivning, hvor man fuldstændig tilsidesætter Rigspolitiets nøje vurdering af det her. Det er altså det, Dansk Folkeparti gør.

Vi må blot sige, at vi tidligere for få årtier siden i Danmark har set væsentlig flere blive kvæstede, væsentlig flere blive dræbt. De seneste tal fra Schweiz viser, at når de er gået samme vej, som regeringen her foreslår – og som Dansk Folkeparti altså støtter – og har sat aldersgrænsen ned fra 16 til 15 år, betyder det flere trafikdræbte.

Er det noget, Dansk Folkeparti tror på, er det noget, Dansk Folkeparti synes er forbundet med sund fornuft, hvis tallene fra Schweiz måtte vise sig også at være gældende og ville slå igennem i Danmark, hvis det her lovforslag kommer igennem? Er det sund fornuft?

Kl. 15:03

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Kim Christiansen.

Kl. 15:04

Kim Christiansen (DF):

Nu tror jeg næppe, at tallene fra Schweiz vil være gældende i Danmark. Det vil forhåbentlig være danske tal.

Jeg tror bare, at vi skal passe meget på med sådan noget. Der er jo svenske undersøgelser, der viser, at det her ikke har givet et øget antal ulykker. Som sagt tror jeg, at vi skal opfatte det her som vejledende. Det er muligt, at man har nogle erfaringer i Schweiz, men dem mener jeg ikke at vi umiddelbart kan overføre til Danmark.

Vi er ret trygge ved at give de unge ansvar, og netop fordi det er bundet sammen med bedre uddannelse og med skærpede sanktioner, tror vi på, at det her faktisk godt kan give de unge en øget mobilitet

og en bedre mulighed for at komme rundtomkring, specielt i udkantsskæderne. Det vil vi gerne støtte op om i Dansk Folkeparti. Det element vil vi gerne støtte op om. Jeg vil også gerne pointere, at der er andre elementer i forslaget, som vi enten umiddelbart ikke er enige i eller mener er mangelfulde.

Kl. 15:04

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kristian Pihl Lorentzen for en kort bemærkning.

Kl. 15:04

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Jeg er glad for, at Dansk Folkepartis ordfører hæfter sig ved de svenske erfaringer. Dem synes jeg også er særdeles interessante i den her sammenhæng. Men det er jo således, at i stort set resten af Europa har man en aldersgrænse på 15 år for knallertkørsel, ja, nogle steder endda 14 år.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Kim Christiansen, om han mener, at danske unge skulle være specielt uegnede eller specielt uansvarlige i forhold til unge i resten af Europa, når det gælder knallertkørsel.

Kl. 15:05

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:05

Kim Christiansen (DF):

Der kan jeg jo nemt svare hr. Kristian Pihl Lorentzen, at det mener vi ikke. Jeg har netop givet udtryk for, at vi mener, at de danske unge er meget ansvarsfulde, og vi tør godt lade dem køre på knallert, når de er 15 år. Vi mener ligesom Venstre, at vi også godt turde lade dem køre 45 km/t., når de blev 16 år. Venstre er sådan set så åbenbart gået lidt væk fra den holdning. Det er jo så, hvad det er, når man er i et regeringssamarbejde. Jo, jeg kan svare bekræftende på, at vi synes, at de danske unge er meget ansvarsfulde.

Kl. 15:06

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kristian Pihl Lorentzen?

Nej. Så siger vi tak til Dansk Folkepartis ordfører, og så er det fru Anne Bastrup som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Anne Bastrup (SF):

Det er en rigtig, rigtig god idé, at de unge mennesker får mulighed for at få en uddannelse, før de kaster sig ud i at køre knallert – ingen tvivl om det. Der er store dele af det her lovforslag, som vi synes er en rigtig, rigtig god idé. Men vi synes altså også, at man bliver nødt til at tage udgangspunkt i de tal, som gør, at man skal genoverveje spørgsmålet om at nedsætte retten til at køre knallert fra 16 til 15 år.

Jeg er medlem af Færdselssikkerhedskommissionen, og vi fik så gennemgået de nye tal fra Rådet for Sikker Trafik for, hvornår de unge dør og hvordan og hvorfor. Der, hvor det bonede ud, var for de unge knallertkørere. Umiddelbart efter det her møde i Færdselssikkerhedskommissionen, jeg var til i sidste måned, kunne jeg så se på Ritzau, at nu kom regeringen med det her forslag. Det synes jeg var en noget mærkelig oplevelse.

Jeg har stadig væk ikke helt forstået, hvad den egentlige årsag er til, at de unge nu som 15-årige skal kastes ud i at køre på knallert. Jeg har helt ærligt troet, at det var rigtigt, at det handlede om manglende kollektiv transport, men jeg kan så forstå på hr. Kristian Pihl Lorentzen, at det er løgn. Der vil jeg så bare lige citere hr. Carsten Abild, der kommer fra Fyn, og som mener, at landområderne er ladet i stikken efter strukturreformen:

»Ændringerne i busdriften efter strukturreformen har haft konsekvenser for udkantsområdernes unge og deres forældre. Busruter er nedlagt og telebusser/taxier kan ikke opfylde behovet for at komme til gymnasiet, til den tekniske skole eller til lærepladsen. Hvis flere kan køre lovligt på knallert, kan de unges tilstedeværelse på uddannelsesinstitutioner forbedres og en del af problemerne med bosætning i landområderne vil imødekommes.«

Hvis svaret ikke er kommunalreformen, strukturreformen, ændringen i trafikken og tilbuddene til mennesker, der bor i kystbyerne, så ved jeg ikke, hvad svaret ellers er. Vi står i en situation, hvor der er sket nedskæringer i den kollektive trafik, og Venstres svar er, at hvis vi skal have de unge til at komme ind på uddannelsesinstitutionerne, bliver vi nødt til at sætte dem på en knallert. Vi har fået nogle besparelser på ungdomsuddannelsesområdet, som er så dramatiske, at de små institutioner rundtomkring i kystbyerne nedlægges. Hvad er Venstres svar? At de unge kan køre på knallert.

Jeg synes, at det er fortvivlende, at vi står i en situation, hvor et stort regeringsparti vrider armen om på et mindre regeringsparti, som ellers altid plejer at gøre det eller i hvert fald lytte til det, Rigspolitiet og Rigsadvokaten siger. Jeg synes, det er dramatisk, at begge instanser tydeligt giver udtryk for bekymring for, at de unge mister livet, hvis man gør det her. Vi har nogle klare tal fra Østerg, hvor der er adskillige unge, der er døde på grund af de her ændringer.

Derfor fatter jeg ikke regeringen. Jeg anerkender, at Venstre har været meget struktureret i deres politiske opfattelse, og i alt fald dele af Venstre har konstant ønsket at få nedsat den her aldersgrænse. Men der har dog været en vis modstand i regeringspartierne, og derfor er jeg dybt, dybt skuffet over, at vi er kommet i den her situation. Jeg kan stadig væk ikke forstå hvorfor, ud over at der er nogle, der er blevet lidt slatne i koderne, ud over at der var et enkelt hospitalovre i Nordvestdanmark, der muligvis skulle have ligget et andet sted end der, hvor det kommer til at ligge.

Svaret blæser i vinden, men det her er bare ikke o.k. Det er ikke o.k., at formanden for Færdselssikkerhedskommissionen kunne sidde og høre på, hvad det var for nogle orienteringer, vi fik fra Rådet for Sikker Trafik – han er Venstremand, han er Venstres trafikpolitiske ordfører – og at formanden for Færdselssikkerhedskommissionen nu kommer op og argumenterer for det her lovforslag. Jeg forstår det ikke. Jeg vil sige, at jeg er skuffet.

Men vi skal nok stemme for resten af lovforslaget. Vi stiller bare lige et ændringsforslag, således som hr. Flemming Møller Mortensen fortalte.

Kl. 15:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er par, der har bedt om ordet for korte bemærkninger. Først er det hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 15:10

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Der er nu slet ingen grund til, at fru Anne Bastrup er både skuffet og forvirret. Jeg kan starte med at sige, at det er en enig Venstrefolketingsgruppe, der står bag det her lovforslag og vores knallertpakke. Dernæst kan jeg sige, at det helt centrale i det her lovforslag er at øge de unges mobilitet og frihed. Uanset hvor mange busser man måtte sætte ind på kryds og tværs af sognene rundtomkring i landet, ville det jo aldrig kunne dække behovet for, at man kan transportere sig fra punkt A til punkt B. Så kan jeg berolige fru Anne Bastrup med, at vi er opmærksomme på behovet for at styrke bussituationen i landdistrikterne, men det kan vi vende tilbage til ved en senere lejlighed.

Jeg vil gerne spørge Socialistisk Folkeparti, om man er opmærksom på, at der i 2009 var 12 dræbte som følge af knallertkørsel, heraf var kun de 2 under 18 år. Det er jo fantastisk, at man her tidligere i debatten skulle høre på, at alle de dræbte er unge. Det er netop kun

et fåtal blandt de dræbte, der er unge. I øvrigt kan jeg oplyse, at 70 pct. af alle alvorligt tilskadekomne i forbindelse med knallert sker i kombination med ulovligheder. Det er netop det, det her lovforslag tager hånd om.

Kl. 15:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:12

Anne Bastrup (SF):

Jeg er da meget glad for, at hr. Kristian Pihl Lorentzen er så skråsikker på, at det her lovforslag er det rigtige at gennemføre. Jeg vil så bare referere til bl.a. høringssvaret fra Rådet for Sikker Trafik. De fraråder på det kraftigste, at aldersgrænsen for at føre lille knallert nedsættes. Rådet peger på, at risikoen for at blive dræbt eller alvorligt kvæstet på lille knallert er mange gange højere målt pr. kørt kilometer end ved andre transportformer såsom cykel, bil, bus, eller når man færdes til fods. En nedsættelse af aldersgrænsen vil betyde, at et stort antal 15-årige vil skifte fra cykel til lille knallert med deraf følgende flere tilskadekomne og dræbte i trafikken. Hvad synes hr. Kristian Pihl Lorentzen om det udsagn?

Kl. 15:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 15:12

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Nu kommer det bag på mig, at jeg skal svare på spørgsmål. Det gør jeg gerne senere her i debatten.

Men jeg vil godt igen drage de svenske erfaringer frem. Det er, som om man ser helt bort fra dem her. De viser jo, at der ingen grund er til de dommedagsprofetier, der er. Det bliver hele tiden fremdraget, hvad der er indstillet i de her høringssvar, men det er altså os politikere, der tager ansvaret for at gennemføre noget politik. Det er fint, vi får nogle faglige råd, men det er os, der i sidste ende skal lave afvejningen. Jeg mener, det her lovforslag har en fantastisk god balance, ved at vi på den ene side forbedrer mobiliteten og vi på den anden side styrker trafikikkerheden markant. Der vil jeg da godt spørge fru Anne Bastrup, om hun ikke er opmærksom på, at man tilbage i 2002 havde en meget lignende debat, dengang nogle tillod sig at foreslå at hæve hastigheden på motorveje til 130 km/t. Vi hørte dommedagsbasunerne blæse i et væk. Hvad skete der, da vi gennemførte det imod en række faglige råd? Der skete faktisk en styrkelse af trafikikkerheden på motorvejsnettet.

Kl. 15:13

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:13

Anne Bastrup (SF):

Jeg mindes også, at det tog ret lang tid, før Venstres folketingsgruppe anerkendte og accepterede, at den konservative justitsminister rent faktisk forsøgte at bruge hovedet i beslutningen om, hvor den højere hastighed skulle være, i stedet for at det var den helt store pensel, sådan som Venstre lagde ud med. Men nok om det.

Jeg citerer kun de meget alvorlige udsagn, der kommer fra de kommissioner og råd, der i øvrigt beskæftiger sig med, hvordan folk overlever i trafikken. Det kan godt være, at hr. Kristian Pihl Lorentzen har totalt overblik over det og laver det her store politiske julement, som så betyder, at vi nu kan risikere, at der er et par hundrede ekstra 15-årige, der kommer til skade. O.k., men det er hr. Kristian Pihl Lorentzen, der så siger: Jeg ved bedre. Jeg synes bare, at vi skal

prøve at tænke på, hvem det så er, der er bekymret for det. Det er Rigsadvokaten. Det er Rådet for Sikker Trafik. Det er Rigspolitiet osv.

Kl. 15:17

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Kim Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 15:14

Kl. 15:14

Kim Christiansen (DF):

Tak for det. Nu nævnte fru Anne Baastrup Færdselssikkerhedskommissionen, hvor jeg også selv sidder. Der henvises i lovforslaget jo netop til anbefaling nr. 6, 8 og 9 fra Færdselssikkerhedskommissionen, bl.a. når vi snakker om aflæggelse af teoretisk prøve. Det lød bare på fru Anne Baastrup, som om Færdselssikkerhedskommissionens anbefalinger og det her lovforslag pegede i hvert sit verdenshjørne. Jeg vil så bare gerne have bekræftet, at det altså ikke er sådan, det er, hvis fru Anne Baastrup ellers har læst lovforslaget.

Kl. 15:15

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:15

Anne Baastrup (SF):

Jeg startede faktisk med at sige, at jeg synes, der er rigtig mange gode takter i det her lovforslag. Jeg synes, det er rigtig, rigtig godt, at man skal have køreprøve. Det er rigtig, rigtig godt, at vi skal have tjekket, at de rent faktisk også kører på lovlige knallerter osv. Der er ikke et øje tørt. Jeg synes bare, vi har et problem: Før vi overhovedet får dokumenteret, at det her nytter, før vi får sikkerhed for, at antallet af børn, der udsættes for de her ulykker, falder på baggrund af de her nye prøver, nedsætter vi aldersgrænsen. Vi ved jo om den måde, som børn og unge udvikler sig på, at der er noget med, at hjernen ikke udvikles så meget, at de rent faktisk kan styre deres hastighed.

Kl. 15:16

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Kim Christiansen.

Kl. 15:16

Kim Christiansen (DF):

Nu kan jeg høre, at vi kommer ud i noget hjerneforskning og sådan noget. Der må jeg nok indrømme, at jeg må melde pas. Det ligger i hvert fald uden for mit ordførerområde.

Jeg vil godt spørge fru Anne Baastrup: Hvis nu man forestiller sig, at Rådet for Sikker Trafik, fordi de jo indimellem kommer med politiserende gøremål, havde sagt, at det var sund fornuft at sætte den første aldersgrænse ned til 15 år og aldersgrænsen for knallert 45 ned til 16 år, ville SF så have fulgt det råd?

Kl. 15:16

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:16

Anne Baastrup (SF):

Så ville jeg også gå ud fra, at de tal, der dokumenterer, at det rent faktisk ville være en god idé at gøre det, også fulgte op. Jeg synes, at de tal, vi kan se fra Østrig, er skræmmende. Jeg synes simpelt hen, det er skræmmende, at vi kan se, at antallet af alvorlige personskader stiger fra 200 til 1.600 om året i Østrig, fordi man nedsatte aldersgrænsen fra 16 år til 15 år. Tænk sig, den type tal gør indtryk på mig!

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Vi kan fra konservativ side støtte det her lovforslag. Vi har særlig hæftet os ved, at det, man lægger vægt på, er, at der nu skal være en forbedret uddannelse af dem, som skal ud at køre på knallert. Det bliver så fulgt op med en teoriprøve og en rigtig køreprøve, som man skal op til. Man skal altså ikke bare op til ungdomsskolens prøve, men en regulær teoriprøve og køreprøve, og man får så også et reguleret kørekort, når man skal have lov til at køre på en lille knallert.

Vi hæfter os også ved, at man laver meget skærpede sanktioner over for dem, som så kører ulovligt på knallert. Altså, der er tale om, at man kan få bøder, der bliver skærpet væsentligt, og der er tale om, at man kan få konfiskeret sin knallert, eller at knallerten faktisk skal konfiskeres fra den unge, hvis man gentagne gange kører ulovligt. Det er også sådan – og det tror jeg faktisk er noget af det, som kommer til at virke rigtig præventivt – at det, hvis man bliver taget i at køre ulovligt på sin knallert, så kan få betydning for, hvornår man kan få lov til at erhverve et rigtigt kørekort.

Hvis vi ser på specielt de unge mænd, som kører på knallert, og som kunne være fristet til at køre lidt stærkt på en knallert, så tror jeg, at vi lige nøjagtig her har fat i den lange ende. For hvis der er noget, som unge mænd ser frem til, er det at blive 18 år og få lov til at få et rigtigt kørekort. Og hvis man ved, at tidspunktet for, hvornår man kan få et rigtigt kørekort bliver udsat, til man er 18 ½ år, 19 år eller 20 år gammel, hvis man bliver taget i at køre ulovligt på sin knallert, tror jeg, det har en meget stor præventiv effekt i forhold til, at man lader være med at køre ulovligt på den knallert, som man nu har fået lov til at køre på, efter at man har gennemgået en væsentlig bedre uddannelse, end de unge får i dag, og man vel at mærke har været op til en rigtig teoriprøve og en rigtig køreprøve.

Men ud over det fik vi i den drøftelse, der har været, forud for at lovforslaget blev fremsat, yderligere med ind i lovforslaget, at det er blevet sådan, at forudsætningen for, at man kan få lov til at få et sådant kørekort, er, at man har været på et færdselsrelateret førstehjælpskursus. Et førstehjælpskursus er jo selvfølgelig godt, hvis det er sådan, at det går galt, men jeg tror også på, at et førstehjælpskursus, der er færdselsrelateret, i sig selv har en præventiv effekt, fordi man dér bliver opmærksom på, hvad det er, der kan ske, hvad det er, der kan gå galt, hvilke risici der er forbundet med at bevæge sig i trafikken. Det har en præventiv effekt, når man som ung pludselig får øjnene op for, at det jo kan gå galt, og derfor kører man mere forsigtigt.

Vi fik også indføjet, at det, når unge skal ud at købe knallert, er sådan, at forældrene skal samtykke, inden man kan gå ned til en forhandler og købe en knallert. Det er netop for, at forældrene er med i den her proces, at vi har noget forældreansvar med inde over, at det er noget, man har talt om, og for at forældrene siger, at det er o.k.; deres søn eller datter er moden nok til det, og de har i øvrigt erhvervet kørekort og kan godt begå sig på en knallert. Så forældrenes samtykke skal også foreligge.

Samtidig med de her opstramninger, vi laver i forhold til færdselssikkerheden og i forhold til at skærpe sanktionerne, hvis man kører ulovligt, ja, så er vi efter lange drøftelser nået frem til, at det er o.k. at sætte aldersgrænsen for den lille knallert ned fra 16 år til 15 år. Vi gør det ud fra argumenterne om, at fremkommelighed og mobilitet er et væsentligt anliggende for mange, og derfor vil det være rimeligt, at vi i forlængelse af disse forbedringer af trafiksikkerheden giver mulighed for, at flere kan få lov til at køre på knallert. For vi er

helt overbevist om, at vi med de her ændringer, der kommer, får nogle væsentlig bedre knallertførere, og dem vil vi gerne slippe løs, også allerede fra de er 15 år.

Så samlet set støtter vi hele lovforslaget.

Kl. 15:21

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Et par medlemmer har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 15:21

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Havde det nu været en quiz, hvor jeg skulle sige ja eller nej, tro eller ikke tro på, at Det Konservative Folkeparti ville gå med til en lovændring, som siger 15 år i stedet for 16 år, når jeg var vidende om, hvad Rigspolitiet anbefaler, så ville jeg absolut have svaret: Nej, det tror jeg ikke kan være konservativ politik.

Jeg synes, det er lidt tankevækkende, at hr. Tom Behnkes ordførertale først til allerallersidst gør det klart, at opsummeringen af alle de tiltag, som jeg også synes er særdeles tiltalende i lovforslaget, munder ud i, at man alligevel tør løbe den risiko. Man tør altså løbe den risiko, at mange unge vil få kvæstelser, og at antallet af unge trafikdræbte vil stige. Man går alligevel med. Men o.k., sådan er det.

Jeg skal stille et spørgsmål til hr. Tom Behnke. Jeg har jo proklameret, at vi kommer med et ændringsforslag, hvor vi tager aldersgrænsen ud. Kunne Det Konservative Folkeparti overhovedet overveje at stemme for et sådant ændringsforslag, jævnfør den ordførertale, hr. Tom Behnke har leveret her?

Kl. 15:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:22

Tom Behnke (KF):

Jeg er helt med på, at politiet og andre anlægger en meget forsigtig vurdering i forhold til, om det nu vil være hensigtsmæssigt at ændre på aldersgrænserne. Jeg forstår også, at man sådan helt generelt siger, at det at køre på knallert jo i sig selv er en trafikform, som ikke er specielt sikker i forhold til andre former for mobilitet. Derfor er der en bekymring for, at man ved at sætte aldersgrænsen ned med 1 år udvider antallet, der potentielt kunne finde på at købe en knallert og køre på en knallert. Der anlægger man et meget forsigtigt skøn og siger: Det synes vi ikke lige vi kan anbefale at man gør.

Det synes jeg er helt fair. Men jeg synes også, man skal se på, at vi i forbindelse med behandlingen af forslaget her og de mange høringsvar netop har styrket det trafiksikkerhedsmæssige element, bl.a. ved det med førstehjælpskurset og i forhold til det med forældrenes samtykke, når der skal købes en knallert. Og der er alle de andre tiltag, som har været nævnt adskillige gange fra talerstolen i dag.

Vi er overbevist om, at det tilsammen vil bevirke, at de unge tager uddannelsen og bliver bedre til at færdes i trafikken.

Kl. 15:23

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 15:24

Flemming Møller Mortensen (S):

Det kan godt være bare en tilfældighed, men jeg bed mærke i, at hr. Tom Behnke i ordførertalen sagde, at Det Konservative Folkeparti var helt overbeviste om det her. Og i den allersidste sætning, som hr. Tom Behnke svarede mig her på mit foregående spørgsmål, lød det, at Det Konservative Folkeparti er overbeviste om det.

Det er jo lige nøjagtig det. Jeg synes, at det her er alt for farligt et område til sådan bare at have en tro og en fornemmelse, når de to væsentligste instanser omkring færdselssikkerhed i Danmark, Rigspolitiet og Rådet for Sikker Trafik, begge siger, at de ikke kan anbefale det. Det siger Rigspolitiet, og Rådet for Sikker Trafik siger, at de på det allerkraftigste fraråder, at man sænker alderen.

I forhold til øget mobilitet vil jeg gerne stille hr. Tom Behnke et spørgsmål. Nu bor jeg selv langt ude på landet, og jeg ser de unge mennesker derude. Det, jeg hører dem sige om vinteren, hvor mobilitet også er et problem – og det kan det være af mange andre grunde – og hvor knallerten ikke er særlig hensigtsmæssig, er: Vi ville jo ønske, at vi havde en infrastruktur med hensyn til den offentlige transport og den kollektive trafik, som bandt vores landsby, vores landområder sammen på en helt anden måde.

Der må jeg blot sige – også som tidligere kommunalpolitikker selv – at årsagen til, at den kollektive trafik ikke er bundet bedre sammen i dag, jo er besparelser. Landområderne har jo lidt og lider stadig, og de kommer i hvert fald til at lide under regeringens udmeldte nulvækst til kommunerne. Det vil jeg gerne have et svar på.

Kl. 15:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:25

Tom Behnke (KF):

Det, man skal hæfte sig ved, er, at den form for knallertkørsel, der i særdeleshed er farlig, er den ulovlige kørsel på knallert, altså der, hvor man kører for stærkt på knallert, og det er præcis det element, der bliver taget fat i at gøre noget ved med det her lovforslag, nemlig at undgå, at der er nogle, der kører for stærkt på deres knallerter, for det er det, der er det farlige. Ellers kører man 30 km/t., og det er ikke stærkere, end friske unge mennesker kan køre på en cykel.

I forhold til det med mobiliteten og infrastrukturen og den kollektive trafik er det med busserne jo et rent lokalt anliggende. Det er ikke her i Folketinget, vi sidder og laver køreplaner for lokale busser fra den ene by til den anden by ude på landet. Det gør vi ikke, og det skal vi heller ikke, det er et lokalt anliggende. Og med hensyn til om de dér har råd til det, må man bare fastholde, at kommunerne år efter år har fået flere og flere penge, så det er et spørgsmål om prioritering derude.

I forhold til den kollektive trafik helt generelt er det sådan, at den her regering jo har styrket den kollektive trafik. Fra Poul Nyrup Rasmussen var statsminister og til i dag, er der faktisk blevet 40 pct. flere, der benytter den kollektive trafik.

Kl. 15:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kim Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 15:26

Kim Christiansen (DF):

Tak for det.

Nu er det jo sådan, at som 15-årig i Danmark kan man have et kæresteforhold, der rækker lidt ud over det sådan rent venskabelige. Man kan rent faktisk godt blive forældre f.eks. som 15-årig, og det er dog omfattet af et vist ansvar. Men hr. Tom Behnke mener så ikke, at man er ansvarsfuld nok til at gå ud og købe en knallert, kan jeg forstå på lovforslaget, hvorimod man som 16-årig pludselig bliver meget mere ansvarsfuld, og så må man godt selv gå ud og købe en knallert uden forældrenes samtykke. Så må man bare ikke køre så stærkt på den, men det er så, hvad det er – det er man ikke ansvarsfuld nok til.

Jeg synes, det her er noget makværk. Det bærer altså præg af, at man har skullet nå til en vis enighed, inden det her nåede i Folketingssalen.

Kl. 15:29

Kl. 15:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:27

Tom Behnke (KF):

Jamen hvad indtryk hr. Kim Christiansen har af forløbet forud for lovforslaget, kan jeg jo ikke diskutere. Det må hr. Kim Christiansen selv stå inde for.

Det, jeg forholder mig til, er et lovforslag, som nu ligger på Folketingets bord, og som vi forhandler her ved en førstebehandling, og det, vi er nået frem til efter forhandlinger, er det lovforslag, der ligger på bordet. Det lovforslag støtter vi, og det kan jeg forstå at Dansk Folkeparti også gør, så hvad er det for en diskussion, hr. Kim Christiansen ønsker at rejse?

Kl. 15:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Kim Christiansen.

Kl. 15:28

Kim Christiansen (DF):

Nu taler hr. Tom Behnke om en forhandling, men jeg har – mig bekendt – ikke været med til nogen forhandling om det her, så jeg ved ikke, hvad det er for en forhandling, der er foregået, men det må jo så have været internt i regeringen.

Derfor spørger jeg bare igen, for jeg fik ikke noget klart svar: Når man nu anerkender, at en 15-årig er ansvarlig til at føre en knallert, for det sænker man fra 16 år til 15 år, hvorfor sænker man så ikke samtidig alderen for ansvarlighed i forhold til at gå ud og købe en knallert? Det følger ligesom ikke rigtig med, og det fik jeg ikke noget svar på, altså hvorfor man ikke lader de ting følges ad.

Kl. 15:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:28

Tom Behnke (KF):

Det er vores opfattelse, at vi på lige præcis det punkt har ønsket at imødekomme noget af den usikkerhed og den tvivl, nogle har givet udtryk for: Er vi nu helt overbevist om og helt sikre på – selv om det faktisk fungerer rigtig fint i Sverige, må vi lige huske – at de her 15-årige er modne nok til at bevæge sig ud på en knallert? Og hvem er bedre til at vurdere det end netop forældrene? Så i stedet for at vi her i Folketinget skal sidde og lave den vurdering, siger vi, at generelt tror vi, at med den her forbedrede uddannelse og med de forbedrede sanktioner, der er, vil de 15-årige forstå, at de skal køre lovligt.

Men selve modenhedsbegrebet er jo meget diffust, det kan være meget forskelligt fra person til person, og der har vi sagt som så: Der ønsker vi at forældrene er med inde over, sådan at det her er noget, man har drøftet i familien, at det er noget, man taler om, og at mor og far er med til, at en 15-årig kan få lov til at købe en knallert. Det synes vi vil være helt fint og helt fair.

Så er vi tilbage ved, at ansvaret for, hvordan man indretter sig og indretter sine muligheder for mobilitet, også ligger ude i familierne. Det kunne jo være, at forældrene sagde: Nej, det synes vi er en dårlig idé, så vil vi hellere tilbyde, at vi kan køre, eller hvad vi nu kan finde ud af.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kristian Pihl Lorentzen for en kort bemærkning.

Kl. 15:29

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Jeg vil gerne starte med at kvittere over for hr. Tom Behnke for et godt samarbejde om tilblivelsen af det her lovforslag, også et langt samarbejde.

Så er jeg meget glad for, at hr. Tom Behnke fremhæver ansvaret, ikke bare hos de unge, men så sandelig også hos deres forældre, for det er jo lige præcis det, det her lovforslag handler om, nemlig frihed under ansvar.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål, der relaterer sig til de ting, vi har hørt fra Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti, nemlig om, at det her skulle have noget med den kollektive trafik at gøre. Der vil jeg gerne stille et sådan lidt hypotetisk spørgsmål:

Lad os nu forestille os, at vi indsatte så mange busser, at vi kunne dække behovet fra sted til sted ude i det åbne land uden for de store byer, dække de unges transportbehov for at komme til fodbold, anden form for idræt og anden form for fritidsaktivitet, spejder osv. Hvis vi forestillede os, at der var det antal busser, ville det så ikke være fuldstændig miljømæssigt uforsvarligt, fordi der kun ville være et par mennesker i de busser, og ville det ikke være fuldstændig økonomisk uansvarligt og urealistisk?

Kl. 15:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:30

Tom Behnke (KF):

Jo, altså, lige så vel som det offentlige har en pligt til at sørge for, at der er en infrastruktur – uanset om den er offentlig eller privat, det er sådan set ligegyldigt – mener jeg, at vi har et ansvar for at sørge for, at der er en infrastruktur, der virker, også i forhold til den kollektive trafik. Men det må være sådan, at det er ude lokalt, man vurderer, hvor man vil have en bus til at køre til og fra, og hvad behovet er for, at der kører en bus. Det med at have en stor 50-personers-bus til at tøffe rundt på landevejene med en eller nul passager i det meste af dagen er selvfølgelig ikke rentabelt, og det hænger ikke sammen. Heller ikke miljømæssigt vil det være forsvarligt.

Jeg tror, vi skal prøve at huske på, at for rigtig manges vedkommende er der jo stadig væk rigtig mange steder mulighed for, at man kan køre med det kollektive. Det er der, selv om der er nogle kommuner, hvor man har valgt at omlægge ruter eller nedlægge ruter, men det må man jo diskutere lokalt.

Men det, jeg ofte oplever, når vi tager den trafikpolitiske diskussion om den kollektive trafik, er, at når der bliver nedlagt busruter det ene eller det andet sted, fordi der ikke rigtig er nogen, der kører med bussen, så viser det sig, at dem, som er berørt af det, uden problemer ville kunne tage cyklen og køre den pågældende strækning og såmænd gøre det næsten lige så hurtigt, som bussen ville kunne. Så jeg tror, vi skal passe på ikke at overdramatisere det her element.

Kl. 15:32

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Så siger vi tak til ordføreren, og så er det hr. Manu Sareen som radikal ordfører.

Kl. 15:32

Kl. 15:35

(Ordfører)

Manu Sareen (RV):

Tak for det. Formålet er jo at forbedre færdselssikkerheden ved at højne køreundervisningen og skærpe sanktionerne for ulovlig knallertkørsel, og som den socialdemokratiske ordfører også har sagt og påpeget, handler det her lovforslag også om en tilpasning af reglerne på knallertområdet til kravene i tredje kørekortdirektiv. Det springende punkt er også, hvad alle har været oppe at tale om, aldersgrænsen. Aldersgrænsen for at føre en lille knallert nedsættes fra 16 til 15 år. Et andet springende punkt er selvfølgelig, om det er forvarsligt eller ej, om der er grund til bekymring eller ej – og det er der. Det er der ingen tvivl om.

Når man hører om de erfaringer, der er fra Østrig, er der grund til bekymring, og når man hører om de tidligere erfaringer fra Danmark, er der grund til bekymring, men *kun* hvis man ikke sætter noget andet i stedet. Men det gør man jo. Man sætter noget andet i stedet. For det, det også handler om, er, at folk skal gennemføre ungdomsskolernes knallertuddannelse for at få knallertbevis. Og uddannelsen bliver udvidet med seks lektioner, og som noget nyt afsluttes det hele med en egentlig teoriprøve og praktisk køreprøve – og så selvfølgelig også et færdselsrelateret førstehjælpskursus, som der er flere der har været inde på. Så jo, bekymringen bliver ifølge os gjort til skamme.

Det sidste, som helt klart er en slags sikkerhedsnet, synes vi, er, at knallertforhandlere og andre professionelle ikke må overlade en knallert til personer under 16 år uden forældremyndighedens skriftlige samtykke.

Så er der selvfølgelig også konsekvenserne af de foreslåede forbedringer, hvor det bl.a. foreslås, at gebyret på 100 kr. erstattes med et omkostningsbestemt gebyr på 420 kr., og det kunne vi meget godt tænke os kigge nærmere på i det videre udvalgsarbejde for at se, om det var muligt måske at gøre det mindre eller fjerne det eller stadig beholde det på 100 kr. Men det kan vi selvfølgelig forhandle os frem til – forhåbentlig.

Herudover vil unge under 18 år selv skulle afholde eventuelle udgifter til det færdselsrelaterede førstehjælpskursus, og det vil vi selvfølgelig også meget, meget gerne kigge nærmere på, for det skulle ikke være sådan, at det var økonomien, der gjorde, at man ikke tog et kørekort og så fortsatte med at køre ulovligt på knallert. Men alt i alt bakker vi op om forslaget og har helt klart ikke de samme bekymringer, som der er blevet givet udtryk for i salen, netop fordi man sætter noget andet i stedet, og det er vi helt trygge ved.

Kl. 15:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 15:34

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg kan forstå, at hr. Manu Sareen i lighed med andre ordførere fra den fløj er bekymret for det med 15-års-aldersgrænsen, og der henvises igen og igen til de østrigske erfaringer. Der vil jeg gerne spørge hr. Manu Sareen, om de østrigske forhold er sammenlignelige med de danske forhold forstået på denne måde: Er det således, at alderssænkningen i Østrig på samme måde var kombineret med en kraftig skærpelse af køreundervisningen, en kraftig skærpelse af køreprøven, både teoretisk og praktisk, og det, at hammeren falder langt hårdere, hvis man begår ulovligheder – og det er jo det, der giver ulykkerne, det er, når man begår ulovligheder? Så er den østrigske erfaring overhovedet sammenlignelig med det, vi taler om her?

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:35

Manu Sareen (RV):

Nu er der jo ikke så mange mennesker i den her sal, og da jeg lige sagde det, kiggede jeg tilfældigvis ned på ordføreren og så, at ordføreren vistnok talte med en anden ordfører. Det, jeg rent faktisk sagde, var fuldstændig det samme – det flugter: Man kan ikke sammenligne det.

Det gør indtryk med de østrigske tal, men kun hvis man ikke sætter noget andet i stedet, og det er jo lige præcis det, man gør: flere lektioner, mere undervisning, førstehjælpskurser osv. osv. Derfor mener jeg ikke, man kan sammenligne de to tal.

Kl. 15:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 15:36

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak for det. Det var da rart at få slået fast.

Så vil jeg gerne spørge til, om Det Radikale Venstre ikke er bekymret for den farlige situation, der eksisterer i dag, nemlig at 20 pct. af de 15-årige rent faktisk kører på knallert uden nogen form for køreundervisning eller kendskab til færdselsloven eller uden at have aflagt køreprøve osv. Anser man ikke det for at være en farlig situation, som vi faktisk afhjælper med det her lovforslag?

Kl. 15:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Manu Sareen (RV):

Nu vil jeg lige tillade mig at starte med at sige det, som jeg sluttede af med, nemlig at vi bakker op om forslaget. Og en af grundene til, at vi bakker op om det her forslag, er, at vi ved, at der er 20 pct., der kører ulovligt, og vi tror netop på, at hvis man sætter alderen ned fra 16 til 15 år, vil man få inddraget de 20 pct. i dem, der kører lovligt, altså i gaseøjne få dem gjort lovlige.

Kl. 15:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:37

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil blot sige til hr. Manu Sareen, at Socialdemokraterne jo er fuldstændig enige i, at der med det her kommer nogle nye initiativer på banen, som kan forbedre færdselssikkerheden, og dem tager vi om bord og implementerer i dansk lovgivning. Det er sund fornuft, og vi kommer til at leve op til EU's knallertdirektiv, det tredje af slagsen.

Men jeg bliver nødt til at stille hr. Manu Sareen det spørgsmål, om Det Radikale Venstre slet ikke har nogen følelse af nervøsitet eller ængstelse, i forbindelse med at de nye tiltag måske ikke afværger den skaderisiko, som der er, ved at 15-årige skal til at have lov til at køre på knallert.

Kl. 15:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:37

Manu Sareen (RV):

Jeg tror, at det med at stå på den her talerstol og tage så drastiske beslutninger, hvilket sker hver dag, gør man aldrig uden at ryste på hånden. Det er der ingen tvivl om, for det er selvfølgelig også derfor, vi står her. Men når man, som jeg også har nævnt tidligere, lægger de forskellige ting sammen, som der er nævnt i forslaget – de ekstra lektioner, den større uddannelse, og det om, at forældrene kommer ind over et eventuelt køb – og vægter det, så kan jeg love ordføreren, at vi set i lyset af det er helt trygge.

Kl. 15:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 15:38

Flemming Møller Mortensen (S):

Det gør jo i og for sig mig mere nervøs, at Det Radikale Venstre er helt trygge ved det, når jeg må sige, at jeg er særdeles utryg, for når jeg læser Rigspolitiets høringsvar og jeg læser Rådet for Sikker Trafiks høringsvar, hører jeg, at de med deres faglighed og refleksion fra ind- og udland siger, at balancen ikke er til stede. Risikoen vil være væsentlig større end de fordele, man indfører lovgivningsmæssigt ved at forbedre nogle ting. Og så er det, jeg bare siger, at Det Radikale Venstre i den her situation er villige til at gamble med de unges liv og helbred. Det er jo sådan, det kommer til at fremstå, altså at Det Radikale Venstre i hvert fald ikke har den samme ængstelse for det, som Rigspolitiet og Rådet for Sikker Trafik har. Er det korrekt tænkt og vurderet?

Kl. 15:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:39

Manu Sareen (RV):

Jeg synes, det er en underlig argumentationsteknik at sige det med, at vi ikke skulle være bekymrede for folks liv. Jeg synes, jeg har argumenteret for, at vi selvfølgelig også vægter det her forslag, også i lyset af de høringsvar, der er kommet, og jeg er helt tryk ved det. Hvis vi uddanner unge mennesker og også kigger på den ungdomskultur, der i dag, og samtidig, som andre ordførere også har været inde på, kigger på den modenhed, der også er blandt unge mennesker, så vil jeg sige, at vi er trygge. Og jeg har bare lige lyst til at sige, at når det handler om modenhed, er det jo fuldstændig det samme argument, som jeg også har hørt fra andre Socialdemokraters side, dog ikke lige fra ordføreren, der gør sig gældende i forbindelse med at nedsætte valgalderen osv. osv. Jeg har hørt masser af gange, at modenheden i dag hos mange unge mennesker er anderledes, end den var i 1970'erne og 1960'erne. Så vi er helt trygge ved det.

Kl. 15:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 15:40

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det kan jo ikke undgå at gøre indtryk i sådan en diskussion, når Venstre kan fortælle, at Venstres gruppe er enig i det her lovforslag. Vi ved jo, at enighed i Venstres gruppe ikke indtræffer så tit og sjældent holder ret længe, men i den her sag kan jeg forstå at der ikke er nogen som helst uenighed, og det er jo betryggende.

Det kan også godt virke en smule overvældende, at Det Konservative Folkeparti uden at ryste på hånden afviser den rådgivning, vi får fra politiet og Rigsadvokaten, og ligesom siger, at her ved man heldigvis bedre. Når selv Det Radikale Venstre vælger at se bort fra de indstillinger, der kommer fra sagkundskaben, må man jo virkelig have at gøre med en alvorlig sag, hvor der kan være grund til overveje, om det skulle være en forkert tale, jeg har fået med.

Alligevel vil jeg holde fast i, at jeg sådan set ikke synes, at det er noget overbevisende argument for at sænke alderen for at køre på knallert fra 16 til 15 år, at man i øvrigt gennemfører en række tiltag, der vil øge trafikikkerheden. Det er alt sammen gode og rigtige og fornuftige tiltag, oven i købet dem af dem, som hænger sammen med, at der er et EU-direktiv på området, virker fornuftige og ræsonnable og rigtige at gøre, hvis man ønsker at øge trafikikkerheden. Men hvorfor man så, når man har gjort det, siger, at så må vi hellere sætte aldersgrænsen ned fra 16 til 15 år, kan jeg ikke forstå.

Hvis man kigger på høringsvarene, kan man selvfølgelig sige, at dem, der lever af at sælge knallerter og sådan noget, synes, at det er en rigtig god idé at få alderen sat ned. Ellers må man vel kunne konkludere høringsvarene, at de, som må formodes at have en form for faglig indsigt i det her, alle sammen er afvisende over for, at det er en god idé at sætte alderen ned. Det har de en række overvejelser om. Nogle refererer til tidligere erfaringer, andre refererer til internationale erfaringer, og noget tredje er at referere til sådan – hvad skal man sige? – videnskabelige undersøgelser. Jeg er godt klar over, at det så kan blive for indviklet at følge med hele vejen rundt. Men for mig gør det nu et ret stort indtryk, at holdningen synes at være entydigt afvisende i forhold til at reducere den alder, som man altså skal have for at køre på knallert.

Selvfølgelig har hr. Kim Christiansen fra Dansk Folkeparti ret i, at der også indtræffer nogle sådan lidt besynderligheder med, at man godt må køre på knallert, men at man ikke selv må have lov til at købe den, fordi det skal foregå under kontrol. Man kunne så også indføre det princip, at det kun måtte foregå, hvis forældrene kiggede på, mens man kørte, måske. Det har man dog ikke indført. Pointen er vel, at man heller ikke er så overbevist og så sikker på, at det her er et rigtigt, fornuftigt forslag, som man forsøger at lade som om. Jeg er glad for, at Socialdemokraterne vil være så venlige at udføre det arbejde, der sikrer, at vi får mulighed for at stemme for og imod det, vi synes er rigtigt og forkert i denne sag.

Jeg vil bare til sidst komme med nogle enkelte bemærkninger om, hvad der kan være forklaringen på, at det her forslag kommer – altså ud over at det selvfølgelig er besnærende at høre, at man hos både Dansk Folkeparti og Venstre har opdaget, at unge mennesker i dag er betydelig mere modne og alt muligt, end de var i hr. Kim Christiansens ungdom, for slet ikke at snakke om i min ungdom, der jo ligger betydelig længere tilbage. Hvis der er sådan en eller anden glidende proces, må det jo virkelig være gået fremad.

Vi får nu at vide, at det sådan set godt nok handler om, at mobiliteten skal forbedres, men at der ikke er nogen sammenhæng – overhovedet ingen sammenhæng – med den lille banale kendsgerning, at den kollektive trafik faktisk er blevet forringet i landdistrikterne. At den er blevet forringet i landdistrikterne, behøver man jo ikke bruge meget tid på at diskutere. Man kan sådan set bare spørge trafiksekskerne selv. Så siger de, at det har de gjort, og det har de gjort helt bevidst, fordi de har valgt at prioritere at køre ad de ruter, hvor der er flest passagerer. Det betyder, at der er store dele af landet, hvor den kollektive trafik er blevet dramatisk forringet, også mere forringet, end man kan læse ud af de tal, som er om køreplanstimerne, som jo også viser en støt faldende tendens siden 2008 og frem til i dag. Så den er altså blevet forringet.

Så kan man sige som Venstres ordfører – jeg tror nok, det er ordføreren, selv om han muligvis først kommer på som ordfører lidt senere – som har det synspunkt, at det også ville være komplet ufor-

svarligt at sætte 50-personers-busser ind for at køre der, hvor der nu kun kører én knallert. Godt set, vil jeg sige. Den skarphe i argumentationen er jo svær at modsige. Men der findes måske andre muligheder, der findes måske alternativer, ikke mindst af hensyn til den lange række af mennesker, som bor i landdistrikterne, som ikke har bil, og som ikke er under 16 år, men som stadig væk har problemer med at komme frem. Jeg synes, at vi nok må erkende, at det her er et lille forsøg på at reparere på den skade, man har gjort over for landdistrikterne i kraft af en kommunalreform, i kraft af en strukturreform og i kraft af en meget, meget hård økonomisk politik i forhold til kommunerne – og så kommer man med det her forslag, som skal hjælpe lidt.

Jeg er tilbøjelig til at tro, at der nok skal være nogle 15-årige, der synes, at det her er en rigtig god idé. Men jeg mener bare, at det er en meget, meget lille og utilstrækkelig løsning på de problemer, der findes med infrastrukturen i landdistrikterne. Jeg mener sådan set, at man løber en ganske stor risiko for, at resultaterne – selv om de ikke skulle komme op på østrigske dimensioner, det kan jeg forstå at man er sikker på at de ikke vil – altså en mindre forøgelse af antallet af døde og tilskadekomne i trafikken end det, vi har set i Østrig, vel også vil gøre det til et godt argument for at afvise den del af forslaget.

Kl. 15:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så har hr. Kristian Pihl Lorentzen bedt om ordet.

Kl. 15:46

(Ordfører)

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak for det. Jeg skal beklage, at jeg ikke var til stede ved starten af behandlingen af dette lovforslag – det skyldtes, at min knallert ikke ville starte.

Jeg vil starte med at sige, at en del danskere opfatter knallerter som et irriterende element i trafikken. Det gælder ikke mindst i de større byer, hvor kørsel med knallerter kan være en kilde til irritation og gene for andre. Ikke desto mindre er knallerten et vigtigt transportmiddel, som vi ikke kan eller vil undvære i det danske samfund.

Specielt for unge, der bor og færdes uden for de større bysamfund, ude i landdistrikterne, er knallerten med til at give mobilitet og frihed indtil det tidspunkt, hvor de unge kan køre i bil, på motorcykel eller i bus. Også mange danskere over 18 år har glæde af at have en knallert som alternativ eller supplement til en bil. Det gælder særlig borgere med en relativt lav indkomst, viser statistikkerne.

Vi har som samfund brug for knallerten som et vigtigt element i borgernes samlede mobilitet, altså muligheden for at bevæge sig frit rundt til arbejde, til uddannelse eller til fritidsaktiviteter. I dag er der ca. 225.000 knallerter i Danmark.

Omvendt må vi også erkende, at knallerten er et forholdsvis udsat transportmiddel, der må og skal omgærdes med ansvarlighed og omtanke for at undgå trafikulykker. Med dette lovforslag har vi netop fundet den rette balance mellem på den ene side frihed og mobilitet for flere unge og på den anden side hensynet til trafikikkerheden og forebyggelse af ulykker med knallert.

Jeg glæder mig meget over, at vi med denne lov giver mulighed for kørsel med lille knallert fra 15-års-alderen. Derved kommer Danmark på linje med resten af Europa med hensyn til de unges mobilitet. Denne forbedring vil få stor positiv betydning for unge uden for de større byer i tyndtbefolkede områder, hvor den kollektive trafik aldrig vil kunne dække de unges fulde transportbehov, specielt ikke om aftenen eller i weekenderne.

Lovforslaget bidrager overordnet set til et Danmark i bedre balance, ved at unge i landsbyer og landdistrikter får de bedre transportmuligheder. Samtidig lægger vi stor vægt på at tilgodese trafikikkerheden, ved at køreuddannelsen ved ungdomsskolerne forbedres markant. Desuden skal de unge som noget nyt både bestå en teo-

riprøve og en praktisk prøve med mulighed for at dumpe. Der stilles også krav om beståelse af en førstehjælpsprøve, for at man kan få et knallertkørekort.

Endelig gennemføres der en markant skærpelse af sanktionerne ved ulovlig kørsel med knallert, herunder for det første indførelse af betinget og ubetinget frakendelse af retten til at føre knallert ved kørsel på tunet knallert, for det andet udskydelse af retten til at få kørekort til bil og motorcykel indtil 18 ½-års-alderen, altså et halvt års udskydelse, i særlig grove tilfælde, og for det tredje øget adgang til at konfiskere knallerten i tilfælde af ulovligheder.

Den samlede overskrift over dette lovforslag kunne være: Mere frihed under ansvar for de unge – noget for noget. De unge får lov til at køre knallert tidligere, og får altså mere frihed, og de får bedre mulighed for at transportere sig selv. Til gengæld holder vi de unge og deres forældre fast på ansvaret for dem selv og deres medtrafikanter ved at kræve bedre uddannelse, og hammeren falder hårdere, hvis der begås ulovligheder.

Med hensyn til ikrafttrædelsestidspunktet for loven vil jeg foreslå, at det sker senest i januar 2012 og ikke som indledningsvis foreslået i januar 2013. Efter min klare opfattelse er en periode på tre-kvart år rigeligt til at få forberedt den opstrammede knallertundervisning og den skærpede køreprøve.

Kl. 15:49

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:49

Flemming Møller Mortensen (S):

Allerførst vil jeg kommentere det omkring starttidspunktet, det kan jo så heller ikke undre nogen. Det plejer jo at være der, hvor Rigspolitiet også bliver hørt en lille bitte smule om, hvornår politiets setup er klar til at kunne implementere en ny lov. Men i kraft af at man så fuldstændig og aldeles tilsidesætter Rigspolitiets holdning til det her lovforslag, kan det jo heller ikke undre, at man også tilsidesætter Rigspolitiets vurdering i denne sammenhæng.

Jeg vil bare sige, at vi fra Socialdemokratiets side synes – og det har ordføreren jo temmelig sikkert nået at høre – at det element, som har at gøre med at sænke alderen fra 16 til 15 år, er aldeles uansvarligt. Alt andet er sund fornuft, og meget af det er jo rent faktisk noget af det, vi skal, også i forhold til at rette ind i forhold til EU's direktiv.

I forhold til at det nu er 15 år, ordføreren har arbejdet for at få frem, vil jeg blot spørge: Hvorfor er det ikke 14 år? Der ligger den kriminelle lavalder. Så ville man kunne sætte lovovertrædere, der kører knallert, i fængsel, jævnfør det, Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti har gennemført. Hvorfor er det 15 år og ikke 14 år?

Kl. 15:51

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 15:51

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Det kommer ikke bag på mig, at Socialdemokraterne åbenbart har den holdning, at danske unge skulle være specielt uansvarlige og uegnede i forhold til unge i resten af Europa. Jeg synes, det er lidt trist, at man ikke har mere tillid til vores unge, som jo i en alder af 15 år kan alt muligt i dagens samfund.

Med hensyn til at sænke det til 14 år er det en spændende tanke, men det har Venstre ingen planer om, for vi mener, at 15 år er et passende niveau. Dermed er vi på linje med langt de fleste europæiske lande, og vi ønsker ikke at gå længere ned. Sænkningen til 15 år vil lige give den øgede mobilitet, som rigtig mange unge har brug

for. Det passer nogenlunde med, at det er dér, man så småt skal i gang med at tage lidt længere væk til fritidsaktiviteter og også at tage til nogle uddannelser, der ligger lidt længere væk, bl.a. om aftenen. Så 15 år er en meget fin aldersgrænse.

Kl. 15:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 15:52

Flemming Møller Mortensen (S):

På en eller en måde er hr. Kristian Pihl Lorentzens svar til mig jo egentlig en opbakning til mig i forhold til, når vi siger, at 16 år er et godt sted. For 14 år er ikke noget godt sted. Men hvem er det, der lige nøjagtig siger, at 15 år er et godt sted? Jeg vil bare igen relatere til, at den kriminelle lavalder stærkt mod Socialdemokraternes holdning er blevet sat ned til 14 år af denne regering for ganske kort tid siden. Så jeg synes da, at der er noget, der er fuldstændig forvirrende.

Vi lytter til det, som vores øverste instanser inden for færdsels-sikkerhed i landet siger og anbefaler. Vi politikere vil rigtig gerne det bedste. Var vi dog bare en lillebitte smule mere ydmyge en gang imellem – det mangler i hvert fald totalt fra regeringens side her – til også at sige: Men ved vi også det bedste? Nej, regeringen har en eller anden fornemmelse af, hvilken vej vinden blæser, og så siger man: Frihed under ansvar – ja, det er jo de paroler, vi kender fra den liberale/konservative regering – og noget for noget. Ja, men det her betyder flere kvæstede, flere unge trafikdræbte. Det er ikke sund fornuft set med socialdemokratiske øjne.

Kl. 15:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:53

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Den skråsikkerhed, hvormed hr. Flemming Møller Mortensen udtaler sig om det her med hensyn til antallet af kvæstede, er jo mageløs. Vi baserer vores vurdering på, hvad vi ser uden for Danmarks grænser, bl.a. i Sverige.

Det er nu engang således, at det er os politikere, der træffer beslutningen. Det er fint, at vi får faglige råd fra eksperter og andre, sådan skal det være. Men det er i sidste instans os politikere, der træffer beslutningerne, og sådan skal det være i et folkestyre. Og der har vi altså med det her lovforslag kombineret hensynet dels til forbedring af de unges mobilitet, dels til, at vi styrker trafik-sikkerheden ved at lave en række opstramninger. Det er netop noget for noget, og det er det helt rigtige at gøre. Og jeg er sikker på, at rigtig mange danske unge vil glæde sig til at få den øgede mobilitet, samtidig med at vi styrker trafik-sikkerheden. Men de har også selv en bold at skule spille nu, nemlig at man holder op med at køre ulovligt på knallert. Socialdemokraterne må også forholde sig til, at vi rent faktisk har 20 pct. af de 15-årige, som kører på knallert i dag, og det er rigtig farligt, for de har ikke nogen som helst form for kendskab til færdselsloven.

Kl. 15:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Så er det hr. Kim Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 15:54

Kim Christiansen (DF):

Tak for det. Jeg er meget glad for, at hr. Kristian Pihl Lorentzen trods alt fik startet knallerten, for ellers var jeg brændt inde med alle mine gode spørgsmål. Så tak for det.

Hr. Kristian Pihl Lorentzen nævnte det med ikrafttrædelsesdatoen. Skulle jeg opfatte det på den måde, at hvis Dansk Folkeparti f.eks. stillede et ændringsforslag i forhold til ikrafttrædelsestidspunktet, ville Venstre bakke op om det?

Kl. 15:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:54

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg synes, det er noget, vi skal drøfte i forbindelse med udvalgsbehandling. Som jeg siger her, er vores vurdering, at 9 måneder vil være tilstrækkeligt til at få implementeret de forskellige ændringer, bl.a. omkring ungdomsskolerne, der skal stå for uddannelsen. Det skal der være tid til, og det synes vi er et fornuftigt tidspunkt. Allerede havde vi set, at det kunne træde i kraft den 1. juli 2011, men der må vi erkende, at det ikke kan nås, og derfor synes vi, at januar 2012 er et passende tidspunkt. Men det er noget, vi må kigge nærmere på i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Kl. 15:55

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Kim Christiansen.

Kl. 15:55

Kim Christiansen (DF):

Jo, jo, men en positiv tilkendegivelse er da et godt udgangspunkt for en forhandling. Nu læser jeg det jo tit, når hr. Kristian Pihl Lorentzen udtaler sig i pressen, og så har jeg flere steder set, at hr. Kristian Pihl Lorentzen er en varm fortalende for, at man skulle sænke aldersgrænsen for knallert 45, altså stor knallert, til samme niveau, som man har en masse steder i udlandet, og som direktivet jo også giver os mulighed for – når nu vi skal gøre, som EU siger.

Jeg vil spørge lidt ind til, hvad det er, der gør, at hr. Kristian Pihl Lorentzen pludselig har ændret opfattelse, så det ikke mere er en god idé.

Kl. 15:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 15:56

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Der kan jeg da slå fast, at jeg slet ikke har ændret opfattelse, og det er fortsat holdningen i hele Venstres folketingsgruppe, at man burde sænke aldersgrænsen for stor knallert til 16 år for at få en mere trinvis tilgang, fra at man kører på trehjulet cykel, til cykel, til lille knallert, til stor knallert og til på et tidspunkt som 18-årig at måtte køre på en stor Kawasaki motorcykel. Så det mener vi fortsat. Men vi har altså haft en god forhandling med vores gode venner og regeringspartnere i Det Konservative Folkeparti, og vi har lavet et kompromis i den her sag, det er ikke nogen hemmelighed, og det står vi selvfølgelig ved, når vi behandler det her lovforslag.

Kl. 15:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Jamen så siger vi tak til Venstres anden ordfører. Tak. Så er det justitsministeren.

Kl. 15:57

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Tak for en god debat om lovforslaget, som jo primært har til formål at styrke færdselssikkerheden for knallertkørerne. Regeringen lægger stor vægt på, at vi løbende forbedrer vores færdselssikkerhed i Danmark, herunder ikke mindst når det drejer sig om de unge trafik-

anter. I den forbindelse er det regeringens opfattelse, at en solid køreuddannelse vil være noget af det, der kan bidrage væsentligt til de unge knallertkøreres sikkerhed. Derfor er det også et af hovedelementerne i lovforslaget, at der skal gennemføres en markant forbedring af knallertundervisningen i ungdomsskolerne, der bl.a. sætter et øget fokus på de unges risikoforståelse, og som indebærer, at de unge som noget nyt skal bestå både en teoriprøve og en praktisk køreprøve. Samtidig finder regeringen, at der er behov for, at vi sender et meget klart signal til de unge om, at færdselslovens regler *skal* overholdes.

Derfor indeholder lovforslaget som det andet hovedelement en række markante sanktionsskærpelser for ulovlig knallertkørsel, ligesom der indføres nye regler om obligatorisk konfiskation af de små knallerter som en sanktion. Regeringen forventer i den forbindelse, at det vil have en betydelig præventiv effekt i forhold til de unge knallertkørere, at der med lovforslaget bl.a. bliver indført en mulighed for ikke bare at frakende retten til at føre lille knallert, men også at udskyde det tidspunkt, hvor den unge kan erhverve et kørekort til en bil.

Både lovforslaget om en forbedring af knallertuddannelsen i ungdomsskolerne og sanktionsskærpelserne tager så i øvrigt udgangspunkt i anbefalingerne fra Færdselssikkerhedskommissionens nationale handlingsplan fra 2007.

Herudover finder regeringen, som det også er beskrevet i lovforslaget, at der er behov for, at vi forbedrer de unges mobilitet. Det gælder ikke mindst de unge, som bor uden for de større byer, hvor der kan være længere afstande mellem hjem, skole og fritidsaktiviteter, og derfor lægger lovforslaget op til at nedsætte alderen for førere af lille knallert fra 16 til 15 år. Det forslag skal naturligvis ses i en sammenhæng med det markante løft, der sker af knallertuddannelsen og de skærpede sanktioner, som jeg allerede har været inde på.

Endelig er lovforslaget endnu et skridt på vejen mod at implementere EU's tredje kørekortdirektiv. Direktivets krav om indførelse af en særskilt kørekortkategori for knallerter vil således med lovforslaget blive opfyldt, ved at der indføres kørekortkategorier for både lille og stor knallert.

Med de ord vil jeg gerne takke for bemærkningerne, og jeg ser frem til den videre behandling i Retsudvalget, hvor jeg naturligvis vil stå til rådighed for at besvare de spørgsmål, som der måtte være.

Kl. 15:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er et par medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:00

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren kan følge mig i min tanke, når jeg siger, at den antagelse, der ligger bag lovforslaget, er, at med de forbedringer, der ligger i forhold til undervisning, teori- og køreprøve og andre ting, vil fordelene der være større end den øgede risiko for kvæstede og trafikdræbte. Min antagelse er, at det godt kan gå hen og være rigtig farligt, altså være fatalt, så balancen ikke eksisterer. Kan ministeren følge mig?

Derefter vil jeg stille et helt konkret spørgsmål. Hvornår vil ministeren gribe til en tilbagerulning af det her lovforslag eller den ændring, der ligger i forhold til aldersnedsættelsen fra 16 til 15 år, hvis det virkelig viser sig, hvad tallene fra udlandet måske indikerer, at det her kan betyde væsentlig flere kvæstede og væsentlig flere trafikdræbte? Hvor hurtigt agter regeringen så at handle på det?

Kl. 16:01

Formanden :
Ministeren.

Kl. 16:01

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Hr. Flemming Møller Mortensen spørger, om jeg kan følge hr. Flemming Møller Mortensen i det ræsonnement, der blev anlagt, og jeg vil sige det på den måde, at rent intellektuelt føler jeg nok, at jeg kan følge nogenlunde med hr. Flemming Møller Mortensen i ræsonnementet, fordi det kan man jo godt se for sig, men holdningsmæssigt deler vi ikke opfattelse. Jeg mener faktisk, at vi gennemfører nogle ganske betydelige sikkerhedsmæssige foranstaltninger.

Så vil jeg sige med hensyn til de 15-årige, at lige præcis når man er 15 år, kan der selvfølgelig være forskellige grader af modenhed og parathed. Derfor lægger jeg faktisk også en del vægt på, at vi siger, at der skal være et forældresamtykke, når 15-årige køber en knallert, for derved pålægger vi jo i virkeligheden forældrene ansvaret for at vurdere, om deres søn eller datter er kapabel til at håndtere det, og det set i sammenhæng med de øvrige sikkerhedsmæssige foranstaltninger mener jeg egentlig er meget betryggende.

Kl. 16:02

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 16:02

Flemming Møller Mortensen (S):

Der er elementer her, der er betryggende. Den eneste bekymring fra socialdemokratisk side er at sænke aldersgrænsen fra 16 til 15 år for de små knallerter. Det mener vi ikke er forbundet med en ordentlig konsekvensvurdering, og derfor mener vi, at det er et rigtig dårligt – endda rigtig dårligt – element i det her lovforslag. Og det er også årsagen til, som ministeren givetvis har bemærket, at vi kommer med et ændringsforslag, hvor vi fremsætter lovforslaget fuldstændig i sin tekst, som ministeren har gjort, fraset lige nøjagtig sænkningen fra 16 til 15 år. Det egner sig måske ikke så godt til så alvorligt et emne at være lidt polemisk, men jeg vil alligevel prøve at tegne et billede, som ministeren givetvis vil synes er polemisk.

Regeringen har indført brugerbetaling på kunstig befrugtning. Vi får temmelig sikkert født færre danskere i fremtiden. Med det her forslag frygter jeg, at færre unge vil nå ind i voksenlivet. Det er ikke den vej, vi skal gå i forhold til at forvalte liv og levned for unge og for voksne i Danmark. Har ministeren slet ikke den ringeste dårlige mavefornemmelse, i forhold til at det her kan få fatale konsekvenser?

Kl. 16:03

Formanden :

Ministeren.

Kl. 16:03

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Hr. Flemming Møller Mortensen sagde noget, som jeg er meget enig i, nemlig, at det var et polemisk ræsonnement, som vi netop her hørte fra hr. Flemming Møller Mortensens side. Det er jeg sådan set enig i.

Bortset fra det er jeg ikke enig, for jeg mener egentlig, at vi har været meget omhyggelige, som jeg også sagde før, med at sikre os, at der er så mange andre foranstaltninger, at der er en god sikkerhedsmæssig balance i lovforslaget, derunder at de unges forældre, altså de 15-åriges forældre, skal give et samtykke, før man erhverver sig en knallert. Det mener jeg sådan set sammen med de andre sikkerhedsmæssige foranstaltninger, vi gennemfører, må være tilstrækkeligt til, at vi kan være trygge ved at gennemføre dette forslag.

Formanden :

Så er det hr. Kim Christiansen for en kort bemærkning.

Kl. 16:04

Kim Christiansen (DF):

Tak for det. I min ordførertale kom jeg lidt ind på gebyrets størrelse, og jeg vil da godt spørge ministeren, om ministeren eventuelt vil overveje gebyrets størrelse. Vi taler jo trods alt om, at vi nu sænker det fra 16 år til 15 år, og det giver ikke nødvendigvis de unge flere penge. Og så bliver det jo igen måske lidt afhængigt af, om forældrene i givet fald har råd, og ellers bliver det sådan lidt bestemt af, om man har råd til at drage fordel af den her øgede mobilitet.

Jeg nævnte det også i forbindelse med førstehjælpskurser. Kunne det ikke være en del af det? Det mener jeg ville være sund fornuft, fordi man så havde det hele i et samlet forløb.

Kl. 16:04

Kl. 16:05

Formanden :

Ministeren.

Kl. 16:05

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Med hensyn til gebyret for kurset vil jeg mene, at hvis man har råd til at købe en knallert, har man også råd til at betale det pågældende gebyr.

Hvad angår det at lægge de to kurser sammen, er de jo væsensforskellige, og derfor mener jeg ikke umiddelbart, at det er hensigtsmæssigt. Men hvis der er nogle, der har den tanke, at man kunne lave det som et fortløbende kursus, så har jeg ikke som udgangspunkt nogen problemer med det.

Kl. 16:05

Formanden :

Tak til justitsministeren. Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget, hvis ingen gør indsigelse.

Det ses ikke at være tilfældet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 1. behandling af lovforslag nr. L 131:**Forslag til lov om dobbeltbeskatningsaftale mellem Danmark og Cypern.**

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 09.02.2011).

Kl. 16:05

Forhandling**Formanden :**

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet som ordfører, er hr. Kim Andersen som ordfører for Venstre.

Kl. 16:06

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Venstres ordfører på disse forslag om dobbeltbeskatningsoverenskomst, i det her tilfælde L 131 mellem Danmark og Cypern, er fak-

tisk hr. Karsten Lauritzen. Men han kan ikke være her, og derfor har jeg lovet at sige, hvad Venstre mener om spørgsmålet.

Lovforslag nr. L 131 omhandler indgåelse af en ny dobbeltbeskatningsaftale med Cypern, altså regler for, hvornår Danmark og Cypern kan beskattes forskellige former for indkomst, som en person, der er hjemmehørende i den ene stat, bopælsstaten, modtager fra den anden stat, kildestaten, og om, hvordan dobbeltbeskatning undgås.

Konsekvensen af dobbeltbeskatningsaftaler er generelt, at de forbedrer erhvervslivets vilkår for investering i det pågældende land og forbedrer mulighederne for arbejde i udlandet, netop fordi dobbeltbeskatningsaftalerne gør op med globalindkomstprincippet, der kort fortalt går ud på, at alle lande beskatter al indkomst uanset optjeningsstedet.

Forstået for den almindelige dansker sikrer dobbeltbeskatningsaftalerne, at personer og selskaber, der er hjemmehørende i en stat, og som oppebærer indtægt fra en anden stat, ikke skal tåle, at indtægten beskattes fuldt ud i begge stater.

Dobbeltbeskatningsaftalen med Cypern afløser dobbeltbeskatningsoverenskomsten indgået i 1981 mellem Danmark og Cypern. Dobbeltbeskatningsoverenskomsten indgået i 1981 er ikke længere tidssvarende, dels fordi de erhvervsmæssige forhold mellem Danmark og Cypern er helt anderledes i dag, dels fordi den gældende overenskomst er formuleret på grundlag af OECD-modellen fra 1977, mens den nye aftale er formuleret på grundlag af OECD-modellen fra 2008. Indgåelsen af aftalen er derfor nødvendig. Den nu gældende dobbeltbeskatningsoverenskomst anvender en lempelsesmetode, hvorefter Danmark skal give fradrag i den danske skat på renter og udbytter for en cypriotisk skat på henholdsvis 15 pct. for udbytter og 10 pct. for renter, selv om den faktisk betalte cypriotiske skat er lavere.

I Venstre mener vi, at det ikke kan være rigtigt, at personer og selskaber skal kunne opnå et større fradrag med en fast procentsats i den danske skat for en skat, der er betalt i Cypern, når den skat, der faktisk er betalt i Cypern, er mindre end det beløb, der gives fradrag for i Danmark. Der er derfor behov for at indgå en ny dobbeltbeskatningsoverenskomst, idet princippet om, at der alene kan gives fradrag for den faktisk betalte skat, videreføres til også at gælde for udbytter og renter.

Venstre finder, at det derfor er fornuftigt at tiltræde lovforslaget, idet vi mener, at der er indgået en ikke alene retfærdig, men også nødvendig dobbeltbeskatningsaftale med Cypern.

Kl. 16:09

Formanden :

Tak til hr. Kim Andersen. Så er det hr. René Skau Björnsson som ordfører.

Kl. 16:09

(Ordfører)

René Skau Björnsson (S):

Tak. Aftalen, som regeringen har lavet med Cypern tilbage i oktober 2010, erstatter den hidtidige dobbeltbeskatningsaftale fra 1981, som jeg har forstået nu efter 30 år er blevet utidssvarende, bl.a. fordi de erhvervsmæssige forhold mellem Danmark og Cypern har ændret sig over de år, der er gået. Der er desuden kommet en ny OECD-model for formulering af beskatningsaftaler, og den her nye aftale er udarbejdet efter den nye model.

Ellers kan jeg tilslutte mig hr. Kim Andersens udmærkede redogørelse og gennemgang af forslaget, og vi Socialdemokrater kan støtte forslaget.

Kl. 16:10

Formanden :

Tak. Så er det hr. Mikkel Dencker som ordfører.

Kl. 16:10

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Jeg tror ikke, at jeg kan være uenig om lovforslaget med nogen af de foregående herrer, der har været på talerstolen. I Dansk Folkeparti er vi af den opfattelse, at det er rigtig godt og er sund fornuft, at Danmark har dobbeltbeskatningsoverenskomster med de lande, som vi i større eller mindre grad har økonomisk samkvem med.

I tilfældet her er det så Cypren, det handler om, og forslaget til indgåelse af aftale erstatter en aftale, der er 30 år gammel, nemlig fra 1981. Den model, aftalen her er indgået efter, følger OECD's standardmodel for dobbeltbeskatningsoverenskomster. Det er så også den model, vi plejer at bruge i forhold til de fleste andre lande, så den adskiller sig egentlig ikke fra mange af de andre dobbeltbeskatningsoverenskomster, vi har med andre lande. Derfor har vi heller ikke nogen særlige kommentarer til denne model.

Det er i det hele taget en rigtig god idé at have de her overenskomster, i og med at borgere og virksomheder undgår at blive beskattet to steder, hvis de har grænseoverskridende aktiviteter mellem de to lande, som er omfattet af overenskomsten. Det er jo i sig selv med til at fremme det økonomiske samkvem mellem de lande, vi gerne vil have noget med at gøre, og er med til at lette det for både borgere og virksomheder.

Derfor skal jeg sige, at vi finder det meget fornuftigt, at vi har dobbeltbeskatningsoverenskomster og også med Cypren, som det er tilfældet her, og at vi derfor i Dansk Folkeparti tilslutter os det lovforslag, der ligger her.

Kl. 16:11

Formanden :

Tak. Så er det hr. Jesper Petersen som ordfører.

Kl. 16:12

(Ordfører)

Jesper Petersen (SF):

Gennemgående støtter SF arbejdet med at få lavet flere skatteaftaler og med at få opdateret de eksisterende, hvor det er ønskeligt. Her er det så en 30 år gammel aftale, der får et eftersyn. Med aftalerne undgår vi dobbeltbeskatning, og borgere og virksomheder får ordnede forhold at arbejde under, og vi støtter også det her lovforslag.

Der er dog alligevel nogle ting, vi godt vil se nærmere på. SF har tidligere boret i de aftaler, der er blevet indgået, og har set på deres virkning i forhold til at undgå skattesnyd, at få lukket for utilsigtet skattepraksis og for at presse skattelylande til at forbedre deres skadelige lovgivning. Vi synes også, at det vil være nyttigt at få uddybet nogle af de detaljer, der er i den her aftale og også i den aftale med Kuwait, som vi skal behandle om et øjeblik.

Aftalen med Cypren er selvfølgelig en modernisering, og det er jo godt. Men det er også en vigtig aftale, fordi Cypren er medlem af EU og samtidig i mange henseender optræder som skattelyland og transitland for skattemæssige transaktioner – det skulle specielt gøre sig gældende i forhold til russiske virksomheder og personer. Uden at vide det vil jeg også tro, at Gaddafi har midler i cypriotiske banker eller har brugt dem til at kanalisere penge ud af Libyen. Så vi vil gerne have uddybet konsekvenserne af de protokolbestemmelser, der er om udveksling af oplysninger, for at se, om de forbedrer eller forringer vores muligheder i forhold til de ting, der normalt gælder for EU-lande. En ting er, at den er indgået efter OECD-modellen, men der er jo forskellige ting, der gør sig gældende, også når der er tale om et EU-land, og vi vil gerne have uddybet, at vi faktisk får nogle forbedrede muligheder med aftalen.

Vi kunne desuden godt ønske os en bestemmelse om gennemstrømningsselskaber, som svarer til den, der er i Kuwait-aftalen, som

vi behandler om lidt. Netop i forhold til Cypren kunne der være vældig god brug for at få sådan en bestemmelse.

De par ting, jeg har nævnt, vil vi gerne se nærmere på i udvalgsarbejdet. Vi kunne måske finde frem til noget, der kan ændres i de kommende aftaler med Cypren. Aftalen er jo lavet, så vi kan ikke sådan rigtig stille ændringsforslag, men det kan måske begrunde, at Danmark arbejder på at opdatere aftalen inden for kort tid, i hvert fald hurtigere end de 30 år, der er gået, siden vi sidst gjorde det. Men vi forventer altså samlet set at kunne støtte det her lovforslag.

Kl. 16:14

Formanden :

Tak. Så er det hr. Tom Behnke som ordfører.

Kl. 16:14

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Da den konservative skatteordfører, hr. Mike Legarth, ikke kan være til stede i dag, har jeg lovet på hans og gruppens vegne at sige, at Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget her om en dobbeltbeskatningsoverenskomst, som vel egentlig for en, som ikke er ordfører til daglig på det her område, er et lidt spøjst begreb, for som jeg har forstået lovforslaget, er det i virkeligheden det modsatte, der gør sig gældende, nemlig at man skal undgå, at man bliver dobbeltbeskattet. Men det vil nok være lidt sværere at finde et ord, der helt præcist dækker det.

Uanset det støtter Det Konservative Folkeparti lovforslaget.

Kl. 16:15

Formanden :

Så er det skatteministeren.

Kl. 16:15

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Tak for den positive tilkendegivelse i forhold til lovforslaget her. Det er jo helt rigtigt, at det er en, om man så må sige, 30 år gammel DBO, der nu er blevet genforhandlet. Det er både nødvendigt og også helt naturligt, fordi verden forandrer sig. Derfor er det også helt afgørende, at vi løbende tilpasser vores aftaler. Der er en lang række ting, som helt sikkert vil påkalde sig interesse i udvalgsarbejdet, og det vil vi selvfølgelig også gerne svare på. Men jeg ser frem til en god behandling af lovforslaget.

Kl. 16:15

Formanden :

Tak til skatteministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget.

Det er godkendt af Folketinget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 1. behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Danmark og Kuwait.

Af skatteministeren (Troels Lund Poulsen).
(Fremsættelse 09.02.2011).

Kl. 16:16

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet med hr. Kim Andersen som ordfører.

Kl. 16:16

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Heller ikke i forbindelse med dette lovforslag fra skatteministeren kan vores ordfører være til stede, og jeg skal derfor tilkendegive Venstres stilling til lovforslaget. Det kan jeg gøre ved at nævne, at som anført også under behandlingen af lovforslag nr. L 131 medfører indgåelsen af dobbeltbeskatningsoverenskomster en række fordele for personer og selskaber, som har bopæl her i landet, og som modtager indkomst, i det her tilfælde fra Kuwait, samt personer, der er bosiddende i Kuwait, og som modtager indkomst fra Danmark.

Skattesystemet i Kuwait er konstrueret på en sådan speciel måde, at personer og selskaber, der er hjemmehørende i Danmark, og som udfører aktivitet, hvorved de får en indkomst fra Kuwait, kommer i en situation med dobbeltbeskatning, således at der sker beskatning både i Kuwait og i Danmark. I Venstre mener vi derfor, at det er meget nødvendigt at indgå en dobbeltbeskatningsoverenskomst med Kuwait, således at personer og selskaber hjemmehørende i Danmark undgår at blive udsat for en urimelig dobbeltbeskatning, som derved stiller dem dårligere end virksomheder fra andre europæiske lande, der allerede har indgået en tilsvarende dobbeltbeskatningsoverenskomst med Kuwait. Aftalen er påkrævet for at begrænse Kuwaits mulighed for at opkræve skat af personer og selskaber hjemmehørende i Danmark, og det er efter vores opfattelse ganske fornuftigt, hvorfor Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 16:17

Formanden :

Tak. Så er det hr. René Skau Björnsson som ordfører.

Kl. 16:18

(Ordfører)

René Skau Björnsson (S):

Dobbeltbeskatningsaftalen med Kuwait er den første af sin art og erstatter altså ikke en tidligere aftale som aftalen med Cypern, som vi lige har behandlet. Her følger vi så i sporene på lande som Tyskland, Holland, Østrig og andre, som har indgået aftale med Kuwait om dobbeltbeskatning. Vi gør det bl.a. for at sikre samme skattevilkår for personer og selskaber i Danmark som i de lande, der har lavet en aftale. Der er enkelte elementer i den her aftale, som vi Socialdemokrater gerne vil have belyst nærmere under udvalgsarbejdet, men vores udgangspunkt er, at vi kan støtte forslaget.

Kl. 16:18

Formanden :

Tak. Så er det hr. Mikkel Dencker som ordfører.

Kl. 16:18

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Der er her tale om et lovforslag om en dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Danmark og Kuwait. Som jeg også nævnte under be-

handlingen af det foregående punkt her på Folketingets dagsorden, finder vi i Dansk Folkeparti, at det er en god idé, at vi har dobbeltbeskatningsoverenskomster med andre lande netop for at undgå, at der bliver betalt skat dobbelttop af indkomst, som hidrører fra det ene land, og som tilhører en person, som bor i det andet land. I det her tilfælde er der så tale om Kuwait. Kuwait har et skattesystem, som adskiller sig ret meget fra det, som er i andre lande, som vi normalt har med at gøre. F.eks. er landets egne statsborgere helt fritaget fra indkomstskat. Til gengæld er udlændinge bestemt ikke fritaget, men betaler en ganske voldsom skat. Det samme gør sig gældende i forhold til selskaber.

I det her tilfælde med Kuwait har man så indgået en aftale, som på mange måder, hvad man kan se i bemærkningerne til lovforslaget, ikke adskiller sig ret meget fra de aftaler, som andre sammenlignelige europæiske lande har indgået med Kuwait. Netop på grund af det lidt særegne skattesystem, man har i Kuwait, har man måttet lave en aftale, som er lidt speciel. Man må nok sige, at i og med at det er nogenlunde samme resultat, som andre europæiske lande har opnået med Kuwait, er det nok det bedst opnåelige, og derfor forholder vi os da også positivt til lovforslaget og den aftale, som der lægges op til vedtagelse af her.

I forhold til Kuwait vil jeg også sige, at det leder tankerne hen på problematikken med transfer pricing, som jeg ved at regeringen også tager meget alvorligt, og jeg ved, at skatteministeren har indkaldt Folketingets partier til møde om, hvordan man kan bekæmpe det mere effektivt, end det har været tilfældet hidtil. Det er også et arbejde, vi ser frem til i Dansk Folkeparti. Grunden til, at jeg nævner det her i forbindelse med Kuwait, er jo, at den kuwaitiske stat er ganske aktiv i dansk erhvervsliv med at drive et olieselskab, som på sin egen hjemmeside praler med ikke at have betalt skat i de sidste mange år. Så kan man undre sig over, hvorfor de ikke har betalt skat i mange år. Det må jo være, fordi de har haft underskud. Hvorfor er man så stadig aktiv? Det er selvfølgelig noget, som skal tages op i forbindelse med diskussionen om bekæmpelse af transfer pricing.

Jeg vil også tillade mig i løbet af udvalgsbehandlingen af lovforslaget at stille nogle spørgsmål med henblik på at få udredt, om den overenskomst, der lægges op til her, er tilstrækkelig til at bekæmpe overførsel af overskud fra det ene land til det andet uden om skattemyndighederne.

Med de ord skal jeg sige, at vi i Dansk Folkeparti selvfølgelig forholder os positivt til, at der her tale om en dobbeltbeskatningsoverenskomst, som vi som udgangspunkt altid siger ja til.

Kl. 16:21

Formanden :

Tak. Så er det hr. Jesper Petersen som ordfører.

Kl. 16:22

(Ordfører)

Jesper Petersen (SF):

Ligesom under behandlingen af det foregående lovforslag, den foregående dobbeltbeskatningsaftale, er SF positive over for, at vi får den her. Her er det en fuldstændig ny aftale, vi skal have. Også her forholder vi os generelt positivt, men vil gerne have uddybet nogle af detaljerne i det.

Nu redegjorde hr. Mikkel Dencker så udmærket for nogle af de ret aparte ting, der findes i den kuwaitiske skattelovgivning. Ordføreren greb ikke chancen til at bide til bolle. Det lød næsten som noget, partiet selv kunne have fundet på: ingen skat for landets egne borgere, men en ret høj skat for alle udlændinge og udenlandske selskaber.

Sagen er, at andre lande også har fået en aftale med Kuwait. Det skal Danmark også have, så også vore virksomheder kan operere i landet på bare nogenlunde vilkår.

Vi har i SF noteret os, at der i aftalen med Kuwait er en særlig protokol, der bestemmer, at aftalen ikke kan bruges til at etablere gennemstrømningsselskaber i Kuwait. Det er rigtig godt, at Skatteministeriet har fået det med i aftalen, og måske var det noget, der i virkeligheden skulle udbredes til andre aftaler. Det ville dog have været godt. Det kan i virkeligheden undre lidt, at det ikke også gælder for udbytte i forhold til gennemstrømningsholdingselskaber. Der er jo i stigende grad problemer med gennemstrømningsholdingselskaber, der bliver brugt til at skjule reelle pengestrømme og ejerforhold i internationale selskaber, som dermed undgår at betale den skat, der skulle være betalt. Så det ærgrer os, at man ikke har fået det til også at gælde gennemstrømningsholdingselskaber.

Så er det velkendt, at Kuwait har store olieforekomster, som der især for olieselskaberne er nogle store interesser forbundet med. Der er sådan set ført adskillige krige på grund af olieinteresserne i Kuwait og nabolandet Irak.

Nu drillede jeg for et øjeblik siden hr. Mikkel Dencker lidt, men jeg synes i virkeligheden, vi skal gå nærmere ind i betragtningerne om, hvad aftalen her betyder for mulighederne for transfer pricing og for at undgå dansk beskatning for et selskab som Q8, der mig bekendt er ejet af den kuwaitiske stat. Lige præcis statsejede selskaber er det ikke muligt at beskattes med den her overenskomst. Så kan Q8 måske blive ved med at sælge benzin til danskerne uden at lægge en rød reje i selskabsskat eller bare så meget som en bronzefarvet halvtredsøre. Så det vil vi gerne gå nærmere ind i under udvalgsbehandlingen, ligesom vi gerne vil have belyst konsekvensen af, at der i Danmark kun kan beskattes med 15 pct. af udbyttet til en personlig aktionær i Kuwait, selv om en person i Kuwait jo slet ikke ellers ville skulle betale skat af udbyttet i Kuwait. Vi vil gerne have belyst, om det kan undergrave fraflytningsskat på personer, der flytter til Kuwait. Det er nogle mere tekniske ting, vi vil gå ind i, men vi er gennemgående positive, også over for, at vi nu får en aftale med Kuwait.

Kl. 16:25

Formanden :

Tak. Så er det hr. Tom Behnke.

Kl. 16:25

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Da den konservative ordfører, hr. Mike Legarth, desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige, at Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Kl. 16:25

Formanden :

Tak. Så er det skatteministeren.

Kl. 16:25

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Jeg vil også gerne sige tak for den brede tilslutning her i Folketinget til forslaget. Der er rejst en lang række udmærkede spørgsmål, som vi helt sikkert vender tilbage til under udvalgsbehandlingen. Men jeg noterer mig, at der er en bred politisk opbakning til lovforslaget. Det er jeg glad for.

Kl. 16:25

Formanden :

Tak til skatteministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget, hvis ingen gør indsigelse.

Det skete ikke.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 39:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronikprodukter.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 14.12.2010).

Kl. 16:26

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er miljøministeren.

Kl. 16:26

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Lad mig starte med at takke Enhedslisten for at sætte det her på dagsordenen, for jeg er sådan set enig i, at det er et område, som er vigtigt, og som dermed også er relevant at tage op.

Men selvfølgelig skal man gøre sig klart, at det her brede nationale forbud mod alle ftalater og alle bromerede flammehæmmere i elektronikprodukter, sådan som Enhedslisten foreslår det, altså også vil få nogle ganske markante konsekvenser for de danske forbrugere. Og jeg må sige, at der er en risiko for, at vi på et løst videnskabeligt grundlag reelt kommer til at udelukke en lang række produkter som f.eks. en radio, et tv-apparat, en barbermaskine eller en brødrister eller sådan noget fra det danske marked, fordi det ganske enkelt ikke vil kunne betale sig for producenterne at lave særlige produkter til vores i den store sammenhæng lille danske marked.

Der skal vi selvfølgelig ikke glemme, at flammehæmmere jo faktisk er noget, som bruges for at undgå, at elektronikprodukter bryder i brand under brug. Og oven i det er der altså bare ikke videnskabeligt belæg for at sige, at alle ftalater og alle bromerede flammehæmmere medfører risiko for miljø og sundhed. Så derfor må jeg sige, at det samlede forslag om at forbyde alle ftalaterne og forbyde alle de bromerede flammehæmmere kan jeg ikke støtte.

Vi skal jo også huske på og glæde os over, at de mest problematiske bromerede flammehæmmere, bl.a. som resultat af en dansk indsats, allerede i dag er forbudt i elektriske og elektroniske produkter. Da vi for nylig deltog i forhandlingerne om EU's RoHS-direktiv, tog vi udgangspunkt i en omhyggelig videnskabelig gennemgang af stoffernes iboende egenskaber og en omfattende konsekvensvurdering, og den analyse gav os så et udgangspunkt for at ønske en EU-begrænsning af fire af stofferne, HBCDD, DEHP, DBP og BBP. Men den her undersøgelse viste jo samtidig, at der ikke er videnskabeligt belæg for at begrænse alle de bromerede flammehæmmere og alle ftalaterne i elektronik.

Så det er der, jeg må sige at vi har uenigheden, og det er også der, jeg må anføre, at en begrænsning jo ikke har en værdi i sig selv, hvis den ikke medfører en miljø- og sundhedsmæssig gevinst. Derfor skal en begrænsning være styret af videnskabelig dokumentation. Vi kan ikke bare sigte bredt mod alle stoffer, vi skal koncentrere os om de stoffer, som udgør en risiko, ganske ligesom vi jo gør det allerede i dag.

Så er der også et andet aspekt i Enhedslistens forslag, som jeg finder lidt betænkeligt, nemlig ønsket om, at vi opbygger en praksis for national enegang i forhold til resten af EU. Det er generelt langt

bedre, ikke bare for miljøet, men så sandelig også for forbrugerne og vores erhvervsliv, hvis vi regulerer på EU-niveau.

Jeg vil sige, at jeg bestemt ikke er bange for at lade Danmark gå forrest, men det er et skridt, som man bør reservere til de tilfælde, hvor der er en reel umiddelbar risiko for danskernes sundhed, og hvor det kan være den mest effektive vej frem. Det vurderede jeg faktisk – det har jeg jo gjort for nylig – var tilfældet med de to problematiske parabener, som vi nu forbyder som det første land i EU.

Men jeg må sige, at selv hvis vi zoomer ind på de ftalater og flammehæmmere, som udgør et problem, mener jeg altså, at det giver bedre mening at arbejde for europæiske regler. Og der må jeg sige i den her forbindelse, at EU-systemet altså er godt i gang, og jeg tror, at hvis vi ellers støtter op om den udvikling, får vi en løsning, som er videnskabeligt underbygget, og som altså også hænger sammen rent samfundsøkonomisk.

Hvad angår de fire ftalater, mener jeg faktisk, at der er grundlag for yderligere EU-regulering, bl.a. på basis af Miljøstyrelsens egne undersøgelser. Derfor kan jeg oplyse, at Miljøstyrelsen altså er i fuld gang med at udarbejde et begrænsningsforslag til EU, og det gør vi så i rammen af REACH, hvor vi også følger processen omkring HBCDD særdeles tæt. Der er REACH-lovgivning på vej, som sikrer, at virksomheder i EU ikke længere må anvende HBCDD i deres produkter uden en speciel tilladelse, så stramningen kommer også dér.

Kl. 16:31

Under RoHS-direktivet skal Kommissionen inden for de næste 3 år komme med sin vurdering af, om HBCDD i elektronik udgør en risiko for mennesker og miljø, og vi vil selvfølgelig også fremover følge den proces tæt. Og skulle det – meget mod forventning, må jeg sige – så vise sig, at der ikke tages ordentlig hånd om risikoen, er det klart, at jeg vil genoverveje muligheden for at lave et begrænsningsforslag.

Jeg vil godt understrege, at opgaven med at værne om danskernes sundhed selvfølgelig er en opgave, som jeg tager dybt alvorligt. Det synes jeg at jeg har demonstreret med al tydelighed, også nu i forbindelse med parabenerne. Men jeg kan ikke tilslutte mig det forslag, sådan som det nu er fremsat – og det kan regeringen ikke – hvor de mulige negative konsekvenser er så store, og hvor man også må sige at de positive sundhedskonsekvenser er så udokumenterede, som det er tilfældet på nuværende tidspunkt.

Jeg vil blot afslutningsvis konkludere, at vi selvfølgelig vil fortsætte arbejdet med at sikre danskerne og sikre miljøet mod effekterne af de mest problematiske ftalater og de mest problematiske bromerede flammehæmmere, men jeg vil altså afvise ordlyden af Enhedslistens forslag om et bredt forbud mod alle bromerede flammehæmmere og mod alle ftalater i elektronikprodukter.

Kl. 16:32

Formanden :

Tak. Der er ønske om korte bemærkninger. Først er det hr. Per Clausen.

Kl. 16:32

Per Clausen (EL):

Det stod ikke helt klart for mig, hvad det var, ministeren havde tænkt sig at foretage sig i den her sag. Hun refererede til noget, hun havde gjort på området for parabener. Man må vel sige, at vi ikke har grebet nogen minister i den nuværende regering i at tage initiativer på det her område, uden at Folketinget har været på banen først, men lad nu det ligge.

Om det med de bromerede flammehæmmere siger ministeren, at man har taget hånd om de mest problematiske. Er realiteten ikke, at vi sådan set ikke med nogen som helst sikkerhed ved, om de flammehæmmere, der *ikke* er blevet reguleret, er mindre farlige end dem, der er blevet reguleret? Man kan bare konstatere, at der på nogle områder er gjort en større indsats for at skabe dokumentation, end der er

på andre områder, og derfor er der nogle af områderne, hvor vi er mere usikre på faren, end vi er på de områder, hvor der er blevet reguleret.

Kl. 16:33

Formanden :

Ministeren.

Kl. 16:33

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jeg er sådan set ikke enig i den præmis, som hr. Per Clausen giver udtryk for her, for hele vejen igennem handler det selvfølgelig netop om at have den videnskabelige dokumentation for, at alle bromerede flammehæmmere og alle ftalater skulle udgøre en risiko for miljøet og for forbrugernes sundhed – og det er der altså ikke videnskabelig dokumentation for.

Det er baggrunden for, at jeg ganske klart tilkendegiver, at beslutningsforslaget, som det er sammensat her, ikke er et, jeg kan støtte. Men samtidig redegør jeg jo også for, hvordan vi arbejder på det her spor, og hvordan vi netop allerede har godkendt det i forbindelse med dem, hvor vi har kunnet dokumentere, at der var tale om en sundhedsrisiko.

Kl. 16:34

Formanden :

Hr. Per Clausen.

Kl. 16:34

Per Clausen (EL):

Men det er vel rigtigt, at når ministeren ved, at der er nogle af de her bromerede flammehæmmere, som der er så klar dokumentation for er farlige, at EU skrider til et forbud, så modsvares det af, at der er nogle andre bromerede flammehæmmere, hvorom man i realiteten kun ved, at det er *sandsynligt*, at de er farlige, men at man, fordi man ikke har gennemført de tilbundsående undersøgelser, man har lavet for de første, så endnu ikke har dokumentationen.

Det er jo den situation, vi står i, og ikke i en situation, hvor vi med nogen seriøsitet kan sige, at vi har noget, der minder om dokumentation for, at der er tale om bromerede flammehæmmere, som ikke er farlige.

Kl. 16:35

Formanden :

Ministeren.

Kl. 16:35

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Igen må jeg bare anføre, at jeg ikke er enig i den præmis, spørgsmålet stilles ud fra, for vi ved, at ikke alle bromerede flammehæmmere udgør et problem – det ved vi. Men vi ved også, at de to mest problematiske grupper af bromerede flammehæmmere jo i flere år har været forbudt i elektronik netop i kraft af RoHS-direktivet.

Så jeg må bare igen anføre, at jeg ikke er enig i præmissen, som spørgsmålene stilles ud fra, i forhold til den viden, der ligger, og den handling, som den viden også har affødt.

Kl. 16:35

Formanden :

Fru Pia Olsen Dyhr for en kort bemærkning.

Kl. 16:35

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg noterer mig, at ministeren i et svar til mig på spørgsmål 413 i sidste samling – nu forventer jeg ikke, at ministeren kan alle spørgsmål og svar udenad – som netop handlede om bromerede flammehæmmere, sagde, at Frankrig havde tænkt sig at indlede en sag for

netop at lave de her begrænsninger, som ministeren nu også lægger op til.

Der vil jeg bare spørge: Hvor langt er Frankrig i det sagsforløb, og hvad er det for nogle stoffer, Frankrig helt præcist har tænkt sig at lave begrænsninger for?

Kl. 16:36

Formanden :
Ministeren.

Kl. 16:36

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jeg kan bekræfte, at jeg ikke lige på stående fod kan huske et spørgsmål, jeg har besvaret i sidste samling. Så i forhold til at skulle redegøre for Frankrigs videre arbejde vil jeg meget gerne besvare det skriftligt og bede om at få spørgsmålet stillet gennem udvalget, sådan at jeg kan redegøre for det videre arbejde.

Kl. 16:36

Formanden :
Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 16:36

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ministeren nævnte selv i sin egen redegørelse for forslaget, at Danmark eller Miljøministeriet i øjeblikket overvejer at lave et begrænsningsforslag i forhold til REACH. Hvad er det så præcis for nogle bromerede flammehæmmere – vi har alligevel 70 stykker af dem – vi snakker om?

Kl. 16:36

Formanden :
Ministeren.

Kl. 16:36

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Det, som jeg redegjorde for, var, at jeg arbejder målrettet på at forbyde de farligste ftalater i produkter til indendørs brug og i produkter, som man kommer direkte i kontakt med. Der er det så, at jeg i april måned sender et restriktionsforslag til EU, og det bygger så på undersøgelser, som Miljøstyrelsen har lavet. Jeg mindes, at jeg lige her for lidt siden nævnte bogstavkombinationerne på de fire, der var tale om – nu står jeg her og roder i papirerne for at finde bogstavkombinationerne – men jeg skal gerne supplere med et skriftligt svar, så vi får de helt præcise bogstavbetegnelser for de produkter.

Kl. 16:37

Formanden :

Jeg tror, alle kan huske de fire forkortelser, og hvad de stod for.

Hr. Benny Engelbrecht for en kort bemærkning.

Kl. 16:37

Benny Engelbrecht (S):

Jeg antager, at formanden dermed gav mig ordet og ikke ville eksaminere mig i bogstavkombinationerne.

Jeg vil godt fortsætte fru Pia Olsen Dyhrs spørgerække med hensyn til andre europæiske lande, for det er meget nærliggende at have fokus på EU og den regulering, vi kan finde der, og ikke mindst også at finde partnerskaber – Frankrig kunne være et eksempel.

Men er det ikke også ganske nærliggende at kigge på vores nordiske fællesskab? Jeg noterer mig eksempelvis, at hvis man kigger i »Guide to Greener Electronics«, som bliver udarbejdet af Greenpeace, så er en række af de producenter, som er virkelig langt fremme i forhold til at sikre gode produkter uden den farlige kemi, virksomheder, som har hovedkontor i f.eks. Finland og Sverige.

Så er det ikke meget naturligt at kigge nærmere på, hvad vi kan lave af effektive partnerskaber, og også på, hvad vi kan gøre for at påvirke den europæiske proces yderligere? Altså, til næste år har Danmark eksempelvis formandskabet i EU.

Kl. 16:38

Formanden :
Ministeren.

Kl. 16:38

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Man skulle næsten tro, at jeg havde bedt hr. Benny Engelbrecht om at bringe spørgsmålet op. Der er tale om, at hr. Benny Engelbrecht sparker en åben dør ind her, for jeg kan bekræfte, at sådan et nordisk samarbejde faktisk er ved at starte op. Jeg er fuldstændig enig i, at vi også i nordisk sammenhæng har en rigtig god fordel af lige præcis også at samarbejde på det her punkt.

Hvis nogen skulle være interesseret i de fire bogstavkombinationer, har jeg fundet dem frem – nu er fru Pia Olsen Dyhr gået, så jeg tror, at vi gemmer dem til en skriftlig besvarelse – men de fremgår som sagt her.

Kl. 16:39

Formanden :
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 16:39

Benny Engelbrecht (S):

Nok så væsentligt er det selvfølgelig også at have en klarlægning af problemets omfang i Danmark. Jeg synes i hvert fald, at det i det materiale, som vores ellers udmærkede bibliotek kunne finde frem, var vanskeligt at danne sig et præcist overblik over udbredelsen af især de bromerede flammehæmmere i elektronik i Danmark, så har Miljøministeriet et klart overblik over omfanget?

Jeg kan i hvert fald forstå, at taler vi eksempelvis om pc'er og mobiltelefoner, er der en forholdsvis lav udbredelse. Nu nævnte ministeren selv brødrister, som jeg dog ikke er klar over om der er bromerede flammehæmmere i, men i hvert fald ved vi, at for så vidt angår tv-apparater, er der en forholdsvis stor udbredelse. Har man et sådant overblik, eller er det et overblik, som man kan skaffe i forbindelse med eksempelvis dette forslag?

Kl. 16:40

Formanden :
Ministeren.

Kl. 16:40

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Altså, en fuldstændig udtømmende produktliste kunne jeg forestille mig er vanskelig lige at levere, men det er altså korrekt, at det findes i en række elektriske og elektroniske produkter.

Samtidig synes jeg også, at det er vigtigt at sige, at der faktisk er en række virksomheder, som går foran her og viser, at det også kan lade sig gøre at udfase nogle af de her produkter. Men man skal stadig væk også huske produktets funktion, altså at en flammehæmmer forhindrer, at der går ild i selve produktet. Det er sådan set derfor, at det også er vigtigt at holde sig for øje, at der må findes nogle af dem, som altså er mindre skadelige, fordi vi sådan set har fået udfaset de skadelige og dermed kan dokumentere – og det er der virksomheder der kan dokumentere – at det faktisk kan lade sig gøre at udfase nogle af de stoffer, vi taler om.

Formanden :

Tak til miljøministeren. Der er ikke flere ønsker om korte bemærkninger. Så går vi til ordførerrækken. Den første ordfører er hr. Eyvind Vesselbo.

Kl. 16:40

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil godt starte med at rose Enhedslisten for at bekymre sig om befolkningens sundhed og vedvarende fastholde, at vi skal have fokus på alle de farlige kemikalier, der er i det danske samfund og også i det internationale samfund. På den måde ligger Enhedslisten jo fuldstændig på linje med det, Venstre mener i den her sag, og det, som regeringen jo også arbejder for både lokalt og på EU-plan. Så det er godt nok flot af Enhedslisten med sådan et forslag her, som måske går lidt ud over rammerne, men hvor intentionerne støtter op om regeringens initiativer og de holdninger, som vi bl.a. har i Venstre på det her område, nemlig at gøre noget for at beskytte befolkningen og befolkningens sundhed, sådan at man ikke bliver påvirket af farlige stoffer.

Når jeg giver den her ros, er det, fordi jeg jo nu oplever, at det ikke er første gang, at jeg behandler det her forslag fra Enhedslisten om at forbyde de her bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronikprodukter. Det er jo et forslag, som mig bekendt har været her flere gange, og hvor argumentationen og debatten helt sikkert vil være den samme i dag, som den har været tidligere, nemlig at vi selvfølgelig skal få de stoffer ud, som helt klart bevist er farlige – som er dokumenteret farlige. Det skal vi gøre i fællesskab med EU.

Så er det klart, at der er en række andre stoffer inden for det her område, men jo 100.000 andre stoffer i REACH, som ligesom skal have samme manøvre, nemlig at man skal få dokumenteret, hvor farlige de er, og så sikre, at man kan få udfaset dem. Det er jo ikke holdbart, at vi har over 100.000 kemikalier, som på en eller anden måde i hvert fald har en farlighed i sig, som kan påvirke mennesker. Det, der er vigtigt, er at få dokumenteret, hvor farlige de er, og enten at forbyde dem eller at bruge den procedure, som man jo gør i REACH: Har vi et mindre farligt stof, skal det ind i stedet for. Det er jo den rigtige måde at gøre tingene på.

Det, Enhedslisten gør her, er jo, at man ligesom slår et slag i luften og siger: Vi tager sådan set ikke stilling til bromerede flammehæmmere, altså om det sådan er det ene eller det andet element, de indgår i, vi vil bare have forbudt det hele. Så er jeg helt sikker på, at hr. Per Clausen om lidt vil sige, at vi jo skal bruge forsigtighedsprincippet. Jo, det er også rigtigt, men man skal vel bruge forsigtighedsprincippet forsigtigt, for hvis man brugte forsigtighedsprincippet, som hr. Per Clausen og Enhedslisten gør det i den her sammenhæng, så kunne man jo næsten forbyde alting i det danske samfund, fordi der jo altid, i biler og i alle mulige ting, er stoffer, der påvirker os og vores sundhed. Så siger vi, at vi er så forsigtige, at vi må forbyde det her, for ellers påvirker det vores sundhed. Så kunne samfundet jo ikke fungere, og det er jo lige netop det, der er hovedelementet i det her forslag. Det er derfor, at vi ikke kan støtte det.

Det er jo ikke realistisk at forestille sig, at man kan have et samfund, hvor man forbyder de her stoffer ud fra et forsigtighedsprincip. Det, der er vigtigt, er selvfølgelig også ud fra et seriøst videnskabeligt grundlag at få dokumenteret, hvor farlige de her er, og at de derfor skal forbydes eller udfases. Derfor kan vi sådan set ikke støtte det her forslag.

Der var jo en diskussion om de her fire stoffer, og jeg synes lige, jeg vil nævne dem, så fru Pia Olsen Dyhr kan tænke over det, inden hun måske stiller et spørgsmål til mig. Det ene hed HBCDD, det andet hed DEHP. Så var der et, der hed DBP, og BBP. Nu er der ingen grund til, at man ikke kan huske dem. Så var der et, som er under

observation, og det hed HBCDD, så nu er der kommet fire plus et, og så kan vi måske få en seriøs debat om dem. Jeg vil ikke love, at jeg så kan nævne dem, som er under yderligere opsyn.

Kl. 16:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning.

Det er jo altid mere spændende at høre en debat, hvor man ikke skal ud i en redegørelse for, hvad forkortelserne betyder inden for området. Det er lidt specielt.

Hr. Per Clausen.

Kl. 16:46

Per Clausen (EL):

Under forudsætning af at vi kan få udvidet taletiden med 3-4 timer, kan vi måske klare det, men vi må vel hellere nøjes med det, vi har. Jeg synes jo, at det, hr. Eyvind Vesselbo siger, er lidt spændende, for jeg kan huske, at da vi diskuterede REACH, blev det jo solgt til befolkningen med, at det nu ville være sådan fremover, at det var industrien, der skulle bevise, at stofferne var ufarlige, og så ville man bruge dem, som industrien havde bevist var ufarlige. Nu er vi kommet til realiteterne, og så er det alligevel blevet omvendt, kan jeg forstå, nemlig at vi skal bevise, at stofferne er farlige.

Så vil jeg bare spørge hr. Eyvind Vesselbo, om det er sådan, at han er vidende om, at der skulle være noget videnskabeligt belæg for at sige, at de bromerede flammehæmmere, der ikke er forbudt, skulle være mindre farlige end dem, der er forbudt, eller om det bare er, fordi vi ved mindre om dem, at vi ikke har forbudt dem.

Kl. 16:47

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:47

Eyvind Vesselbo (V):

Svaret på det spørgsmål gav jeg egentlig ganske klart i min ordførertale, nemlig at for så vidt angår dem, der er blevet forbudt, har man en klar dokumentation for, at de er så farlige, at de skal forbydes. Man er simpelt hen ikke nået til den slutning endnu igennem videnskabelig forskning og dokumentation, at man kan slutte, at de, der ikke er forbudt, er så farlige, at de skal forbydes, eller at de eventuelt skal udfases. Derfor er svaret på det spørgsmål: Ja, vi mangler den rygende pistol for en lang række af de her stoffer, så vi kan sige, at de er så farlige, at de skal forbydes.

Men dermed er jo ikke sagt, at man skal gøre det, som hr. Per Clausen siger, nemlig at vi, fordi vi mangler viden, bare forbyder det hele. Det er en luksuriøs holdning at have, men sådan kan man selvfølgelig ikke gøre, når man sidder i regering og skal gennemføre de beslutninger, der træffes. Det er nemmere for Enhedslisten

Kl. 16:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 16:48

Per Clausen (EL):

Nu har jeg deltaget i mange diskussioner om REACH og fået at vide, at man her netop kunne se, hvor rigtig velfungerende og god EU var, for nu ville det blive sådan fremover, at det var industrien, der skulle bevise, at stofferne var ufarlige, før de kunne tages i anvendelse. Så må man bare sige, at diskussionen med hr. Eyvind Vesselbo i dag jo demonstrerer, at det ikke er blevet sådan, for vi er stadig i den situation, at det skal bevises, at et stof er farligt, før det tages ud af anvendelse.

Derfor vil jeg bare gentage mit spørgsmål til hr. Eyvind Vesselbo: Hvad baserer man den tro på, at de stoffer her, som ikke er forbudt, skulle være mindre farlige end de stoffer, der er forbudt? Hvis man kigger på de undersøgelser, der er lavet, vil man se, at der kun er én forskel, og det er, at man i nogle tilfælde har fået lavet nogle mere grundige undersøgelser, og de har vist, at det her virkelig er farligt. I andre tilfælde har man kun nogle foreløbige undersøgelser, der antyder, at det her er farligt, altså at det nok er farligt, men man mangler at lave de resterende undersøgelser.

Så kunne man stille hr. Eyvind Vesselbo et spørgsmål: Hvornår tror hr. Eyvind Vesselbo vi får gennemført en ordentlig analyse af de stoffer, vi altså ikke mener vi i dag har den viden der skal til for at forbyde?

Kl. 16:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 16:49

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg forstår ikke helt, hvorfor hr. Per Clausen stiller mig det her spørgsmål, som han jo selv så glimrende svarer på ved at sige, at for de stoffer, der er forbudt, har man en klar dokumentation, og for de stoffer, der ikke er forbudt, har man noget, der siger, at de måske er farlige, men ikke hvor farlige. Det var egentlig det svar, jeg skulle give, men det gav hr. Per Clausen jo selv. Det var imponerende.

Så må jeg sige – og det sagde jeg også i min ordførertale – at det jo drejer sig om mere end 100.000 farlige stoffer, som skal analyseres, og der er det ikke et spørgsmål om, hvem der skal analysere dem, det er da virksomhederne og andre, der har forstand på det her, og de skal kortlægge, hvor farlige de her stoffer er, og lave en dokumentation.

Så jeg kan ikke se, at tingene har ændret sig overhovedet, fordi vi har drøftet det her tidligere. Tværtimod mener jeg, at når jeg siger, at Venstre ikke kan støtte det, så er der en helt klar linje i det, for det har vi heller ikke kunnet de andre 6-7 gange, det har været på dagsordenen her i Folketingssalen. Så på det punkt holder vi fast.

Kl. 16:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 16:50

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Det foreliggende beslutningsforslag består af to dele. For det første ønsker forslagsstillerne, at der i EU indføres et totalt stop for brug og salg af elektronikprodukter, der indeholder bromerede flammehæmmere og ftalater. Dette sigte er Socialdemokraterne helt enige i. For det andet ønsker forslagsstillerne at indføre særregler i Danmark, der forbyder salg af elektronikprodukter, der indeholder bromerede flammehæmmere og ftalater. Denne del af forslaget mener Socialdemokraterne på nuværende tidspunkt er meget lidt effektiv i forhold til at opfylde målsætningen, nemlig det, at der er forbrugerelektronik uden farlig kemi, så længe der vel at mærke ikke opnås fornuftige alliancer med andre progressive lande. Jeg vender tilbage til dette senere.

Lad mig først slå fast, at det kan betale sig at føre en aktivistisk politik, når det handler om farlige kemikalier i elektronikprodukter. Det viser den sag om bromerede flammehæmmere, som Danmark anlagde ved EF-Domstolen, en sag, der blev vundet i april 2008. Her annullerede Domstolen en kommissionsbeslutning, som fjernede en bestemt type bromerede flammehæmmere, nemlig deca-BDE, fra en EU-liste over farlige stoffer. Det viser sig altså her og i øvrigt også i

andre sager, eksempelvis sagen om bisfenol-A, hvor dette Folketing gik forrest, og ikke mindst med hensyn til forbuddet mod ftalater i legetøj til de mindste børn, at det kan betale sig at være aktivistisk, hvis man gør det på det rigtige tidspunkt og vælger de rigtige strategier. Disse tre sager har det tilfælles, at Danmark er gået efter specifikke stoffer og specifikke anvendelsesområder, samt at stofferne hører til de farligste og de mest veldokumenterede. Det kunne med fagkundskaben i hånden med andre ord lade sig gøre at vinde vigtige kampe på forbrugernes vegne.

I det foreliggende forslag males der med en bredere pensel, og det har den ulempe, at vi kan få vanskeligt ved at løfte vores del af bevisbyrden. Det vil være direkte kontraproduktivt, hvis vi på den måde kan medvirke til at blåstemple anvendelsen af potentielt farlige stoffer i forbrugerelektronik. Socialdemokraterne mener derfor, at vi skal lægge en meget præcis plan for, hvilke stoffer vi ønsker at undersøge så detaljeret, at vi kan løfte den nødvendige bevisbyrde, så vi kan forbyde dem. Man kan kalde det at anvende pisken over for industrien, mens vi anvender gulerodsmetoden til at få industrien til at udfase de potentielt farlige stoffer så hurtigt som muligt, dem, vi ikke forbyder. Planen for, hvilke stoffer vi aktivt skal sikre den nødvendige dokumentation for, ikke bare på elektronikområdet, men i det hele taget, mener vi at Folketingets partier bør blive enige om i forligskredsen om kemikaliehandlingsplanen.

Socialdemokraterne er desuden bevidste om, at de multinationale elektronikproducenter for en god dels vedkommende er i fuld gang med at udfase de farligste stoffer. Greenpeaces »Guide to Greener Electronics« er et glimrende eksempel på, at det kan lade sig gøre at finde produkter, hvor de skadelige stoffer er blevet substitueret med ikkefarlige alternativer. Vi er med andre ord enige med forslagsstillerne i målsætningerne, men det, vi er meget optaget af, er, hvordan man opnår disse mål bedst og hurtigst. Vi mener ikke, at Danmark er en så stor del af det globale elektronikmarked, at man selvstændigt kan flytte noget. Vi ser derfor tre punkter i en strategi for bedre elektronikprodukter:

Vi skal arbejde målrettet for et endnu bedre RoHS-direktiv, hvor flest mulige farlige stoffer udfases, og hvor der i øvrigt lægges maksimal vægt på cradle to cradle-princippet. Vi skal indgå i strategiske alliancer med lande, der er enige med os. Det mest naturlige er de øvrige nordiske lande, hvor især Sverige og Finland har store elektronikvirksomheder, der ser ud til at trække i den rigtige retning, når det handler om grønne produkter. Endelig skal vi indrette statens indkøbspolitikker sådan, at produkter, der eksempelvis klarer sig godt i »Guide to Greener Electronics«, vægtes favorabelt. Der er ganske enkelt god grund til at tro, at producenter vil have en interesse i at kunne leve op til de udbud, som staten eksempelvis laver, ved at substituere farlige stoffer med ufarlige.

Det er i forhold til den sidste del af vores forslag til en strategi interessant at bemærke, at de pc'er, som i hvert fald nogle af de ærede medlemmer i dette Folketing netop nu sidder og arbejder med nede i salen og rundtom i huset, netop er svanemærkede og derfor ikke indeholder de farlige stoffer, og det er et godt eksempel på, hvordan man kan opnå resultater med en god indkøbspolitik.

Socialdemokraterne kan med andre ord ikke støtte det foreliggende forslag i sin nuværende form, men vi er positivt indstillede på at formulere en strategi på området, og det kan passende ske gennem en fælles beretning.

Kl. 16:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er der et spørgsmål fra hr. Per Clausen.

Kl. 16:55

Per Clausen (EL):

Jeg vil bare være helt sikker på, at jeg har forstået hr. Benny Engelbrecht rigtigt. Det, som hr. Benny Engelbrecht bl.a. siger, er – som

jeg forstår det – at dansk enegang er Socialdemokraterne i denne sag ikke med på. Jeg synes, at der er blevet lidt længe imellem, at Socialdemokraterne er med på det, men vi kan håbe på bedre tider.

Men det, hr. Benny Engelbrecht i stedet for siger, er, at han godt kunne forestille sig, at man kunne forsøge at gennemføre forbud, som f.eks. var målrettet i forhold til en række EU-lande. Vi har jo tidligere i andre sammenhænge snakket om, at man skulle prøve at udnytte de muligheder, nogle ser – jeg ved ikke, om de findes i virkeligheden, men det vil jo vise sig – for at man som en gruppe af EU-lande faktisk kan gå foran med forbud. Og det skulle så være for at gøre et forbud mere effektivt og for at påvirke markedet, om man så må sige, i større udstrækning, end et dansk forbud kan.

Kl. 16:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:56

Benny Engelbrecht (S):

Der er ingen tvivl om, at vil det kunne lade sig gøre at få opbakning til sådan nogle tiltag blandt andre lande, skal det bestemt afsøges. Og som jeg også nævnte i mit spørgsmål til ministeren, er der ingen tvivl om, at nogle af de lande, som ligger tæt på Danmark holdningsmæssigt og geografisk, har en interesse, sandsynligvis også af erhvervsmæssig karakter, i at fremme netop så grønne produkter som overhovedet muligt. Det synes jeg da ikke vi skal undlade at være opmærksomme på i forhold til at lægge den her strategi, og naturligvis også, fordi vi i den her sammenhæng er et relativt lille land, hvilket jeg nævnte, set i forhold til mængden af elektronikprodukter, som vi aftager.

Så med andre ord: Kan vi rykke noget alene, eller kan vi bedre rykke noget ved at stå sammen? Vi mener, at vi i den pågældende sag kan rykke mere ved at stå sammen. Men derfor skal vi naturligvis fortsætte med at afsøge de muligheder, der er, og udpege specifikke farlige stoffer, som vi går efter. Det tror jeg også sagtens vi kan blive enige om i den forligskreds, der er omkring kemikaliehandlingsplanen.

Kl. 16:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 16:57

Per Clausen (EL):

Men det andet, som jo også er vigtigt, er, hvordan vi skal bringe os i den situation, at der foreligger dokumentation for, at de her stoffer enten er farlige eller ufarlige. Jeg ved det ikke, men hr. Benny Engelbrecht må vel være enig med mig i, at så længe der ikke er et meget klart pres på virksomhederne for at bevise, at stofferne er ufarlige, er der jo ingen grund til at tro, at de skulle have vældig travlt med at bevise, at de er farlige.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad hr. Benny Engelbrecht mener vi skal gøre for også at presse på i den proces.

Kl. 16:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 16:58

Benny Engelbrecht (S):

Der er da ingen tvivl om, at man i forbindelse med den revision af RoHS-direktivet, som har været igennem en større proces i EU-sammenhæng, har forspildt en chance i forhold til at skærpe RoHS-direktivet på det her punkt. Det skal jeg være den første til at beklage, og det er jeg i øvrigt ikke ene om. Min kollega i Europa-Parlamentet,

hr. Dan Jørgensen, har i øvrigt også beklaget meget, at det ikke kunne lade sig gøre. Men det er klart, at den linje naturligvis også skal følges i fremtiden.

Jeg tror og kan fornemme, at branchen på det her punkt i virkeligheden nok er mere moden til at bevæge sig i den her retning nu, bl.a. fordi den økonomiske forskel, der er på at lave grønne produkter, som eksempelvis kunne være svanemærkede, og produkter, der ikke er det, er ganske beskeden. Og set i forhold til hvad eksempelvis andre elementer i forbindelse med køb og forbrug af elektronik, altså serviceaftaler i forbindelse med pc'er, koster, så er det en ganske, ganske lille andel af den samlede pris.

Så med andre ord er der nogle rigtig gode muligheder for at bevæge sig i den retning, også europæisk.

Kl. 16:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jørn Dohrmann som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 16:59

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Det er jo et meget spændende forslag, vi har her. Vi synes i Dansk Folkeparti, at det er sympatisk. Vi synes, det er godt, at vi får debatten om det. Der er sikkert nogen, som følger med i debatten, som spørger sig selv: Hvad sker der lige her? Hvad er der sket med Socialdemokraterne? Hvor er de henne? Vil de overhovedet noget for befolkningen? Man ved, at man har nogle folk, der ikke arbejder godt nok i EU. Hr. Benny Engelbrecht nævnte selv Dan Jørgensen, som ikke har gjort nok for at få forhindret det her.

Vi kan sige, at vi gang på gang gør en hel del her fra Folketingets side. Vi går enegang på det her område, hvor vi jo vil have forbudt ftalater i sutteflasker. Det lykkedes så at få EU med på det, men det var efter meget besvær. Og vi må igen bare konstatere, at europaparlamentarikerne ikke rigtig laver noget – i hvert fald ikke efter min opfattelse.

Derfor synes jeg, det er rigtig godt, at man tør sætte det her på dagsordenen. Man skriver jo egentlig bare, at Folketinget pålægger regeringen at arbejde for, at EU indfører et totalt stop for f.eks. brug og salg af de her elektronikprodukter, som indeholder de her flammehæmmere og ftalater.

Jeg synes, det er rigtig godt, at man gang på gang presser regeringen til at have en holdning, men det viser sig desværre, at ordførerne for regeringspartierne siger – det var så hr. Eyvind Vesselbo – at det er et slag i luften. Jeg opfatter det, som om nogle af ordførerne bare leverer en gang sniksnak her fra talerstolen, og at de så helst ikke vil have, at der sker mere. Vi synes, det er rigtig godt, at vi pålægger regeringen at arbejde i den rigtige retning.

Derfor vil jeg spørge hr. Per Clausen, om vi ikke kunne lave en beretning, sådan som også hr. Benny Engelbrecht var inde på, så vi virkelig får sat nogle datoer på og mål for, hvad vi gerne vil have der skal ske på det område. Vi mener nemlig ikke i Dansk Folkeparti, at vi bare skal lade stå til, når vi kan konstatere, at kræftområdet er et enormt stort område, hvor vi ikke kan forklare, hvorfor der i dag er så mange folk, der får kræft. Er det, fordi man bliver udsat for de her stoffer? Det samme gælder hormonforstyrrelser, som også er noget, vi ikke kan forklare, men vi kan konstatere, at de er der. Der er også allergiområdet.

Derfor ønsker vi simpelt hen, at vi får sat mere fokus på det her område, og at man nogle gange tør bruge forsigtighedsprincippet lidt mere, end man gør i dag. Hvorfor skal vi vente på, at industrien tager sig sammen? De har ikke nogen interesse i at samarbejde ret meget. Vi skal derfor ligesom presse industrien på det område, i hvert fald som vi ser det i Dansk Folkeparti. Det er jo klart, at bruger industrien nogle stoffer, som ikke er skadelige, er de også som industri parat

til at bevise, at de er uskadelige. Men i dag er incitamentet til det ikke særlig stort.

Så vi er glade for den her diskussion. Vi vil gerne være med til at presse regeringen, så der kan ske noget på det her område, og så vi ikke hver gang skal vente på den videnskabelige dokumentation, som jo tager ufattelig lang tid, og hvor man så i den periode tager befolkningen som gidsel. Det mener vi ikke er rimeligt. Og igen vil jeg sige, at da vi pressede regeringen for det med sutteflasker, lykkedes det. Jeg tror også, at det, vi diskuterer i dag, kan være med til at rykke noget. Jeg tror ikke, at et forbud mod brand i elektronik alene løser det her. Vi skal jo netop have fat i de grundelementer, der bliver brugt i industrien. Derfor synes jeg, at den rigtige vej at gå er at få fat i nogle af de skadelige stoffer, som vi ved har en dårlig indflydelse på folks helbred. Dem skal vi tage fat i.

Vi ser frem til udvalgsarbejdet, og vi vil meget gerne medvirke til en beretning, som lægger pres på regeringen. Tak.

Kl. 17:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er korte bemærkninger, først fra hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 17:04

Benny Engelbrecht (S):

Først vil jeg gerne kvittere for, at hr. Jørn Dohrmann også er interesseret i at sikre en klar strategi på det her område, sådan som vi også har lagt op til det, altså ved at vi laver en fælles beretning. Det synes jeg er en klar og god udmelding.

Med jeg vil godt lige anholde et enkelt argument, som hr. Jørn Dohrmann fremførte, nemlig argumentet omkring min kollega i Europa-Parlamentet, hr. Dan Jørgensen, og jeg skal blot i den sammenhæng gøre opmærksom på, at årsagen til, at ikke blot jeg, men også en bred offentlighed ved, hvordan hr. Dan Jørgensen forholder sig til det, er, at han har udtalt sig om det her emne i pressen. Han har også udtalt sig om, hvordan han i øvrigt har stemt i Europa-Parlamentet, hvor han har stemt for, at listen over farlige stoffer skal udvides, altså sådan at flere stoffer vil blive omfattet af RoHS-direktivet. Imidlertid ved man faktisk ikke, hvordan Dansk Folkepartis medlemmer af Europa-Parlamentet har forholdt sig til det her, fordi de ikke har udtalt sig i pressen, og fordi de heller ikke har indikeret, hvordan de har stemmeafgivet.

Så jeg skal blot spørge hr. Jørn Dohrmann, hvordan det forholder sig med lige præcis det punkt, altså hvordan forholder hr. Jørn Dohrmanns partifælle sig til præcis RoHS-direktivet?

Kl. 17:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:05

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen så tror jeg, at man skal rette en henvendelse til vores europaparlamentsmedlemmer. Det er jo dem, der ved, hvordan de har stemt. Jeg går jo ikke og holder øje med hvert enkelt medlem, heller ikke i Folketinget: hvordan de stemmer, og hvad de går og laver.

Det, der er vigtigt for mig, er jo bare, at jeg kan se, hvad det er, der er sket i Folketinget. Vi kan se, at vi har lagt pres på regeringen for at få ftalaterne ud af sutteflaskerne. Det hjalp. Vi kan bare konstatere, at arbejdet fra hr. Dan Jørgensens side i Europa-Parlamentet ikke har båret de rigtige frugter. Det kan godt være, at man kommer med nogle meldinger i øst og vest, men det er jo et slag i luften, en gang sniksnak, når det er sådan, at man ikke ligesom er med til at rykke noget. Der, hvor det tæller – synes jeg – er der, hvor man opnår nogle resultater. Så kan man melde en masse ud i aviserne, og det er der mange der gør hver eneste dag, men det er jo ikke altid det, der hjælper i sidste ende.

Vi fik et klart signal med hensyn til ftalaterne i sutteflasker. Vi ønskede et forbud her i Danmark, og det har vi så fået ministeren, regeringen og alle med på, og det resultat er vi jo glade for, og det er det, der tæller for mig. Det er det, der ligesom skal besluttes på borgernes vegne, så borgerne kan føle sig sikre, og så vi ikke udsætter dem for, at de kan få kræft af sådan nogle ting og allergi, og hvad det ellers kan medføre. Så resultatet tæller for Dansk Folkeparti og ikke alt det sniksnak.

Kl. 17:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Pia Olsen Dyhr, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 17:06

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

I SF er vi enige med Enhedslisten i, at bromerede flammehæmmere skal væk fra elektroniske produkter. SF har faktisk tidligere, i 2005, fremsat et beslutningsforslag, som tilnærmelsesvis kunne ligne det beslutningsforslag, Enhedslisten fremsætter i dag.

Men når jeg kigger på det i forhold til den internationale regulering, der er sket siden 2005, mener jeg, at det især er den første del af Enhedslistens forslag, der giver mening, nemlig at Folketinget pålægger regeringen at arbejde for, at der i EU indføres et totalt stop for brugen af og salget af elektronikprodukter, der indeholder bromerede flammehæmmere og ftalater. Men vi må sige nej til delen om særregler i Danmark.

For hvis vi kigger på, hvordan EU-reguleringen har fungeret, ser vi, at det jo fungerer og går i den rigtige retning. Det er rigtigt, at det nok ikke går hurtigt nok. Vi havde også gerne set, at tempoet blev sat op, men med den måde, man regulerer i grupper på, hvor man reelt igennem REACH kan forbyde en hel gruppe af kemikalier, der har lignende tilbøjeligheder, så er det mere effektivt, end at vi fra dansk side skal gå ind og regulere hvert eneste, enkelte stof.

Vi kan se, at Danmark jo også i REACH-forhandlingerne har spillet aktivt ind, bl.a. hvad angår nogle af de stoffer, vi i særdeleshed har undersøgt i Danmark. Så jeg synes, at det er den rigtige vej at gå, altså at kæmpe for, at vi får det her forbud gennem EU og ved brug af REACH-lovgivningen.

Så den første del af forslaget kan vi støtte, men vi har altså problemer med den anden del.

Jeg skal ikke komme ind på, hvad bromerede flammehæmmere er, for det har der været mange der har sagt. Men jeg synes jo, at en af de ting, der i hvert fald vækker til eftertanke hos mig, er, at man stadig væk anvender bromerede flammehæmmere i bl.a. tekstiler. I Storbritannien har man en kæmpe debat om, hvorvidt man overhovedet kan forestille sig børnenattøj uden bromerede flammehæmmere, fordi man har åbne gassteder, og børns tøj kan jo brænde, og så får man en større eksplosion. Det viser, hvilket omfang vi snakker om, når vi snakker bromerede flammehæmmere. Det er en kæmpe udfordring, og det anerkender vi.

Ifølge Miljøstyrelsen i svar på spørgsmål nr. 414 til mig i sidste samling findes der ca. 70 forskellige bromerede flammehæmmere. De er ikke bundet til det elektroniske produkt, og det betyder altså også, at de kan afdampe fra produktet, når det er i brug. Det er jo en af de ting, vi skal være opmærksomme på. Derfor er vi også nødt til at få mere regulering på markedet på det her område.

Det er begyndt. De her ppb'er er dukket op på POP-konventionens sorte liste. Det beskide dusin er altså nu udvidet til 21 stoffer, og det er sket via et pres fra EU, men også fordi Danmark har meldt ind i processen, bl.a. om bromerede flammehæmmere, til EU. Når vi får mere viden om de bromerede flammehæmmere, forventer jeg sandelig også, at Miljøstyrelsen og Miljøministeriet vælger at følge

op, og at den danske miljøminister på den måde sætter sig i spidsen for det videre arbejde.

EU har jo bl.a. forbudt brugen af penta-PDE og octa-BDE, og så vidt jeg ved, er det også deca-BDE i elektroniske produkter, der er forbudt, men ikke generelt. Det er jo et af de stoffer, som Danmark har undersøgt nærmere og har været med til at spille ind omkring. Jeg tror ikke, at vi var kommet så langt på globalt plan, som vi er, hvis ikke EU aktivt havde spillet ind på den her bane. Hvis Danmark havde stået alene, havde vi stået svagere på en international scene.

Jeg synes, det er vigtigt, at fokus er alle tre steder lovgivningsmæssigt: EU-lovgivning, FN-lovgivning, men så sandelig også love i de lande, der i fællesskab med andre lande har muligheder for at flytte på de markeder, de udgør. Der tror jeg at bl.a. Socialdemokraternes forslag, altså om at søge alliancer med både Sverige og Finland, er en vej frem i forhold til at lægge et yderligere pres internt i EU. Der må vi jo erkende at vi ofte har samme interesser.

Jeg tror simpelt hen – hvis jeg skulle sige det på sådan meget fladt dansk – at et rent dansk forbud uden tilløb fra andre steder ville være som en prut i en spand vand. Det er ikke noget, man kan bruge til særlig meget. Jeg ved ikke, om man overhovedet må sige sådan noget på talerstolen, men nu gjorde jeg det.

Jeg synes, at det, vi skal arbejde for, selvfølgelig er at sørge for EU-regler – og EU-regler med mere tempo end det, vi ser i dag.

Kl. 17:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 17:11

Per Clausen (EL):

Nu ved jeg jo ikke, om det er, fordi SF har skiftet holdning siden 2005, hvor man foreslog et nationalt forbud, eller det er, fordi tingene har udviklet sig. Lad os bare lade, som om det er det sidste, det er det mest venlige.

Men jeg vil godt spørge fru Pia Olsen Dyhr: Hvad er tidsperspektivet i disse tanker om, at man skal komme længere ad EU- sporet? Det er jo ikke så lang tid siden, man nede i Europa-Parlamentets miljøudvalg afviste at gøre noget ved det her. Så hvad ser fru Pia Olsen Dyhr som et perspektiv, der kan gøre, at vi kan få resultater på det her område sådan rimelig hurtigt?

Kl. 17:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:11

Pia Olsen Dyhr (SF):

For det første er der sket noget på den internationale scene, og det er derfor, SF siger, at det ikke er tiden til et nationalt forbud. Det er det første, som spørgeren spørger lidt subtilt til. Til det andet element, som spørgeren spørger ind til, nemlig det her med tidsplanen, vil jeg sige, at der jo kommer en revision af REACH. Nu er REACH jo ligesom gået i gang, folk er blevet præregistreret, registreringsfristen udløb for nylig, og man kan sige, at REACH er på sporet. Det, det handler om, er, at næste gang REACH skal revideres, skal vi allere-de fra dansk side have flere undersøgelser om bromerede flammehæmmere klar, så vi i virkeligheden kan melde ind i processen i forbindelse med REACH. Jeg forestiller mig ikke mere end et par år frem. Det er jo ikke sådan en proces, hvorom jeg siger, at om 30 år er vi kommet i mål. Det er en forholdsvis kort frist, og jeg forventer bestemt, at hr. Per Clausen minder os om det i kemikalieforhandlingerne, det er jeg faktisk ikke i tvivl om at han løbende vil gøre.

Kl. 17:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 17:12

Per Clausen (EL):

Det tror jeg godt jeg kan love, og jeg er helt med på, at SF ikke har ændret holdning, men at det er verden, der har forandret sig. Det er sikkert rigtigt. Men jeg vil så godt spørge fru Pia Olsen Dyhr, om det ikke ville være en idé at få, hvad skal jeg sige, en lidt mere udfoldet plan for, hvad Danmark skulle foretage sig, altså sådan at man ligesom sagde: Vi har et perspektiv om, at vi skal have lavet om på de her ting i forbindelse med nogle REACH-forhandlinger; vi skal styrke vores position i forhold til andre EU-lande; vi skal kunne være mere konkrete i vores kritik. Det ved vi jo godt kræver en indsats, og det kræver en indsats, der skal planlægges nu. Så der vil jeg så spørge fru Pia Olsen Dyhr, om hun ikke mener, at det ville være fornuf-tigt, at vi hjalp miljøministeren med sådan en plan i Folketingets Miljøudvalg.

Kl. 17:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:13

Pia Olsen Dyhr (SF):

For det første har verden forandret sig siden 2005, da SF fremsatte det her beslutningsforslag i Folketingssalen, og jeg synes, at det er vigtigt at understrege, at der er sket noget på internationalt plan. De første bromerede flammehæmmere er blevet forbudt i EU, og vi har også REACH, der faktisk er kommet til at fungere. Så ja, tingene har flyttet sig, og nogle gange må man også erkende, at verden ændrer sig. Det synes jeg måske også at hr. Per Clausen skal være opmærksom på.

For det andet synes jeg, at det i forhold til tidsplanen i den videre proces kunne være oplagt at diskutere med miljøministeren, om vi kan forestille os, hvordan vi vil spille ind i forhold til en revision af REACH, og vi kunne også lægge op til en drøftelse af, hvad det er for nogle stoffer, vi ønsker Miljøministeriet skal have så meget viden om, at vi faktisk kan melde ind og sige, at vi vil have det forbudt i EU – altså sådan at vi melder ind til listen. Det er det, der bliver relevant i den her sammenhæng, og der synes jeg jo at Danmark har gjort det, der er interessant. Vi kørte en benhård sag under RoHS om Deca-BDE, og det samme skal vi selvfølgelig gøre i den videre REACH-proces. Vi skal have samme viden, og vi har jo faktisk kompetencen i Danmark til at kunne varetage det her.

Kl. 17:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Tage Leegaard som ordfører for De Konservative.

Kl. 17:15

(Ordfører)

Tage Leegaard (KF):

Enhver kan vist forestille sig ubehaget, hvis barbermaskinen bryder i brand under brug, og derfor er det ganske betryggende, at vores elektroniske apparater, herunder barbermaskiner, er beskyttet mod, at der går ild i dem, ved hjælp af flammehæmmende midler. På den baggrund er der al mulig grund til skepsis over for Enhedslistens sikkert velmente forslag om forbud mod bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronikprodukter. Der er ikke belæg for at begrænse alle flammehæmmere i elektronik.

Allerede i dag er der forbud mod de mest problematiske af slag-sen, og en yderligere dansk enegang på området vil være ganske uden effekt. Der findes lige nu ikke noget videnskabeligt belæg for yderligere tiltag. Endvidere bør eventuelle nye tiltag finde sted i fælles EU-regi, og der er tiltag på vej. Der er således ikke grund til at forsøge at løse et problem, som måske slet ikke er et problem, for blot at øge risikoen ved brug af elektroniske hjælpemidler med de mange gener, det kan medføre.

Det Konservative Folkeparti er imod beslutningsforslaget.

Kl. 17:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det hr. Johs. Poulsen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 17:16

(Ordfører)

Johs. Poulsen (RV):

I bemærkningerne til beslutningsforslaget fra Enhedslisten er der gjort opmærksom på, at der er tale om en delvis genfremsættelse af det, der hed B 117, fra folketingsåret 2006-07. Jeg vil også gerne henvise til de bemærkninger, som Radikale Venstre fremsførte dengang, dem kender hr. Per Clausen og de øvrige forslagsstillere sikkert udmærket. Men i den korte udgave går de ud på, at vi er positivt indstillet over for beslutningsforslaget og den tankegang, der ligger deri, dog således forstået, at vi gerne vil tage hensyn til de bemærkninger, der er faldet fra en række af de partier, der i debatten her i dag har sagt, at det her bør bruges til, at udvalget måske laver en betretning, der rent faktisk kunne være en hjælp til regeringen med hensyn til at anviser en vej for, hvordan vi kommer bedst muligt videre med det, som jeg opfatter er det vigtige formål med forslaget og også grunden til, at vi er positive over for forslaget, nemlig at man hele tiden og konkret arbejder med, hvordan man kan få flest mulige af de meget farlige og miljøskadelige stoffer og kemikalier, som findes i vores miljø, vores nære miljø og vores brugsgenstande og de ting, vi omgiver os med, udfaset på kortest mulig tid.

Det er der jo ikke enkle svar på, og det har debatten også vist. Men til gengæld synes vi, at beslutningsforslaget lægger op til, at man fastholder fokus på, at det er noget, vi hele tiden skal beskæftige os med. Der vælger vi altså positivt at høre bemærkningerne fra en række partier, herunder for den sags skyld også fra miljøministeren, sådan at det bør der kunne findes en måde at anviser veje til, som måske er endnu bedre end det, der hidtil har været lagt frem. Det arbejde deltager vi gerne i, og i den forstand finder vi som sagt, at beslutningsforslaget er positivt, og vi går også ind i arbejdet i udvalget med henblik på at kunne lave en sådan videre anvisning med afsæt i det, der er lagt frem.

Kl. 17:18

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 17:19

(Ordfører for forslagsstillerne)

Per Clausen (EL):

Det var meget godt med hr. Tage Leegaards indlæg, for det gjorde det klart for mig, hvorfor jeg altid har foretrukket at bruge en skraber, nemlig for ikke at løbe risikoen for at blive brændt af under barberingen – i mit tilfælde oven i købet med risikoen for, at overskægget ville bryde i brand, og det ville jo være en kedelig udvikling. Så det bare indledningsvis være sagt sådan lidt spøgefuldt.

Ellers vil jeg sige, at der jo ikke er nogen grund til at lægge skjul på, at Enhedslisten har den grundopfattelse, at det med at lave nationale forbud, når man ikke umiddelbart har mulighed for at komme

igennem med det i EU, har to meget positive effekter. For det første har det den positive effekt, at forbrugere i Danmark beskyttes mod de farlige stoffer, vi forbyder. Det synes vi sådan set er vigtigt, også når hensynet til EU's indre marked, kemikalieindustrien i Europa osv. fører til, at det ellers ville gå ganske langsomt med at opnå et sådant forbud.

Men det har også en anden effekt, og den synes vi da også at det er værd at tage med i betragtning, nemlig den effekt, at det tilsyneladende – i hvert fald i nogle tilfælde – fremmer processerne i EU, hvis Kommissionen stilles over for det interessante valg mellem på den ene side at starte en sag mod Danmark, fordi vi forbyder bisfenol A i sutteflasker, eller at analysere sig frem til, at de hellere selv må lave et forbud. Man kan sige, at forbuddet i første omgang er blevet noget begrænset i forhold til det danske forbud, men det eksisterer dog. Vi har da også bemærket, at regeringen forholdsvis frivilligt, næsten frivilligt, har bevæget sig videre ad den bane med et forbud mod to parabener, hvilket den jo også er meget stolt af. Så på nogle områder er regeringen rigtig stolt af at bruge den strategi, som Enhedslisten synes er en god strategi. Det synes jeg jo er godt og dejligt.

Det er bare for at sige, at vi selvfølgelig ikke er så glade for, at den del af vores forslag her i dag, der handler om det nationale forbud, jo ikke sådan har fået direkte opbakning fra så forfærdelig mange. Hvis jeg tolkede hr. Jørn Dohrmann positivt, kunne jeg måske opfatte det, som om han godt kunne have været med til det, men det kommer vi jo ikke så langt med. Jeg vil ikke give udtryk for noget direkte ønske om, at Dansk Folkeparti og Enhedslisten tilsammen skal have flertal i Folketinget efter næste valg. Det kunne have nogle andre omkostninger, som det ikke er værd at tage med, vil jeg sige.

Når vi har fremsat forslaget om forbud mod bromerede flammehæmmere og ftalater i elektronisk udstyr, er det selvfølgelig, fordi vi mener, at der er tale om en vigtig sag. Der er nemlig tale om, at bromerede flammehæmmere og ftalater frigives til indeklimaet, når de elektroniske produkter er i brug. Det kan godt være, at det ikke umiddelbart virker så dramatisk, som hvis der gik ild i ens overskæg, men derfor kan det jo godt være alvorligt alligevel, når mennesker bliver udsat for de her stoffer.

Vi ved, at der er tale om hormonforstyrrende og kræftfremkaldende stoffer, som forstyrrer fostres udvikling og nedsætter fertiliteten, og vi ved, at ftalater er hormonforstyrrende. Vi ved også, at når man snakker om flammehæmmere, er de meget vanskelige at nedbryde, og at de ophobes i fedtlaget hos de dyr, der befinder sig i den øverste del af fødekæden, og hvis nogen skulle være i tvivl, er det også mennesker.

Det gør sig også gældende, at det især er børn, der er meget udsatte for påvirkninger fra flammehæmmere, da de tilbringer meget tid på gulvet. Det er rent faktisk sådan, at hvis man ser på, hvor meget af de her stoffer, der ophober sig i små børns blod, er koncentrationen langt større hos dem, end den er hos udvoksede mennesker. Og det hænger altså sammen med, at børn kravler rundt nede på gulvet, hvor det her koncentrerer. Man har også diskuteret det i forhold til modermælk, som er i søgelyset, og hvor man har fundet bekymrende høje koncentrationer af flammehæmmere i mælken.

Det er så sagt i dag, og det er rigtigt, at nogle af de her flammehæmmere er forbudt. Det er også sagt, at det er de farligste. Man kan sige, at når man kigger lidt på, hvad forskere siger og skriver og ytrer sig om i den her sammenhæng, vil det nok være mere rigtigt at sige, at det er dem, der er bedst undersøgt, der er forbudte. De, der ikke er undersøgt godt, har man ikke nogen dokumentation for, eller man har ikke den samme dokumentation for, at de er farlige. Til gengæld må man sige, at når nogen forsøger at beskrive det, som om der skulle være en direkte sammenhæng mellem dem, der er forbudte, og dem, der ikke er forbudte, og graden af farlighed, så foreligger der i hvert fald heller ikke nogen dokumentation for det.

Det var vel også en af begrundelserne for, at fornuftige kræfter – og så skal jeg ikke rode mere rundt i, hvilke EU-parlamentarikere der var fra Danmark blandt de fornuftige kræfter – faktisk forsøgte at få flammehæmmere forbudt, da RoHS-direktivet skulle genforhandles i juni 2010. Det er også derfor, at man kan sige, at det altså er et synspunkt, der findes rundtomkring i Europa, at de her flammehæmmere og ftalater skal forbydes, og at der altså også findes nogle mennesker, som man kan alliere sig med, hvis det handler om at komme videre. Desværre blev forslaget nedstemt, og de farlige stoffer er fortsat tilladte.

Kl. 17:24

Man skal jo så i den sammenhæng være opmærksom på, at der faktisk er flere elektronikproducenter, som bakker op om et forbud. Det er jo ikke, fordi det, at der sådan er store multinationale koncerner, der støtter Enhedslistens politik, normalt gør mig rolig og tryk, men det viser da i hvert fald, at der findes ufarlige alternativer, og at de allerede er udviklet og de er bredt anvendt. Altså bare det, at man ved at bruge nogle af miljømærkerne kan sikre sig mod bromerede flammehæmmere, viser jo, at der findes alternativer, så det er jo ikke et spørgsmål om, at der er en frygtelig masse meget, meget gode og vigtige og væsentlige produkter, der vil forsvinde fra vores land, hvis vi indførte et forbud.

Desværre, kan man sige, blev forbuddet altså ikke vedtaget, og den chance, man så her havde for at begrænse tilstedeværelsen af farlige kemiske stoffer i elektroniske produkter, faldt så væk, så forbrugere, arbejdere og miljøet altså fortsat bliver udsat for de her farlige kemikalier.

Der er også andre, der har reageret. Der er en række forskere, som er gået sammen og har frarådet brugen af bromerede flammehæmmere. Deres synspunkt har sådan set været lidt det samme som miljøministerens i dag, nemlig at vi mangler data, men til gengæld siger de, at de data, vi har, indikerer, at de her stoffer er meget farlige, så der er altså al mulig grund til at være bekymret. Vi vil sådan set gerne lytte til forskere, samtidig med at vi prioriterer hensynet til befolkningens sundhed, især vores børns sundhed, væsentlig højere end hensynet til EU's kemikalielobby. Vi ser på det på den måde, at der ikke er vægtige grunde til ikke at forbyde disse stoffer. Vi ved, at de er farlige, og at alternativer er udviklet.

Så kan man sige, at den diskussion, der har været i dag her i Folketingssalen, jo har vist – synes jeg – at der tilsyneladende er rimelig bred opbakning til det, man kunne kalde indholdet i Enhedslistens forslag, den del af indholdet, der handler om, at vi skal have sat gang i noget aktivitet for at få fremmet et forbud mod de her bromerede flammehæmmere og ftalater. Synspunktet er så, at den måde, vi skal gøre det på, er ved at forsøge at fremme udviklingen i EU ved at fremme et samarbejde med andre lande, som også er medlemmer af EU, for at komme igennem med sådanne forslag. Enhedslisten medvirker gerne til at lægge en plan for den del af det og at lægge et pres for, at det kommer til at køre. Så kan vi jo godt have den opfattelse, at den proces i EU formentlig ville blive fremmet ganske væsentligt, hvis der kom et selvstændigt dansk initiativ. Det kan være, at der også bliver brug for det i løbet af de næste par år, eller det kan være, at der bliver brug for et selvstændigt initiativ, hvor Danmark sammen med nogle andre lande, f.eks. de nordiske lande, tager nogle initiativer også i forhold til at lave nogle forbud, der så er begrænset til en del af EU-landene.

Men jeg vil sige, at det, at der kan være en i hvert fald aktuel uenighed mellem Enhedslisten og et flertal i Folketinget om, hvilke konkrete skridt vi skal tage på den bane, selvfølgelig ikke skal forhindre, at vi i de kommende uger seriøst arbejder med at forsøge at få formuleret en politik, der gør, at Danmark effektivt kan gå ind og arbejde for, at vi får sikret et forbud mod de her farlige stoffer. Det medvirker vi gerne til i det videre arbejde.

Kl. 17:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

19) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af forsigtighedsprincippet i forbindelse med anvendelse af nanosølv.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Fremsettelse 16.12.2010).

Kl. 17:28

Forhandling

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er miljøministeren.

Kl. 17:28

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Det her forslag ligger i forlængelse af de forslag, de to forslag om nanoområdet, som Enhedslisten tidligere har fremsat, og som blev debatteret her i Folketinget, både et i 2007 og igen et i 2008. Til forskel fra de tidligere forslag, som handlede om hele nanoområdet, er Enhedslistens forslag den her gang fokuseret på nanosølv, men alligevel må jeg sige, at der selvfølgelig er flere fælles træk med vores generelle tilgang til nanomaterialer.

Da Folketinget drøftede emnerne tilbage i 2007 og 2008, var der bred enighed om, at den eksisterende EU-lovgivning for kemikalier også dækker nanomaterialer og altså også dækker nanosølv. Det siger jeg nu blot for at understrege, at myndighederne jo altså allerede nu kan skride ind, hvis der er belæg for, at et konkret nanostof udgør en risiko. Det er blot for at sige, at vi ikke står i et reguleringsmæssigt tomrum, når det gælder nanomaterialer.

Jeg vil starte med at sige, at min anbefaling går i retning af, at vi afviser beslutningsforslaget lige nu og her, som det er. Jeg vil gerne begrunde det og samtidig også anerkende hele diskussionen om det her nanoområde, for det er noget, vi skal være opmærksomme på. Lige præcis nanosølv ved vi allerede en del om. Vi ved f.eks. nu fra undersøgelser, at nanosølv kun optages i ekstremt lille omfang gennem huden, også i forhold til andre kemikalier.

Som Enhedslisten også ganske rigtigt bemærker, har vi faktisk allerede et fortilfælde, hvor Miljøstyrelsen her sidste år i 2010 greb ind over for et konkret nanosprayprodukt, som havde vist akutte skader på mus. Men med nanosølv står vi altså ikke i en situation, som ligner den, vi stod i i forbindelse med nanosprayen, fordi nanosølv kun har vist effekter på celleprøver i laboratoriet ved helt urealistisk høje koncentrationer. Så må jeg blot minde om, at vi også her, når vi står med det her nanosølvområde, har at gøre med et område med et stort miljøteknologisk potentiale, fordi nanomaterialer helt generelt f.eks. vil kunne spare os for nogle af de mere kradse kemikalier, vi ellers ville have brugt. Derfor er min anbefaling, at vi ikke bare skal fra-

vælge nanoteknologien i blinde, for der er altså en risiko for, at vi så fravælger nogle mulige gevinster for både miljø og sundhed.

Når det så er sagt, vil jeg også gerne understrege, at jeg faktisk også mener, at der generelt er brug for mere viden om nanomaterialer. Vi skal blive ved med at skaffe mere viden om, hvordan nanosølv virker, men der er ikke i dag grundlag for at gribe til forsigtighedsprincippet og bare helt forbyde produkterne.

Enhedslisten foreslår så en national regulering, men der må jeg sige, at nanomaterialer jo handles på et globalt marked, og derfor er det altså EU-lovgivningen, som regulerer området. Derfor mener jeg ikke, at en national regulering vil være den mest hensigtsmæssige løsning. Hvis vi skal bruge forsigtighedsprincippet, som forslagsstillerne mener, så kræver det jo altså, at der foreligger en konkret risiko, og at risikovurderingen er påhæftet så stor videnskabelig usikkerhed, at der ikke er udsigt til, at den her risiko vil blive afklaret inden for en rimelig tidshorisont. Der må jeg bare sige at det ikke er tilfældet med nanosølv. Der er allerede stor aktivitet med at skaffe viden og vurdere nanosølv. Lige nu er man eksempelvis i Sverige i gang med at vurdere nanosølv under biociddirektivet, og man forventer faktisk at være færdig inden for det næste års tid. Herhjemme indgår nanomaterialer jo også som en del af indsatsen i kemikaliehandlingsplanen, og der er Miljøstyrelsen lige nu ved at lægge sidste hånd på en rapport, som opgør, hvad vi ved om de mest udbredte nanomaterialer og deres miljø- og sundhedsegenskaber. Nanosølv indgår også i den opgørelse.

Så vil jeg samtidig sige, at Danmark i øvrigt spiller en aktiv rolle i OECD, hvor vi bidrager til at få sat fælles retningslinjer op for, hvordan man skal teste nanomaterialer for eventuelle effekter, og vi ser også netop der på nanosølv. På den måde er det blot for at sige, at der målrettet arbejdes på mange forskellige spor og på mange forskellige fronter på at få klarlagt eventuelle risici ved det her produkt.

Som sagt er der enighed om, at EU's kemikalielovgivning REACH jo også regulerer stoffer, der er i nanoform. Man kan måske spørge, om der er behov for nogle justeringer, sådan at nanomaterialer bliver bedre dækket. Derfor er det også positivt, at EU-landene og Kommissionen har nedsat en særlig arbejdsgruppe, der ser på, hvordan nanomaterialer håndteres i den nye kemikalielovgivning.

Det første EU-forslag til en fælles nanodefinition har været i høring her i efteråret, og endelig kan vi i løbet af i år se frem til Kommissionens svar på en lang række spørgsmål, som Parlamentet stillede i april 2009, herunder bl.a. også en oversigt over anvendelsen af nanomaterialer i EU. Jeg tror, at vi deler interessen og opfattelsen på det her område, men jeg må blot sige, at jeg ikke kan anbefale det her forslag, som det er lige nu og her, men er enig i interessen for området og det videre arbejde, der skal gøres.

Kl. 17:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er en kort bemærkning. Hr. Per Clausen.

Kl. 17:34

Per Clausen (EL):

Netop fordi det jo ikke er første gang, vi diskuterer det her i Folketingssalen, og der efterhånden er gået nogle år, siden vi gjorde det første gang, kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren, om det ikke stadig væk er sådan, at selv om man godt kan sige, at det her område er reguleret af EU's kemikalielovgivning, for det er det, så er problemet jo, at man faktisk ikke ved, hvorvidt de risikovurderingsmetoder og paradigmer, man bruger, overhovedet kan bruges, når man snakker om nanoprodukter. Det er vel oven i købet sådan, at hvis man spørger forskere, der arbejder med det her, så siger de, at det nok er usandsynligt.

Så man har altså ikke noget redskab til at vurdere risikoen, og det er vel det, som er hovedproblemet. Man kan muligvis beskyldte mig for at ville fravælge nanomaterialet ubeset, men man kan i hvert fald

med fuldstændig sikkerhed sige, at det, man indtil nu har gjort i Danmark, er at tilvælge det uden at vide, hvad man gør.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 17:35

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Nu handler forslaget her i dag specifikt om nanosølv, til forskel fra de to foregående forslag, vi havde i 2007 og 2008. Og jeg må bare sige, at nanosølv jo er blandt de mest og bedst undersøgte nanomaterialer, og at der altså er flere grundige oversigtsrapporter, som samler den eksisterende viden.

Lad mig starte med at sige, som jeg jo også gjorde under min første tale, at jeg er enig i, at vi fortsat bør have fokus på, om nanosølv har nye, ukendte virkninger, men det er altså vigtigt at slå fast, at lige præcis nanosølv altså er blandt de mest undersøgte nanomaterialer.

Kl. 17:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 17:35

Per Clausen (EL):

Netop derfor er det jo så spændende, at når vi snakker om nanosølv, så ved vi faktisk heller ikke, om vi har nogle redskaber, der kan bruges til at gennemføre en tilfredsstillende risikovurdering. Det er jo det, der er kernen i det her: Når vi undersøger det med de redskaber, vi har, kan vi se nogle risici, men tilbage står, at når man diskuterer det her med forskere, der beskæftiger sig med det, så siger de jo klart, at vi ingen sikkerhed har for, at de redskaber eller de paradigmer, som man også kalder det, som vi bruger til at vurdere risikoen her, overhovedet duer, når der er tale om et nanoprodukt.

Kl. 17:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 17:36

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Det er stadig væk sådan, at der her i beslutningsforslaget bliver foreslået, at vi skal gribe til forsigtighedsprincippet. Det er det, som hele forslaget handler om nu og her. Og der må jeg bare sige, at for nanosølv vedkommende er der ikke videnskabeligt grundlag for nu at gribe til forsigtighedsprincippet.

Men jeg vil igen også understrege, at jeg altså tager det her nanopørsmål meget alvorligt. Det var jo også baggrunden for, at vi kunne sidde og blive fuldstændig enige under forhandlingerne om kemikaliehandlingsplanen, for det er også noget, vi prioriterer. For vi skal selvfølgelig sørge for at have den fornødne viden på det her område, og vi kan jo helt sikkert også se frem til en udbredelse af nanosølv i flere produkter, så derfor gælder det selvfølgelig om hele tiden at være optaget af at tilegne sig den fornødne viden om eventuelle risici.

Kl. 17:37

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ministeren. Så går vi over til ordførerrækken, og den første ordfører er hr. Eyvind Vesselbo, Venstre.

Kl. 17:37

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Debatten om det her beslutningsforslag kunne jo meget nemt komme til at blive en tro kopi af den, vi havde om det tidligere punkt, og jeg har svært ved ligesom at finde en lang række andre argumenter end dem, jeg havde under det forrige beslutningsforslag. Jeg roste nemlig hr. Per Clausen og Enhedslisten for vedvarende at tage de her sager op og bekymre sig om befolkningens sundhed. Det er jo også det, der er tilfældet i forbindelse med det her beslutningsforslag, og jeg synes, at ministeren gjorde meget klart rede for, hvad regeringen har gjort, bl.a. omkring det her med nanosølv.

Så det er jo en del af EU-reguleringen, det er en del af den aftale, vi har indgået om REACH, det er en del af det arbejde, der foregår med at kortlægge farlige stoffer og få et grundlag, som gør, at man kan finde ud af, hvordan og hvornår man skal forbyde de stoffer, som påvirker vores sundhed.

Jeg glædede mig sådan set over, at hr. Per Clausen havde noteret sig og bekræftede det, jeg sagde om, at vi egentlig havde det samme udgangspunkt, den samme intention, nemlig at sikre, at de her stoffer hen ad vejen enten bliver forbudt, når man kan dokumentere, hvor farlige de er, eller bliver udfaset ifølge de retningslinjer, der er i REACH. Jeg synes, det var en god anerkendelse, hr. Per Clausen kom med, da han her fra talerstolen sagde, at han havde forstået, at flertallet af partier – og det er jo selvfølgelig også Venstre – var enige i intentionen i de her forslag.

Ja, det er vi, men metoden til at nå frem til målet er vi sådan set ikke enige om, for det er, som jeg sagde under det tidligere punkt, ligesom alt for nemt bare at sige, at nu forbyder vi de der ting, at vi bruger forsigtighedsprincippet, og så er det problem løst. For det er jo sådan, hvad angår nanosølv i her forslag, og hvad angår de ting, man har foreslået i det andet forslag, at der er nogle redskaber, nogle maskiner, nogle ting og sager, som de her stoffer indgår i, og det betyder simpelt hen, at der i det her forslag ikke er noget forslag til, hvordan man så kommer videre med nogle af de ting, som vi bruger i vores hverdag, og hvor det her indgår.

Så hvad er det, hr. Per Clausen og Enhedslisten gerne vil forbyde? Man vil gerne forbyde stofferne, men vil man også forbyde de ting, som stofferne indgår i, og som danner nogle redskaber, som vi bruger i vores hverdag? Det står ikke helt klart. Nu er det mig, der skal svare på spørgsmål, men det kan jo være, at hr. Per Clausen i de spørgsmål, han stiller, måske også indirekte kunne svare mig på det her spørgsmål.

Så alt i alt blev det jo alligevel en lidt længere tale, end jeg havde regnet med. Jeg vil nødig gentage mig selv, men der kom da også nogle nye indfaldsvinkler.

Vi kan bare ikke støtte det forslag, fordi det ikke er muligt at realisere det på en seriøs måde.

Kl. 17:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Per Clausen for en kort bemærkning.

Kl. 17:41

Per Clausen (EL):

Jeg synes alligevel, at det er lidt ærgerligt, at det er tredje gang, vi diskuterer nanoprodukter i Folketinget, og at hr. Eyvind Vesselbo så kan stå og sige det, han siger, nemlig at det her er det samme som det forslag, vi behandlede lige før. Pointen er, at vi lige før diskuterede nogle stoffer, som der findes nogle metoder til at gennemføre risikovurderinger af. Så kan man enten have gennemført risikovurderingen, eller man kan have undladt at gennemføre risikovurderingen, og det var der så en række stoffer man ikke havde gjort det ordentligt og seriøst af endnu.

Men her er vi i den situation, at fordi nanoprodukter på en række områder er anderledes end de kemiske produkter, som findes i den oprindelige form, så er det sådan, at vi ingen metoder har til at gennemføre en risikovurdering med sikkerhed, og det vil sige, at hvis der er noget område, hvor det at bruge forsigtighedsprincippet vil være oplagt, er det jo netop her. For her er vi slet ikke sikre på, at vi med de redskaber, vi har i dag, kan gennemføre en risikovurdering, og det er jo det, der er kerneproblemet, når vi snakker om nanoteknologi og nanomaterialer.

Kl. 17:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:42

Eyvind Vesselbo (V):

Det ændrer jo ikke ved, at det, der er ens i de to beslutningsforslag, er ønsket om at bruge forsigtighedsprincippet for at få forbudt de her ting. Det var sådan set det, jeg mente var det samme. Så mener jeg heller ikke, at man som hr. Per Clausen bare skal give op på forhånd og sige: Det her ved vi ikke noget om, så det undersøger vi ikke. Selvfølgelig skal vi blive ved med at finde nogle redskaber til at få analyseret de her ting og få kortlagt, hvor problematiske de er, sådan at man kan få lavet en videnskabelig vurdering af, hvornår noget skal forbydes, hvornår noget skal udfases, og hvilke nogle af de her ting der skal udfases. Så på den måde er de to beslutningsforslag fuldstændig ens i princippet.

Jeg synes, at det er en noget opgivende holdning, hr. Per Clausen har, når han siger: Vi ved ikke noget om det her, og derfor skal vi heller ikke finde ud af det; så forbyder vi det bare, fordi vi ikke gider at gøre noget ved det. Det er vi ikke enige i, må jeg sige til hr. Per Clausen.

Kl. 17:43

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 17:43

Per Clausen (EL):

Nu synes jeg sådan set ikke, at der er meget opgivende holdning ved som det eneste parti gang på gang at rejse den her diskussion i Folketinget. Det opgivende består vel i, at man lader produkterne komme ind. Man ved i grunden godt, i hvert fald hvis man gad undersøge det, at man ikke er i stand til at lave en seriøs risikovurdering af det, men man lader bare stå til. Det er jo det, hr. Eyvind Vesselbo gør.

Jeg vil bare spørge hr. Eyvind Vesselbo, om han ikke synes, at det er betænkeligt, at vi nu efter at have diskuteret det her i Folketingssalen tre gange inden for de sidste 3 år og ude i samfundet, om jeg så må sige, i endnu længere tid, faktisk ikke har noget redskab til at gennemføre en sikker risikovurdering. Hr. Eyvind Vesselbo bliver ved med at sige, at vi er nødt til at acceptere, at produkterne er der. Altså, hvor længe vil hr. Eyvind Vesselbo acceptere, at vi i Danmark har produkter, der ikke kan gennemføres nogen egentlig risikovurdering af?

Kl. 17:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:44

Eyvind Vesselbo (V):

Igen må jeg sige, at det er fuldstændig det samme, som at man endnu ikke for en lang række stoffers vedkommende har fundet ud af, hvor farlige de er. Man har ikke den videnskabelige dokumentation. I det

her tilfælde er det problematisk at få dem risikovurderet, men når jeg siger, at det er en opgivende holdning, hr. Per Clausen har, er det, fordi hr. Per Clausen siger: Jamen det kan vi heller ikke finde ud af, og det vil vi ikke gøre noget ved, og derfor skal vi bare forbyde det.

Man skal da blive ved, og det kan så godt være, at det tager lang tid at finde ud af det her. Men først når man har fundet ud af, hvor farligt det her er, hvilke stoffer det drejer sig om, og hvilken indfaldsvinkel man skal have til det, kan man jo handle. Men man kan selvfølgelig sige det, som Enhedslisten siger: Vi opgiver at finde ud af, hvad det her er, og så forbyder vi det. Men det er ikke en måde at bruge forsigtighedsprincippet på.

Kl. 17:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for Socialdemokratiet, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 17:45

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Socialdemokraterne deler den bekymring, forslagsstillerne til dette beslutningsforslag har, for, hvilke effekter på miljø og sundhed nanomaterialer har. Forslagsstillerne indgår, skal jeg minde om, i det samme kemikalieforlig som Folketingets øvrige partier.

Det foreliggende forslag opfatter vi derfor som et ønske fra forslagsstillerne om, at den proces, vi alle her i Folketinget indgår i, skal gå endnu stærkere. Jeg forstår sagtens utålmodigheden, men vil dog understrege, at det fortsat er Socialdemokraternes ønske, at Folketinget også fremover vedtager en så restriktiv kemikaliepolitik som muligt i så bred enighed som muligt.

Kemikalier forekommer overalt i det moderne samfund; de indgår i mange forskellige produkter, som ofte er med til at gøre hverdagen lettere. Desværre kan nogle af dem have en uønsket virkning, som giver risiko for skader på sundhed og miljø, og derfor skal kemikalier altid bruges med omtanke og på baggrund af grundige risikovurderinger.

I kemikalireguleringen REACH er det industrien, der har ansvaret for at bevise, at kemikalier er ufarlige, inden de kan anvendes. Dette princip er helt afgørende, idet det sikrer, at borgernes sundhed sættes først. Problemet er imidlertid, at nanomaterialer ofte falder igennem REACH-systemet, og her vil den vægtbaserede mængde af nanomaterialer, der markedsføres, typisk være lavere end almindelige industrikemikalier, og derfor er der behov for en revurdering af deklara-tions- og klassifikationsgrænserne.

Både nationalt og internationalt efterlyses der i stigende grad information om nanoteknologiers miljømæssige og sundhedsmæssige virkninger. Den gængse toksikologiske viden om, hvordan stoffer kan påvirke mennesker og miljø – kemisk, fysisk og biologisk – kan ikke nødvendigvis anvendes, når der arbejdes på nanoniveau. Der er iværksat forskning i nogle enkelte partiklers effekter, men vurderingen af risici forbundet med nanoteknologi vanskeliggøres bl.a. af, at stoffer ændrer egenskaber, når de optræder i nanostørrelse, og dermed er den gængse viden om stofferne ikke tilstrækkelig. Nanoteknologi anvendes i kombination med andre teknologier, og nanopartikler kan være designet til at ændre karakter alt efter det miljø, de udsættes for, og hvor de befinder sig i deres livscyklus.

I den kemikaliehandlingsplan, alle partier i Folketinget har tilsluttet sig, udgør nanopartikler et af de særlige fokusområder, og det er vi glade for. Som der direkte står i kemikaliehandlingsplanen:

»Med hensyn til nanomaterialer hviler REACH på et teknisk fundament, der endnu ikke er fuldt udviklet i forhold til nanomaterialer. I de kommende år er der behov for at udvikle fundamentet, og Danmark vil bidrage aktivt til dette arbejde. Indtil de nødvendige metoder og teknikker er udviklet, må håndteringen af en eventuel risiko

ved nanomaterialer basere sig så vidt muligt på resultaterne af mere afgrænsede undersøgelser og erfaringer.«

Socialdemokraterne er tilfredse med denne prioritering af nanomaterialer i planen, men det er klart, at det også forpligter regeringen. Som det fremgår af ministerens svar på mit spørgsmål 283 om risikoen ved nanosølv, forventes der således to væsentlige undersøgelser af stoffet i år. Samtidig slår svaret fast, at der ikke er den fornødne viden på nuværende tidspunkt til at afgøre, om nanosølv kan udgøre en risiko for forbrugeren eller miljøet.

Den første undersøgelse, som svaret omhandler, er en del af indsatsen under netop kemikaliehandlingsplanen, og den forventes klar allerede i dette forår. Socialdemokraterne vil derfor afvente denne undersøgelse, før vi tager stilling til en videre indsats. Det skal nævnes, at det andet projekt er en igangværende EU-biocidvurdering, som undersøger nanosølv som bakteriedræbende middel, og dette arbejde, forstår jeg, forventes afsluttet sent i 2011.

Socialdemokraterne mener derfor, at forslagsstillerne har en god pointe med de bekymringer, de fremfører, og som også blev fremført under kemikalieforhandlingerne, og selv om vi ikke kan støtte et forbud her og nu, mener vi, at der er god grund til at skærpe indsatsen. Vi mener derfor, at der er basis for at formulere en fælles beretning på baggrund af dette forslag, når vi kender resultatet af den undersøgelse, som vi forventer at få i denne samling.

Kl. 17:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 17:49

Per Clausen (EL):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Benny Engelbrecht: Når man har med et stof at gøre, som vi ved at EU sådan set ikke ved hvordan man skal risikovurdere, mener hr. Benny Engelbrecht så ikke, at vi har en sag, hvor det at bruge forsigtighedsprincippet virker rimeligt oplagt?

Kl. 17:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 17:50

Benny Engelbrecht (S):

Det kan virke som en udmærket idé. Det, som jeg bare må forholde mig til, er, at den relativt begrænsede viden, som vi har på nuværende tidspunkt, i virkeligheden ikke umiddelbart peger på, at der er en vej at gå med hensyn til at kunne løse problemstillingen i forhold til nanosølv. Det er også derfor, at vi faktisk mener, at vi lige skal afvente det, der kommer, som er igangsat under den nationale kemikaliehandlingsplan, og som vi alle sammen har været med til at iværksætte, for jeg tror faktisk, at det vil kunne skabe noget afklaring og sandsynligvis også et bedre videngrundlag end det, vi har på nuværende tidspunkt. Så set i den sammenhæng tror jeg, at vi alle sammen bliver lidt klogere i løbet af relativt kort tid.

Kl. 17:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Per Clausen.

Kl. 17:50

Per Clausen (EL):

Det håber jeg sådan set også vi gør. Jeg synes f.eks., at det ville være fantastisk, hvis vi kunne få et bud på, hvordan man gennemfører en risikovurdering.

Men jeg vil bare spørge hr. Benny Engelbrecht igen. Her har vi et produkt, og vi har en diskussion, vi har haft i flere år, hvor vi i hvert

fald fra Enhedslistens side gang på gang har spurgt: Kunne vi ikke snart få en stillingtagen til, hvad vi stiller op, når vi ikke er i stand til at gennemføre en risikovurdering af et produkt? Og så får vi at vide, at nej, det er ikke her, vi skal bruge forsigtighedsprincippet. Hvis man ikke skal bruge det, når man ikke er i stand til at gennemføre en risikovurdering, hvornår skal man så bruge det?

Kl. 17:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 17:51

Benny Engelbrecht (S):

Det er faktisk også derfor, jeg mener, at det er fuldstændig relevant, at Enhedslisten nu går ned på enkeltstofniveau til forskel fra det forslag, vi arbejdede med under det foregående punkt. For her kan vi nemlig gå ind og dyrke relevansen. Og fordi der er et konkret arbejde i gang vedrørende netop nanosølv i Danmark på baggrund af kemikaliehandlingsplanen, synes jeg sådan set, at det er helt relevant at afvente det resultat, som jo altså åbenbart skal komme i løbet af relativt kort tid. Hvis ministerens svar står til troende, er det inden for ganske få måneder, kan jeg forstå, at det her svar vil foreligge, og dermed altså også vise vejen i forhold til netop risikovurdering. For det vil jo være et retningsgivende svar, det antager jeg i hvert fald.

Det er også derfor, jeg synes, at det relevante er at sige: Lad os lige klappe hesten en eller to måneder, eller hvor lang tid der nu går, før vi har et svar, og så lad os tage det som udgangspunkt i forhold til den videre indsats. Set i det store perspektiv, set i forhold til hvor lang tid det i øvrigt kan tage at arbejde med de her forholdsvis farlige stoffer, så er det i hvert fald en ret lille grad af tålmodighed, vi beder om.

Kl. 17:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Jørn Dohrmann.

Kl. 17:52

(Ordfører)

Jørn Dohrmann (DF):

Tak for det. Igen har vi jo en vigtig sag, som vi i Dansk Folkeparti synes fortjener stor opmærksomhed, og vi er glade for, at den bliver sat på dagsordenen. Vi har stor sympati for det, der bliver beskrevet vedrørende nanosølv her, nemlig at man bruger forsigtighedsprincippet. Men jeg kan jo igen konstatere, at flertallet ligesom forsvinder. Hver gang Socialdemokraterne står heroppe, ønsker man ikke, at der skal ske noget på det her område. Det skal ske med ganske, ganske små skridt, kan man høre, hvis man lytter rigtig efter. Det synes vi er lidt ærgerligt, men jeg har også lyttet mig frem til, at man taler for en beretning på det område. Det er da set med vores øjne i hvert fald et skridt i den rigtige retning, så jeg håber på, at der kan være opbakning til det, så det ikke også smuldrer væk.

Men vi ønsker i hvert fald i Dansk Folkeparti at gøre noget ved netop de her sager, som man selvfølgelig kan sige vi en gang har sat fokus på igennem kemikaliehandlingsplanen. Der skal man også nogle gange turde udfordre regeringen og EU lidt på de her områder. Vi ønsker simpelt hen, at befolkningen kan være tryk ved at bruge de produkter, der bliver sendt på markedet. Vi ønsker, at man ligesom sætter fokus på, om de her ting kan være kræftrelaterede på en eller anden måde, om de er hormonforstyrrende, eller om det er allergi, det ligesom drejer sig om.

Det her er jo ikke et nyt fænomen. Det er noget, som har haft Folketingets bevågenhed for også flere år siden, kan man sige. Det er et flerårsprojekt, og man kan jo bare spørge sig selv, hvor lang snor regeringen og EU skal have, inden der sker noget på det her område,

og der synes vi at der går for lang tid. Der er nogle, der er for langsomme i det her system. Der vil vi gerne give større sikkerhed til borgerne, men jeg kan så konstatere, at det er det ikke alle partier i Folketinget der vil.

Vi glæder os i hvert fald til det videre arbejde i udvalget for at lægge maksimalt pres på både regeringen og EU, som jo er utrolig langsomme i det her. Man skal nogle gange turde bruge forsigtighedsprincippet, og det tør vi godt i Dansk Folkeparti. Så er det selvfølgelig ærgerligt, at andre hellere vil holde hånden over EU og sige, at de gør det rigtig godt, når de ikke gør det særlig godt.

Så vi ser frem til udvalgsarbejdet og arbejder videre med sagen, for det er en vigtig sag, hvor vi selvfølgelig skal tage borgerne alvorligt. De skal ikke udsættes for de her skrækelige ting og have den uvidenhed om, hvorvidt det nu er de her ting, der er med til at påvirke deres dagligdag. Der må vi jo i hvert fald sige, at Dansk Folkeparti i forbindelse med kemikaliehandlingsplanen har været med til at sætte fokus på bl.a. det med kombinationseffekter og den slags ting, vi gerne ønsker undersøgt noget mere, og vi har også sammen med regeringen netop afsat penge til, at man får taget hånd om det problem. Men problemet med nanosølv er i hvert fald ikke løst på nuværende tidspunkt, så det skal vi arbejde målrettet videre med. Tak for ordet.

Kl. 17:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det fru Pia Olsen Dyhr som ordfører for Socialistisk Folkeparti.

Kl. 17:56

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak. I SF er vi meget enige i, at man skal være varsomme med nanosølv i forbrugerprodukter. Man har meget lidt viden om det, og set med vores øjne kan et midlertidigt nationalt forbud faktisk være en del af løsningen. Men jeg understreger med vilje »et midlertidigt nationalt forbud«, fordi vi netop gerne vil understrege principperne i REACH, altså at bevisbyrden må ligge hos industrien og ikke hos myndighederne. Ved at lægge bevisbyrden hos industrien må industrien jo netop påvise, at det er uskadeligt at benytte sig af nanosølv, før vi i virkeligheden slipper det helt løs.

Problemet på nanoområdet er jo, at vores viden er uhyggelig lille, og hvis vi sammenligner det med andre områder, kan vi se, at vi på nanoområdet står på præcis samme måde, som vi har stået på gmo-området, altså med en meget lille viden, som vi så senere skal indhente med enorm hast, fordi industrien allerede har produceret produkterne. Og derfor er der en udfordring i forhold til nanostofferne. Vores udgangspunkt må være, at industrien altså her må oppe sig og over for os bevise, at det ikke er problematisk, før vi tillader det på markedet. Det andet er jo i virkeligheden absurd, altså at det skal være sådan, at det først er tilladt, og at vi som myndigheder så efterfølgende skal løbe efter dem, når vi får påvist, at der kan være en eller anden fare ved et produkt.

Nanosølv er jo i dag ikke en del af REACH. Det er muligt, at det bliver reguleret under REACH, men da der er tale om forholdsvis små mængder, når man snakker om nanostoffer, har jeg svært ved at se, at det sådan umiddelbart kommer til at indgå i REACH. Men jeg er enig med miljøministeren i, at vejen frem er, at EU også laver fælles europæisk lovgivning på nanoområdet, også hvad angår nanosølv, som er nævnt i det her forslag, fordi forbrugerprodukter jo handles over grænser, i særdeleshed mellem EU-lande. Så udgangspunkt må bare være, at vi ikke tillader stoffer, uden at vi har tilstrækkelig viden om, at de er sikre at have på markedet, og vi ved altså som sagt alt for lidt om nanosølv i dag.

I kemikaliehandlingsplanen har vi på netop Enhedslistens initiativ afsat midler til mere forskning i og viden om nanostofferne. Jeg

mener, at vi skal kigge med spænding på den undersøgelse, som Miljøministeriet kommer med, for at få mere viden på det område. Men jeg vil ikke afholde mig fra at sige, at vi fortsat støtter Enhedslistens beslutningsforslag, selv om vi så eventuelt kan havne i en beretningssituation, og det er vi selvfølgelig så også åbne over for, for vi skal have fundet en løsning på det her.

Det sjove ved det her med sølv i nanoform er jo, at det tilsættes en række forbrugerprodukter, der findes på det danske marked. Som Enhedslisten nævner i deres forslag, er det cykelshorts, undertøj og strømper. Jeg ved fra en, der sælger idrætstøj, at det findes i rigtig meget, altså sådan noget som løbesko, løbestrømper og lignende, for netop at undgå visse dufte eller lugte, som man ikke bryder sig specielt meget om. Det viser for mig at se, at der er tale om noget kemi, der er unødigt kemi. Det er jo det, der er centralt her.

Jeg vil mene, at man faktisk kan klare det her problem på andre måder, f.eks. ved at benytte sig af en vaskemaskine, og derfor synes jeg også, at vi skal holde det lidt i hævd, at når vi har unødige kemikalier på markedet, som kan have voldsomme konsekvenser, må vores udgangspunkt være, at vi siger, at der ikke er brug for det her. Der er intet, der tyder på, at vi har brug for det her. Hvis industrien mener, at vi har brug for det, må de påvise, at det er ufarligt, før vi tillader det. For vi ved jo også, at nogle af de her nanostoffer kan være farlige; de kan påvirke vores celler. Undersøgelser viser i øjeblikket det ene og det andet, og jeg tror altså egentlig grundlæggende, at jeg vil have, at vi har et resultat, der siger, at det er uskadeligt, før vi begynder at jonglere for meget med det.

Men jeg noterer mig også, at ministeren er meget åben i sin holdning til Enhedslistens beslutningsforslag. Jeg noterer mig selvfølgelig også, at hun ikke støtter det, men jeg hører fra ministerens side, at nu ser man på den her undersøgelse, og så ser man på det videre forløb og på, hvordan vi kan spille ind i forhold til EU, og det vil jeg gerne takke ministeren for. For det, jeg tror vi har brug for, hvis Danmark skal have mulighed for at flytte noget på det her område, er faktisk, at vi har et Folketing, der kan stå sammen om nogle de her sager, altså at vi reelt flytter noget i EU og ikke bare bruger retorik på en talerstol i Folketinget.

Kl. 18:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Tage Leegaard fra De Konservative.

Kl. 18:00

(Ordfører)

Tage Leegaard (KF):

Tak. Man skal altid være forsigtig, når nye midler implementeres på markedet. Omvendt skal man samtidig være åben, hvis nye midler åbner mulighed for at implementere stoffer, der åbenlyst påvirker omgivelserne mindre end de stoffer, som så eventuelt erstattes.

Der har tidligere i Folketinget været fokus på nanomaterialer, og siden hen er et nanospraymiddel blevet fjernet fra markedet efter Miljøstyrelsens anvisninger. I EU har der været fokus på midlerne på nanoområdet, og der arbejdes på at afdække eventuelle risici ved anvendelse af nanosølv. I den forbindelse er det blevet påvist, at huden har svært ved at absorbere stoffet, og indtil videre er det ikke lykkedes at påvise skadevirkninger ved brug af midlet.

Eftersom det er EU-lovgivning, der dækker området, vil dansk enegang være uden betydning, og eftersom der ikke er påvist risici ved at anvende nanosølv, kan forsigtighedsprincippet ikke tages i brug. Lige nu arbejdes der i EU med et regelsæt, som skal anviser, hvordan nanosølv og andre nanomaterialer skal håndteres i forhold til en ny kemikalielovgivning, så lige nu ser Det Konservative Folkeparti ikke nogen grund til at stramme yderligere op, hvorfor vi afviser forslaget.

Kl. 18:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Johs. Poulsen som ordfører for De Radikale.

Kl. 18:02

(Ordfører)

Johs. Poulsen (RV):

Nogle gange opstår der en række problemstillinger eller dilemmaer, kan man vel godt kalde det, hvor man ikke nødvendigvis kan behandle et givet problemfelt på samme måde, som man kan med dem, man sammenligner med. Altså, man kan vel godt sige, at når vi taler om nanopartikler, er vi i den situation, at de ikke rigtig kan passes ind i nogen af de undersøgelsesformler, eller hvad man nu skal kalde det, som man har for en række kemiske stoffer og farlige stoffer i vores miljø.

Det er jo en af grundene til, at diskussionen også kan blive en lille smule vanskeligt håndterbar, altså at man så at sige ikke netop kan passe den ind i nogen af de systemer, vi normalt bedømmer produkter ud fra. Det gør også, at man i den her diskussion måske i virkeligheden kan få en lidt vanskeligt håndterbar diskussion, fordi vi vel alle sammen i et eller andet omfang famler i forhold til et forslag af den her karakter, når det handler om stoffer af den her karakter. Ikke desto mindre hører jeg i al fald, at man i debatten hele vejen rundt har sagt, at man jo ikke kan sige, at man ikke taler om et stof, som i hvert fald med den tilgang, der har været, og de undersøgelser, der trods alt er blevet lavet på området, indikerer, at her er noget, der er stærkt problematisk. Jeg tror, at alle ligesom siger, at det er det muligvis.

Det er derfor heller ikke så underligt, synes vi, at man fra Enhedslistens side har den opfattelse, at man kan forsøge at gribe det an, som man har gjort med det beslutningsforslag her. Det er vi sådan set i bund og grund positive over for. Når det forholder sig sådan, at man med de begrænsede resultater, man har kunnet tilegne sig fra dem, der har beskæftiget sig med eventuelle skadevirkninger, bl.a. partiklerne, får en indikation af, at der er tale om stoffer, som kan være stærkt problematiske over for levende organismer, så må man nødvendigvis forholde sig til, om man under en eller anden form så kan sikre, at de risici minimeres.

Der har vi også den opfattelse, at det har vi dog forsøgt at adressere i den nationale kemikaliehandlingsplan. Vi synes, ligesom andre ordførere har været inde på, at det vil være ganske væsentligt, at vi meget snart får resultater fra de undersøgelser, der som aftalt skal ligge her i foråret, som vil kunne fortælle noget om, hvordan man i givet fald kommer videre. Det er en ting, som vi synes man skal afvente, før man endelig forholder sig til beslutningsforslaget, som det ligger her.

Vi synes måske også nok, at man yderligere kunne dyrke, hvilke konsekvenser det i øvrigt har, hvis man beslutter sig for at anvende forsigtighedsprincippet og gennemfører et forbud, som vi kan have stor sympati for. Også det mener vi der er grund til at man i udvalgsarbejdet beskæftiger sig med. Men hvis man i øvrigt kigger på nogle af de ting og nogle af de andre ting, som en række ordførere har været inde på, vil vi formodentlig også i løbet af en måned eller to kunne være klar til endeligt at forholde os til, om man skal anvende forsigtighedsprincippet i en sag som den her med et stof som det her, eller om der er andre veje at gå. Vi er altså i vores udgangspunkt, medmindre vi bliver overbevist om noget andet, positive over for, at det her er en fremgangsmåde, som så må tages i anvendelse.

Kl. 18:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 18:06

(Ordfører for forslagstillerne)

Per Clausen (EL):

Det er rigtigt, som det også er fremgået af diskussionen i dag, at det her forslag jo tager afsæt i et forsøg på at rejse diskussionen om nanoprodukter, som vi har arbejdet med i flere omgange. Det er også rigtigt, at vi den her gang har valgt nanosølv, vel vidende, at det var et af de produkter, man vidste mest om. For jeg synes, at diskussionen om nanoprodukter i hvert fald tidligere her i Folketingssalen tit er endt med at gå fuldstændig i opløsning, fordi ingen overhovedet tilsyneladende vidste, hvad man snakkede om, måske inklusive forslagsstilleren selv.

Det, som det her handler om, er et forsøg på at indføre et midlertidigt forbud mod nanosølv i forbrugerprodukter, indtil de mulige sundheds- og miljøskadelige effekter er undersøgt til bunds. Her må man sige, at det ikke er så svært at svare på det spørgsmål, der blev stillet af hr. Eyvind Vesselbo, om, hvad man skulle gøre som alternativ til at bruge nanosølv i forbrugerprodukter, for i 98 pct. af tilfældene tror jeg problemet kan løses ved at vaske tøjet. Det er bare for ligesom at understrege, hvor vigtigt og betydningsfuldt det her produkt er. Det er altså et produkt, der gør, at man kan blive fri for at vaske sit tøj. Det er for nogle af os selvfølgelig meget velsignelsesrigt, men på den anden side er det næppe sådan direkte livstruende, hvis man ikke har den mulighed.

Det er jo så baggrunden for, at nanosølv bliver tilsat en lang række forbrugsprodukter som sportstøj, sokker og køleskabe. Ja, sågar ammebh'er har jeg set det anvendt i. Der må man nok stille sig selv det spørgsmål, om der, hvis det indgår i ammebh'er, ikke er en vis risiko forbundet med at bruge det i den sammenhæng. Formålet er jo så det ganske banale, at man vil undgå lugten af sved og sure tæer eller en bakterievækst i det hele taget.

Det, man så til gengæld godt ved, når man snakker om nanosølv, er, at sølv er giftigt, og meget tyder på, at sølv på nanoform er endnu mere giftigt end sølv, der ikke er på nanoform, også selv om det da er rigtigt, at vi ikke ved så forfærdelig meget om nanosølv. Vi ved ikke præcis, hvordan det påvirker den menneskelige organisme. Vi kender ikke den præcise eksponering, for vi ved ikke, hvor meget der frigives fra f.eks. sportstøjet, og vi ved heller ikke, hvordan det præcis opfører sig ude i miljøet, når det bliver vasket ud af produkterne.

Men der er jo og har været forskere i både Danmark og andre steder, som har undersøgt nogle ting ved stoffet, og det, de siger, er, at nanosølv frigives fra tøj, når det bliver anvendt, at nanosølv kan optages gennem huden, og at nanosølv skader cellerne, hvilket vil sige, at det skader cellernes dna, hvilket kan få meget alvorlige konsekvenser. Hos mus har nanosølv haft alvorlige reproduktionsskadelige effekter. Vi ved, at nanosølv vaskes ud af produkter, når de f.eks. vaskes i vaskemaskinen, og vi ved, at det ender i vandmiljøet, hvor det stadig har en meget, meget negativ effekt på vandlevende organismer og derfor har alvorlige miljømæssige konsekvenser. Vi ved, at det højst sandsynligt opkoncentreres i fødekæden og igen ender på vores spisebord. I hvor høje koncentrationer ved vi så til gengæld ikke.

Kort og godt har vi at gøre med et stof, som er giftigt, som vi ikke ved hvordan påvirker os mennesker, og som vi ikke ved hvor meget vi er eksponeret for. I sådan en situation burde alle alarmklokker ringe højt. Vi ved også fra de danske forskere, som arbejder med det her, at man fra EU's side ikke ved, hvordan man skal risikovurdere nanomaterialer. Altså, man ved ikke, hvordan man skal risikovurdere nanomaterialer. Det er også derfor, den her sag er helt anderledes end de andre forslag, vi diskuterer, om kemikalier og hormonforstyrrende stoffer, for når det er nano, er det grundlæggende anderledes. Vores problem er bare, at vi ikke præcis ved, hvordan den anderledeshed virker.

Derfor er der selvfølgelig også et stort udredningsarbejde i gang på det her område, og indtil nu – så vidt jeg har forstået, men jeg kan blive klogere, når der kommer en færdig rapport her i foråret – så er hovedsynspunktet nok, at man ikke kan anvende de metoder, som man anvender ved almindelige kemikalier, når man skal risikovurdere nanomaterialer. Jeg synes sådan set, at det er uansvarligt, at vi ikke sikrer befolkningen den nødvendige beskyttelse og som et minimum sørger for, at vi har en helt grundlæggende viden på plads om de her stoffer, før det tillades, at de tilsættes alle mulige forbrugsprodukter. Jeg mener faktisk også, at fru Pia Olsen Dyhr har ret i, at her kan man i modsætning til ved nogle af de andre produkter, som man kan tale om er nødvendige ting og nødvendige produkter med en stor nytteværdi, godt diskutere, om der ikke er tale om overflødig anvendelse af kemikalier.

Kl. 18:11

Det, der også vækker bekymring, er, at bakterier kan blive modstandsdygtige over for nanosølv. Når det vækker bekymring, er det jo, fordi nanosølv er nyttig i en række medicinske produkter, f.eks. til at få besværlige sår til at hele. Så hvis bakterier bliver resistente over for nanosølv, vil det miste sin anvendelighed i hospitalsverdenen, hvor altså ingen behøver være i tvivl om at nanosølv er et vigtigt og godt produkt. Derfor er der sådan set ikke nogen tvivl om, at det er et produkt, der skal anvendes – spørgsmålet er hvordan.

Det er vores opfattelse, at hvis de miljø- og sundhedsmæssige effekter af et kemikalie ikke er undersøgt til bunds, bør det slet ikke markedsføres. Det gælder i særlig grad for nanomaterialer, da de opfører sig fundamentalt anderledes end de kemikalier, der er dækket af den nuværende kemikalielovgivning. Og det hjælper ikke noget at sige, at den er dækket af den almindelige kemikalielovgivning, hvis de metoder, man skal bruge, ikke virker.

Antallet af forbrugerprodukter, der indeholder nanomaterialer, er i eksplosiv vækst, og i Enhedslisten er det vores klare opfattelse, at man generelt burde anvende forsigtighedsprincippet på det her felt. Så kan man spørge, om det her ligger inden for rammen af, at man kan bruge EU's forsigtighedsprincip, og det er der jo også forsket meget i, skulle jeg hilse og sige. Ifølge det, som Europa-Kommissionen selv skriver, skal man opfylde tre betingelser:

Den første betingelse er, at der skal være identificeret en potentiel negativ effekt. Jeg mener ikke, der er meget tvivl om, at der er registreret en potentiel negativ effekt.

Den anden betingelse er, at der skal foreligge et forsøg på at færdiggøre en ekspertrisiko-vurdering, der er ufuldstændig på grund af den videnskabelige usikkerhed. Faktisk har Den Europæiske Kommission samlet op på den litteratur, der findes på området, og har konkluderet, at det ikke er muligt at gennemføre en risikovurdering, fordi man ikke har tilstrækkelig videnskabelig viden. Den betingelse er altså også opfyldt.

Den tredje betingelse er, at de mulige risici ikke stemmer overens med det beskyttelsesniveau, der vurderes at være acceptabelt. Vi i Enhedslisten mener sådan set også, at den betingelse bliver opfyldt her.

Så for os er der altså ikke nogen tvivl om, at det for så vidt ville være fuldstændig muligt og inden for EU-rettens bestemmelser at bruge forsigtighedsprincippet i den her sag. Vi har også bemærket, at lige præcis EU-retten ikke er blevet trukket ret meget frem i denne sag, så det er nok udtryk for, at man anerkender, at det kunne man godt, hvis man ville. Det er så vores udgangspunkt for at fremsætte det her beslutningsforslag.

Jeg vil så selvfølgelig godt på baggrund af den debat, der har været i dag, sige, at vi er med på at afvente, at der kommer den rapport, som miljøministeren nævnte. Det er fornuftigt nok at vente på det. Vi havde i virkeligheden troet, at den ville foreligge, inden det her beslutningsforslag blev behandlet – selvfølgelig med den risiko, at den viden, vi så fik, ville feje vores synspunkter af bordet, men det

ville vi så have levet med. Vi har en klar opfattelse af, at det vil forholde sig anderledes, men det må tiden jo vise. Så det er vi med på.

Vi er også med på, at vi i udvalgsarbejdet diskuterer, hvad vi skal gøre, i forlængelse af at vi så får noget mere viden, både i forhold til at sikre os, at vi faktisk får mere viden, og i forhold til at vi så får en diskussion af, om vi på baggrund af den viden, som vi kan få her i løbet af foråret, skal prøve at se, om forsigtighedsprincippet skal tages i anvendelse, eller om der er andre initiativer, der skal tages.

Jeg har i hvert fald lidt på fornemmelsen, at vi i dag er kommet tættere på at handle på nanoområdet, end vi har gjort under nogle af de tidligere debatter, og det er jeg glad for. Jeg synes selvfølgelig altid, det er ærgerligt, at Dansk Folkepartis principfasthed synes at vokse omvendt proportionalt med Socialdemokraternes. Det skal forstås på den måde, at ønsket om at kaste sig ind i at være meget håndfast og beslutsom fra hr. Jørn Dohrmanns side desværre tit er større, når flertallet ikke lige er der, end det er, når der er mulighed for, at der kommer et flertal. Men det synes jeg ikke man skal trampe så meget yderligere rundt i.

Jeg er sikker på, at vi, når vi kommer i gang med udvalgsarbejdet, vil få landet den her sag på en fornuftig måde, og at vi måske kan få afprøvet, om vi også kan anvende forsigtighedsprincippet, når det er nødvendigt, eller få afklaret, at vi faktisk i løbet af relativt kort tid kan komme i besiddelse af nogle redskaber, der gør, at vi også kan gennemføre en egentlig risikovurdering af nanomaterialer.

Kl. 18:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 18:15

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 2. marts 2011, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 18:15).